

ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ Ν. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Τὰ Τραγούδια

τοῦ Ραμπαγᾶ

ΕΚΔΟΓΗ Κ' ΕΚΤΙΜΕΔΕΙΑ

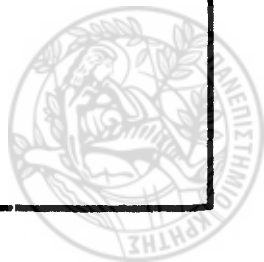
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

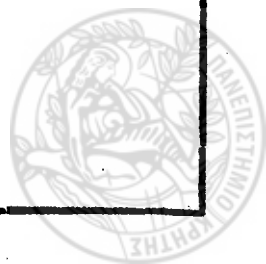
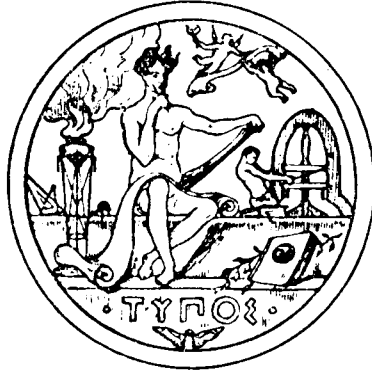

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ 'ΤΥΠΟΣ'
ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ - ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ
ΑΘΗΝΑΙ

ΠΡΕ
155
654

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΡΑΜΠΑΓΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΑΝΤΕΜΙ ΠΡΕΒΕΛΑΚΗ

ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ Ν. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Τὰ Τραγούδια

τοῦ Ραμπαγᾶ

ΕΚΔΟΣΗ Κ' ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

“ ΤΥΠΟΣ ”,
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΙΑ
ΕΞΟΧΚΛΕΟΥΣ - ΑΡΙΣΤΕΪΔΟΥ
ΑΘΗΝΑΙ

5654

ΚΛΕΑΝΘΗΣ Ν. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ο ΡΑΜΠΑΓΑΣ

I

Στις 18 τ' Αύγουστου του 1878 βγήκε εδώ τὸ πρῶτο φύλλο τοῦ Ραμπαᾶ. Τὸν ἔβγαλε ὁ Κλεάνθης Ν. Τριαντάφυλλος κι ὁ Βλάχης Γαβριηλίδης — δυὸ νέοι δημοσιογράφοι ἀπὸ τὴν Πόλη, ποὺ εἶχαν καταφύγει ἐδῶ γιὰ νὰ ξεφύγουν τὴν καταδίωξη τῆς Τουρκικῆς Κυβέρνησης. Τὸ πρῶτο φύλλο τοῦ Ραμπαᾶ τοὺς ἔστειλε καὶ τοὺς δυὸ στὴ φυλακὴ, γιὰ τὸ κύριο ἄρθρο του, μὲ τὸν τίτλο : «Διατὶ Ραμπαγᾶς ;», γραμμένο ἀπὸ τὸ Γαβριηλίδη, ἄρχιζε μὲ τὴ φράση : «Εἴμεθα ὅλοι Ραμπαγάδες ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου μέχρι τοῦ κατωτάτου» καὶ τὸ ἄρθρο αὐτὸ χαρακτηρίστηκε ἀπὸ τὴν Εἰσαγγελικὴ Ἄρχὴ ὡς ἐπιλήψιμο, ὡς ἐξυβριστικὸ τῆς Βασιλείας.

Τὸν τίτλο τῆς ἑφημερίδας του τὸν εἶχαν δανειστεῖ ἀπὸ τὴν ὁμώνυμη πολιτικὴ κωμωδία τοῦ Σαρδού, ποὺ εἶχε μεταφραστεῖ ἀπὸ τὸν I. Καμπούρογλο καὶ ποὺ ἡ Κυβέρνηση Α. Κουμουνδοῦρου εἶχε ἀπαγορέψει τὴν παράστασή της, γιὰ τὴν ὑποπτεῦθηκε πῶς στὸ πρόσωπο τοῦ Ραμπαᾶ — τοῦ χωρὶς χαρακτηριστὰ καὶ ἀρχὲς πολικοῦ ἀρριβίστα—σατυριζότανε ὁ φίλος τῆς Ἑλλάδας Γαμβέττας. Ὁ Κλεάνθης, στὸ περιζήτητο τραγούδι τοῦ «Ραμπαᾶ» ποὺ εἶτανε γιὰ χρόνια δημοτικώτατο, τὸ λέει ὀρθὰ κοφτὰ αὐτό :

Εἶμαι τέλος σβοῦρος
κρίνε με, ἰδοῦ !
Ὡς ὁ Κουμουνδοῦρος
κρίνει τὸ Σαρδού !
Εἶπαν τοῦ Γαμβέττα
μοιάζω· ἀμὴ δέ !
Ραμπαᾶ πορτραῖτα
γύρω σου ἰδέ...

Ἡ Εἰσαγγελία μὲ τὴν καταδίωξή της τοὺς ἔκαμε τὴ μεγαλύτερη ρεκλάμα ποὺ μπορούσανε νὰ ὄνειρευτοῦνε δυὸ ἄγνωστοι δημοσιογράφοι. Τὸ φύλλο τους καὶ τὸ νομὰ του γίνανε δημοτικώτατα. Οἱ νέοι καὶ τὰ φιλελεύθερα στοιχεῖα τῆς χώρας συσπειρωθῆκανε γύρω τους κ' ἔτσι ὁ «Ραμπαγᾶς» ἔγινε σημαία, σύμβολο φιλονεισμοῦ, ριζοσπατισμοῦ, δημοκρατισμοῦ.

Ὁ Γαβριηλίδης ἀποχωρίστηκε, ὕστερ' ἀπὸ λίγο καιρὸ ἀπὸ τὸν Κλεάνθη κ' ἐβγαλε τὸ «*Μὴ Χάρεσαι*» στὰ 1880, πολιτικοσαυτοκρατορική κι αὐτὸ ἐφημερίδα πούβγαине δυὸ φορές τὴ βδομάδα στὴν ἀρχὴ καὶ κατόπιν ἐξελίχτηκε στὴν «Ἀκρόπολη» — κ' ἔτσι ὁ «Ραμπιγάς» ἔμεινε στὸν Κλεάνθη, πού τὸν κράτησε ἴσαμε τὸ Μάη τοῦ 1889 καὶ πού τὸν ἔκλεισε μὲ τὸ θάνατό του. Στὶς 25 τοῦ Μάη, τὸ πρῶτ', ὕστερ' ἀπὸ τὸν ταχτικό του περίπατο ἴσαμε τὸ Β' Νεκροταφεῖο, κλείστηκε στὸ δωμάτιό του καὶ τίναξε τὰ μυαλά του στὸν ἀέρα. Στὸ τραπέζι του ἀπάνω βρέθηκε ἡ ἀκόλουθη ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἀδερφό του Γιώργη :

Ἄδελφὲ Γιώργη,

Αὐτὴν τὴν ζωὴν δὲν τὴν ὑποφέρω πλέον καὶ αὐτοκτονῶ. Μέσα εἰς τὸν μικρὸν σάκκον τοῦ ταξιδιοῦ, εἰς τὴν δουλάπαν, θὰ εὔρησ τὰ χρήματά μου, περὶ τὰ 360 φρ. καθὼς καὶ τὸ ρολόγι μου μὲ τὴν ἀλυσίδα μου.

Τὸ τουφέκι δὲν ἐπωλήθη. Ἀπὸ τὸν Σαράντην Οἰκονόμου παίρ νεις 100 δρ., τὸ ἀντίτιμον τοῦ πρὸς πώλησιν δοθέντων εἰς αὐτὸν πραγμάτων. Ἀφοῦ ὅλοι μὲ ἐγκατέλιπον τί νὰ κάμω ; Σὲ φιλῶ, ὄγαινε.

Ὁ ὄδελφός σου

Κλεάνθης Ν. Τριαντέφυλλος

Εἶχε κλονιστεῖ ἡ ὑγεία του σημαντικά, εἶχε σταματήσει πρὸς εἴκοσι ἡμερῶν τὸ «Ραμπιγά», ἡ νευρασθένειά του, ἀποτέλεσμα τῆς λίγο ἀταχτῆς νεανικῆς ζωῆς, τὸν εἶχε πείσει πὼς εἶναι ἀνίκανος πιά γιὰ πνευματικὴ ἐργασία — τί νὰ κάμει ;

Κι ὁμως — τί εἰρωνεία ! — ὁ ἴδιος, λίγα χρόνια πρὶν, σ' ἓνα πρωτοσέλιδο ποιήματός του, εὔρισκε ἀδικαιολόγητη τὴν αὐτοκτονία :

Αὐτοκτονοῦν ἐδῶ καὶ κεῖ

συχνά πυκνά πολῖται...

Μὰ δὲ μοῦ λέτε. ἄνθρωποι,

γιατί αὐτοκτονεῖτε ;

Ἐδῶ κι ἂν βασανίζεστε,

εἰν' ἡ ζωὴ ἐλπίδα

καὶ τὰ πιὸ μαῦρα σύγγεφα

στοῦ ἡλίου μιὰν ἀχτίδα

γλυκὰ ξανθοχρυσώνονται...

II

Φίλος του στενός και ταχτικός συνεργάτης του στά τρία τέσσερα τελευταία χρόνια τῆς ζωῆς του, ἔχω γράφει τόσα γι' αὐτόν στά «Φιλολογικά Πορταῖτα» μου κι ἄλλοῦ, ἔχω γράφει μιὰ μελέτη πολυσέλιδη και τῆ ζωῆ του και τῆ δράση του πού τυπώθηκε στήν «Ποικίλη Στοά» στά 1891 και ὕστερα και σέ ξεχωριστό βλιαράκι στά 1898, μαζί μέ μερικά τραγούδια του, ὥστε σήμερα λίγα, πολὺ λίγα μοῦ ἀπομένουνε νά πῶ στό σύντομο τοῦτο πρόλογο πού ἐκρίθηκε ἀπαραίτητος νά συντροφέψει τὰ τραγούδια του.

Ἡ ὄλη ἡ δράση του, ἡ πολιτικοκοινωνική του δράση, μπορεῖ νά πεῖ κανεῖς ἀδίσταχτα. πὼς συνοψίζεται στό δίστιχο τοῦτο τοῦ «Διογένη» του :

Ἄπο πολιανθρωπιὰ πνιγμένοι,
ἄνθρωπο θέμε, Διογένη...

Ἐβλεπε τὴν πολιανθρωπιὰ, τὸ Ραμπαγιδισμό, παντοῦ, στήν πολιτική και κοινωνική, ἀκόμη και στήν τότε φιλολογική ζωῆ, γιὰ τοῦτο ρηχνότανε ἀκράτητος ἐναντίον ὄλων, και χτυποῦσε δεξιὰ ζερβά, μέ συμμάχους στόν τέπιο ἀγώνα του τὸ Γαβρηλίδη μέ τὸ «Μὴ Χάνεσαι» και τὸ Θέμο Ἄννινο μέ τὸν «Ἀσομοδαῖο» και ὕστερα μέ τὸ σατυρικό, Κυριακάτικο «Ἄστυ» του. Ὁ ἀγώνας του αὐτός τὸν ἔστειλε δυὸ τρεῖς φορὲς ἀκόμα στὴ φυλακή, και κατέβηκε στόν τάφο σέροντας στὴ ράχη του μιὰ καταδικαστική ἀπόφαση σ' ἑπταετὴ εἰρκτὴ πού τοῦ τὴ φιλοδώρησαν οἱ ἔνορκοι Ἀμφίσσης γιὰ τὰ τολμηρὰ κ' ἔλευθερόστομα τραγούδια του και γιὰ τὰ φλογερά κι ἀσυνάρτητα δημοκρατικά ἄρθρα πού δημοσίευε ὁ μακαρίτης Ρόκκος Χοῖδᾶς στό «Ραμπαγᾶ», πού τοῦ ἄλλαξε μάλιστα και τὸν τίτλο, ἀπὸ «πολιτικοσατυρική» σὲ «δημοκρατική» ἐφημερίδα.

III

Ὁ Κλεάνθης εἶταν ποιητής. Αὐτὸ δὲν τοῦ τὸ ἀμφισβήτησε ποτὲ κανεῖς. Εἶταν περισσότερο ποιητής παρά δημοσιογράφος, γιὰ τοῦτο κι ὁ δημοκρατισμός του εἶταν περισσότερο ποιητικός, αἰσθηματικός, ρομαντικός, κι ὄχι δημοκρατισμός μ' ἐπίγνωση, μέ σύστημα, μέ πολιτική, νά ποῦμε. Αὐτὸς πού χτυποῦσε ἀλύπητα τὴν Αὐλὴν στά πρωτοσέλιδα ποιήματά του, στοὺς «πολεμικοὺς ἴππους», νά ποῦμε, τοῦ «Ραμπαγᾶ», και πού μιὰ δυὸ φορὲς μιλώντας, στά ἴδια ποιήματα, μέ περίσσια εἰλικρίνεια και μέ κάπιαν ἀνευλάβεια

γιὰ τὸ Θρόνο βάλθηκε στὴ φυλακὴ, — αὐτὸς ὁ Ἰδιος, σ' ἄλλα του τραγούδια, παρασυρμένος ἀπὸ μιὰ πράξη τῆς Αὐλῆς, πού τὴ θαρροῦσε καλὴ, δὲν τ' ὄχε τίποτε νὰ συγκινηθεῖ καὶ νὰ πεῖ λόγια καλά.

Τὰ πρωτοσέλιδα τραγούδια του, πού τὰ τύπωνε τὶς περισσότερες φορές, μὲ τῶν δώδεκα ἡμίμυρα, χτυπητά, μὲ γιρλάντες στοὺς τίτλους καὶ μὲ τρία ἐρωτηματικά δεξιὰ καὶ τρία ζερβά, τὰ διάβαζαν πολὺ, τὰ ρουφοῦσαν, πολλοὶ καὶ τὰποστήθιζαν. Βέβαια αὐτοσχέδια τὰ περισσότερα, δὲ βγαίνανε πάντα πιτυχημένα, μὰ ὁ κόσμος τότε δὲ χανότανε σὲ τέτιες μικροδουλιές. Τραγούδι τοῦ «Ραμπαγᾶ» ζητοῦσε κι ἄς εἶταν καὶ μπόσικο. Μιὰ φορὰ τὸ φύλλο, πού δημοσίεψε τὸ ποίημα «Μικρὸ μικρὸ ἀμούστακο...», πού θὰ μπεῖ σὲ τούτη τὴ συλλογὴ καὶ πού τὸν ἔστειλε στὴ φυλακὴ, ἔφτασε νὰ πωληθεῖ δέκα δραχμῆς, πού τὴν ἐποχὴ ἐκεينὴ καὶ βαραίνανε.

Εἶτανε λοιπὸν ποιητὴς ὁ Κλεάνθης. Μπορεῖ ἢ ποιησῆ του νὰ μὴν ἔχει βάθος, μὰ ἔχει ζωὴ, κίνηση, δράση, λυρισμὸ, εἰκόνες, πλούσιες εἰκόνες, μάλιστα ἅμα τὶς παίρνει ἀπὸ τὴ θαλασσινὴ ζωὴ, πού τὴν ἔζησε ἀρκετὰ στὴν πατρίδα του, τὴ Σίφνο, παιδί, καὶ στὴν Πόλη, ἄντρας. Περισσότερο ὁμως, μπορεῖ νὰ πεῖ κανεὶς, εἶτανε αὐτοσχεδιαστὴς ἀπαράμιλλος καὶ τραγουδογράφος, chansonnier· γιὰ τοῦτο, κατὰ τὴ γνώμη μου, ἢ καλύτερη ποιητικὴ του ἐργασία εἶναι τὰ τραγούδια του καὶ τὰ μικρὰ παιγνιδιάρικα, τὰ περισσότερα, ποιήματά του, καθὼς καὶ τὰ τραγούδια τοῦ Βερανζέρου πού μεταφράζοντάς τα στὴ γλῶσσα μας τόσο ζωντανὰ καὶ μὲ τόση μαστοριά, τᾶκαμε Ρωμαϊκά τραγούδια. Τὸ ταλέντο του εἶχε μεγάλῃ συγγένεια μὲ τὸ ταλέντο τοῦ Γάλλου chansonnier, γιὰ τοῦτο τὰ τραγούδια του τὰ αἰστάνθηκε τόσο καὶ τόσο ζωντανὰ τὰπόδωσε στὴ γλῶσσα μας. Ὡστόσο ἐγὼ μὲ τὴν ἴδια συγκίνηση διάβαζα πάντοτε καὶ τὰ τρία ποιήματα τοῦ Δουρουλῆδ πού στολίζουν τούτη τὴ συλλογὴ.

Ὅ,τι καταπιανότανε νὰ μεταφράσει αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, τὸ ζωντάνευε, τὸκανε πρωτότυπο. Τὰ μυθιστορήματα τοῦ Πῶλ ντὲ Κώκ... — ὦ, διαβάστε ἕνα καὶ δὲ θὰ δυσκολευθεῖτε καθόλου νὰ συμφωνήσετε μαζί μου.

Τὶ κρίμα μὲ τέτια φυσιογνωμία δυνατὴ, πρωτότυπη, ταλαντούχα, νὰ σβῆσει τόσο ἀγρία, πάνω στὴν ἀκμὴ τῆς ζωῆς, σαράντα μόλις χρονῶνε !..

Μάρτης τοῦ 1922.

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Α΄.

ΠΟΛΙΤΙΚΑ

ΜΑΡΤΗΣ

Μάρτης! Μυρίζει ἀνοιξη!... Ἀπάνω στὸ γρασιδί
 Ἄνατριχίλα χύνεται καὶ κυματογοναλίζει...
 Ζεστὸ ξεκουλουριάζεται στὴν τρύπα του τὸ φίδι...
 Τῆς παπαρούνας πρόδρομος, ἡ μαργαρίτα ἀσπρίζει...
 Ὁ μπάκακας γεννοβολᾷ καὶ μύρια μπακακάκια,
 σὰ βδέλλες μέσα στὸ νερὸ μαθαίνουνε κολύμπι...
 Χιονάτα ἀκόμα τοῦ βοριᾷ μᾶς σκιάζουν τὰ μουστάκια
 καὶ παίζουμε μπρὸς στὴ φωτιά ζεστοὶ τὸ τοίμπι τοίμπι...
 Μὰ γύρω μας ἡ ἀνοιξη μὲ τὸ βοριᾷ παλέβει.
 Ὁ ἥλιος λάμπει στὰ βουνά, τὸ χιόνι σιγουλίονει,
 στῆς γῆς τὰ σπλάχνα ἡ ζωὴ ξανοίγεται, σαλέβει
 καὶ τὸν ἀχνὸ της λούλουδο πετᾷ μὲς ἀπὸ τὸ χιόνι!...
 Μάρτης! τί μήνας ζηλευτός!... Ὁλος ἐλπίδα, βγαίνει
 γλυκοχαράζει, σὰν αὐγὴ πού ὁ ἥλιος τὴν κλουθάει
 καὶ λαφιασμένος κυνηγὸς τὴν κυνηγᾷ, τὴ χλιαίνει
 μὲ τὸ ζεστὸ ἀνασασμὸ πὺν μπρὸς του ξεπετάει...
 Ὁ Μάρτης μὲς στὸν κόρφο του μπουμπούκι κρύβει ἀκόμα
 τὸ πεταχτὸ Μαγιάπριλο... Σ' αὐτόνα πρασινίζει
 Ὡς καὶ ὁ ἔρμος ξέρακας, ἀτόμαχος στὸ χῶμα...
 Σ' αὐτὸν κι ὁ παραφλὸς γκρεμὸς ἀκόμα λουλουδιζει!...
 Αὐτὸν τὸ μήνα καρτερᾷ κ' ἡ δόλια μας πατρίδα
 τῆς λευτεριᾷ; τὴν ἀνοιξη μὲς στὴ σκλαβιά νὰ χύσει,
 μὲς στὸ χειμῶνα τῆς σκλαβιάς πὺν ζεῖ μὲ μίαν ἐλπίδα
 Μαρτιάτικο τῆς λεφτεριᾷ; λουλούδι νὰ μυρίσει!...
 Μά, φοβερὰ χιλιόγνωμος καμμιὰ δὲν ἔχει στάση
 αὐτὸς ὁ μήνας τοῦ Μαρτιοῦ!... Τὴν ἀνοιξη μηνᾷ,
 μὰ ξάφνου χάρος μέσα του Χιονιὺς φουσομανᾷ,
 καὶ τὴ μαρτιάτικη ζωὴ χουμᾷ νὰ ξεπαγιάσει!...

Η ΜΕΡΑ ΤΟΥ ΜΑΡΤΙΟΥ ΜΑΣ

Γιατί τὴ φοβηθήκατε τὴ μέρα τοῦ Μαρτιοῦ μας ;
 γιατί δὲν τὴ γιορτάζετε μ' ἀγῶνα δοξαστό,
 ν' ἀστράφει, μὲς στὴ λάμψη της, ἢ λάμψη τοῦ σπαθιοῦ
 [μας

ποῦ κρύβεται στὴ θήκη του σβυστό, τρεμουλιαστό
 καὶ λαχταρᾷ νὰ δεῖ τὸ φῶς, νὰ πιεῖ ζαῆς ἀχτίδα,
 νὰ νιώσει στὴ λεπίδα του γλυκὸν ἀνασασμό,
 τὴν ὥρα ποῦ στὴν ἔρημη σκλαβιά χωρὶς πατριίδα
 θὰ σμίγει μὲ τὴ λευτεριά τὸν Εὐαγγελισμό ; . . .
 Μιὰ τέτια μέρα ζηλευτὴ γιατί δὲν τὴν τιμᾶτε
 μ' ἓνα γερὸ ξεσπάθωμα, στοῦ αἵμα βουτηχτό ;
 Μιὰ τέτια μέρα δὲν μπορεῖ κανεὶς μας νὰ φοβάται,
 εἶν' ὄλη ματοβάφτιστο τῆς νίκης φυλαχτό ! . . .
 Ὁ Γερμανὸς τὴν εὐλογεῖ . . . ὁ Διάκος τὴ μυρῶνει . . .
 τῆς στέλλει ὁ Γρηγόριος τὴν ὑστερὴν εὐχὴ
 ψηλὰ ἀπὸ τὴν ἀγία του μαρτυρικὴν ἀγχόνη . . .
 κι αἰτὸς πετᾷ στὴ δόξα της τοῦ Ρήγα ἢ ψυχὴ ! . . .
 Σὲ τέτια μέρα ἀνήμερα μνημόσυνο ταιριάζει
 ἀπὸ βροντιοαντίλαλο ἐκείνου τοῦ Μαρτιοῦ
 π' ἀκόμα σκιάζει τὴν Τούρκιᾳ καὶ σιφουνανταριάζει
 μὲ στοῦ Μιαούλη τὴ βοή τοὺς ναῦτες τοῦ κουτιοῦ ! . . .
 Σὲ τέτια μέρα ἀνήμερα ἂν ἦταν νὰ χυθοῦμε
 μέσα στὴν πίκρα τῆς σκλαβιάς μ' ὀλόγυμνο σπαθί,
 στὴ δόξα τοῦ παλιοῦ Μαρτιοῦ μπορούσε νὰ λουσοῦμε
 καὶ στόνομά μας τῆς τιμῆς ἀχτίδα νὰ χυθεῖ ! . . .
 Γιατί τὴ φοβηθήκατε τὴ μέρα τοῦ Μαρτιοῦ μας
 γιατί δὲν τὴ γιορτάζετε μ' ἀγῶνα δοξαστό ;
 ν' ἀστράφει μὲς στὴ λάμψη της ἢ λάμψη τοῦ σπαθιοῦ μας
 ποῦ σέρνεται στὴ θήκη του σβυστό, τρεμουλιαστό ; . .

Η ΚΕ' ΜΑΡΤΙΟΥ

Καμμιά μας γαλανόλευκη, καμμιά μὴν κυματίζει !
 Κανένα μας ἀπάρθενο κανόνι μὴ βροντήσῃ !
 Τῶν Τουρκοκόμων μας καμμιά εἰκόνα μὴ κρεμάτε ! . . .
 Καὶ γιὰ πρωτοτεχνήματα μαπαρούτι μὴ χαλάτε !
 Ἄς λείπει τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ ἡ ἔρημη παράτα
 κ' ἡ καρροτσάδα τῆς Αἰλῆς μὲ ἄλογα βαρβάτα
 μὲ παρασημογυάλιστα κορσεδωμένα στήθια . . .
 Καὶ δὲ θαμπώνεται ὁ λαὸς πὺν βλέπει τὴν ἀλήθεια !
 Ὅσο κι ἂν μοιάζετε μ' αὐτὰ τοῦ κυνηγιοῦ καθρέφτη,
 πού, σὰν στραβὴ ἀπάνω του, ἡ σιταρήθρα πέφτει ! . . .
 Κι ἀπὸ σταρήθρα τὸ λαὸ τὸν μεταμορφώνει
 ἢ συμφορὰ . . . καὶ ἄξαφνα τὸν ἀητοφτερώνει ! . . .
 Τοῦ γοργανάφτει ἀστραπὴ μὲς στὸ σβυστό του μάτι . . .
 Ἄν τὸ καλύβι του καεῖ, ἀλί ! καὶ στὸ παλάτι ! . . .
 Καντήλια μὴν ἀνάβατε ὦ ! μὴ φωτοχυσία !
 μόνο ψυχομνημόσυνο ἄς ψαλ' ἡ Ἐκκλησία
 σ' ἐκεῖνα τ' ἅγια κόκκαλα τὰ μυριοποτισμένα
 ἀπ' τὸ Εἰκοσιένα μας . . . κ' ἐδῶ κ' ἐκεῖ σπαρμένα ! . . .
 Σ' ἐκεῖνα τ' ἅγια λείψανα βαθιὰ προσεχηθεῖτε !
 σὰν ταπεινοὶ προσκυνηταὶ καὶ σταυροκοπηθεῖτε
 στὴ δοξασμένη μνήμη τους, χωρὶς ψευτοπαράτες
 καὶ πόζες καὶ χρυσὲς στολὲς σὲ φασουλήδων πλάτες !
Μιά τέτοια μέρα ταίριαζε νὰ μεταλάβωμ'. ὄλοι...
 νὰ μᾶς ἴδουν γονατιστοὺς τῆς ἐκκλησιᾶς οἱ θόλοι . . .
 Βουβοί, βουβοὶ καὶ ντροπαλοὶ στὰ σπίτια νὰ κλειστοῦμε !
 τρίχινο σάκκο ἀσκητῆ στὴ σάρκα νὰ ντυθοῦμε
 καὶ νὰ χτυποῦμε κατὰ γῆς βαριά τὸ μέτωπό μας
 γιὰ τὸ κρῖμα βάρηνε περίσσια στὸ λαιμό μας !...
 Καὶ κεῖ ποῦ μεις γιορτάζουμε γιορτὴ τοῦ Εἰκοσιένα,
 ἐκόμα τοῦρκο προσκυνοῦν ἀδέρφια σκλαβωμένα !...

ΠΟΥ ΕΙΣΑΙ ;

Που είσαι τοῦ Εἰκοσιένα
 ἡ γιγαντόπλαστη φυλή ;
 Γιατί στή σημερινή σου γέννα,
 καρδιά μεγάλη δὲ μιλεῖ ;...
 Που είσαι πρωτινὴ μας πλάση,
 μὲ τὸ μεγάλο τὸ μυαλό ;
 Ποιὸς σοῦχει τὸ μυαλό χαλά-
 [σει,
 καὶ παραδέρνει σὰν τρελλό ;
 Ὁ ἴδιος οὐρανὸς δὲν εἶναι ;
 Δὲν εἶν' ἡ ἴδια πάλι γῆ ;
 Δὲ ζοῦν ἡ Σπάρτη κ' αἱ Ἄ-
 [θῆναι,
 δόξας ἀστείρεφτη πηγὴ ;
 Ὁ ἴδιος ἥλιος δὲ χαδέβει
 τὰ μέτωπα τὰ σημερινά ;
 Τὸ ἴδιο ἀγέρι δὲν παλέβει
 μὲ δέντρα, κύματα, βουνά ;
 Ἡ θάλασσά μας δὲν ἀφρίζει
 στήν ἴδια τὴν ἀκρογιαλιά,
 κ' ἡ στά χαλίγια χοχλακίζει
 εἶτε βογγᾶ μὲς στή σπηλιά,
 εἶτε μουγκρίζει θεωριεμένη,
 εἶτε ἀπλώνεται γιαλί
 αἶμα καὶ δόξα χορτασμένη
 τὴν ἴδια γῆ μας δὲ φιλεῖ ;...
 Ἄκόμα χτές ἀντιλαλοῦσε
 ἀπὸ 'να σ' ἄλλο μας βονὸ
 ἡ δόξα μας κ' ἐροβολοῦσε
 τσαρούχι ὀλοῦθε σιγανό !
 Τσαρούχι, καργιοφύλλι, πάλλα,

λίγο ψωμί, πολλὴ καρδιά
 φτώχεια, κι ὄνειρατα μεγάλα,
 σ' ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά.
 Αὐτὴ 'ταν τοῦ Εἰκοσιένα
 ἡ γιγαντόπλαστη φυλή..
 Μ' ἀλί ! στή σημερινή της
 [γέννα
 καρδιά μεγάλη δὲ μιλεῖ !...
 Που είσαι σὺ παλιά μας πλάση,
 μὲ τὸ μεγάλο τὸ μυαλό ;
 Ποιὸς σοῦχει τὸ μυαλό χαλά-
 [σει
 καὶ παραδέρνει σὰν τρελλό ;
 Ὁ ἴδιος οὐρανὸς δὲν εἶναι
 δὲν εἶν' ἡ ἴδια πάλι γῆ ;
 Δὲ ζοῦν ἡ Σπάρτη κ' αἱ Ἀθῆ-
 [ναι
 δόξας ἀστείρευτη πηγὴ ;
 Ὁ ἴδιος ἥλιος δὲ χαδέβει
 τὰ μέτωπα τὰ σημερινά,
 τὸ ἴδιο ἀγέρι δὲν παλέβει
 μὲ δέντρα, κύματα, βουνά ;
 Ἡ θάλασσά μας δὲν ἀφρίζει
 στήν ἴδια τὴν ἀκρογιαλιά..
 κ' ἡ στά χαλίγια χοχλακίζει
 εἶτε βογγᾶ μὲς στή σπηλιά ;...
 Ὅλα τὰ ἴδια !... μὰ φανάρι
 σά... Διογένης κι ἄν κρατᾶς
 ὀ.. διάβολος, ναί, νὰ μὲ πάρει
 ἄν βρεῖς τὸν ἄνδρα ποὺ ζη-
 [τῆς.

ΣΤΑ ΛΙΟΝΤΑΡΙΑ ΜΑΣ

Λιοντάρια ποῦ χυθῆκατε μ' ἀγριεμένη χήτη,
 μὲς στὸ κοπάδι τῆς Τουρκιάς, ἀμέτρητο κοπάδι,
 μὲ ματοβύζαχτα θεριά τοῦ Ἐλλάχ καὶ τοῦ Προφήτη,
 ποῦ βόσκουν καὶ θεριέβουνε ἀπ' τῆς σκλαβιάς τὸν Ἄδη !..
 Περήφανα λιοντάρια μας, σᾶς πρέπαν ἄλλοι χρόνοι :
 τοῦ Εἰκοσιένα ταίριαζε γιὰ σᾶς ἡ ἱστορία...
 Ἡ δόξα τὴν ἀνδρεία σας ἀχτιδοστεφανώνει
 καὶ σμίγει ζευγαρώνει
 τὸ τίμιό σας ὄνομα μὲ τὴν ἀθανασία

Περνούσανε, περνούσανε, ἀπάνω μας τὰ χρόνια,
 σὰν κύματα ποῦ γλείφουνε καράβι βουλιαγμένο
 καὶ χύνονται, ξεχύνονται, περνοῦν μὲ καταφρόνια,
 ἀπάνω ἀπὸ τὸ σκάφος του τὸ μαυροξεχασμένο !...
 Ἡ ἱστορία μας βαριά σὲν ὑπνοποτισμένη,
 βαριά—βαριά κοιμότανε, ξεχνοῦσε τὰ παλιά της,
 δὲν ἔκοβαν τὸν ὕπνο της μὴδὲ τὰ ὄνειρά της...
 Μὰ ξάφνου θεριεμένη
 μὲ σᾶς ξυπνᾷ στὸ πλάι σας γιγαντοδοξασμένη !...

Ἄτιμητο παράσημο στολίζει τὸ κορμί σας,
 ἡ τίμια λαβωματιά σὲ στήθι ἀντρειωμένα !...
 Καὶ μαρτυρᾷ τᾶκούραστο τὸ φοβερὸ σπαθί σας
 πόσα κορμιὰ νιοθέρισε, σὰ στάχια νιοκομμένα !...
 Τί θέλει τὸ θυμίαμα, τί θέλει τὸ λιβάνι,
 τί θέλει τὸ μνημόσυνο, τί θέλουν οἱ λαμπάδες;
 Γιὰ τὴν Πατρίδα, σὰν καὶ σᾶς, ὅποιος παιδί πεθάνει
 τὸ μνημονεύει ἡ δόξα μας καὶ ὄχι οἱ παπάδες !
 Κι ἀντὶς φριχτή, νεκρώσιμη, ν' ἀκούτε ἀκολουθία,
 ἀντὶ νὰ σᾶς ζαλίζουνε καμπάνες καὶ λιβάνια,
 σᾶς πρέπει, ὀλοζώντανοι ἀπὸ ἀθανασία,
 σ' ἐμᾶς τοὺς ψόφιους ζωντανούς νὰ δείχτε περηφάνεια

ΟΙ ΕΥΖΩΝΟΙ ΕΔΩ !

Τί θέλει ὁ κρῖνος τοῦ βουνοῦ στήν παπαρούνα πλάϊ ;
 πῶς βόσκουν οἱ σταβραετοὶ ἀπὸ τὸ κορφοβούνι,
 εἰδῶ στὸν κάμπο χαμηλὰ καὶ μ' ἄγριο ρουθούνη
 ὀλοῦθε νιώθουν γύρω τους ψοφήμη νὰ βρωμάει ;

Τῆς φουστανελλας λεβεντιά πού τρέμουν οἱ ἀγάδες,
 πού ροβολᾶς μερόνυχτα μὲ τ' ὄπλο σου ἐπ' ὄμων,
 τί Τούρκους φοβερίζουνε οἱ φοβεροὶ σου Γκράδες
 πού σὲ μπουλούκια χάνονται κλητήρων κι' ἀστυνόμων ;

Μὰ νά, σὲ βλέπω ἔξαφνα μὲ μαζεμένα φρύδια,
 μ' ἐφ' ὄπλου λόγχην, μ' ἀστραπὲς σ' ἄγριεμένα μάτια !
 Ποῦ εἶν' ὁ τουῦρκος, ποιὸν ἐχθρὸ θὰ κάμωμε κομμάτια ;
 Γιὰ ποιούς θὲ νὰ σφυρίζουνε τὰ βόλια σου σὰ φεΐδια ;

'Αλίμονο, τῆς τράπουλας ἱππότης, φυλαχθῆτε !
 τὸ δειλιασμένο κάστρο σας στενὰ πολιορκεῖται
 ἀπὸ Εὐζώνους !... τί τιμὴ στὸ Ρήγα καὶ στὴ Νιάμα
 μὲ τέτια λεβεντόπαιδα νὰ πολεμοῦν ἀντάμα !
 Καὶ τί τιμὴ στὸν Εὐζωνο καρτέρι νὰ τοὺς κάνει
 κι ἀξάφνου ἕνα πύρολι γιὰ σκλάβο του νὰ πιάνει !..

'Ω ! ποῦ τὴν ἑκατάντησαν τὴ φουστανελλοφόρα
 καμαρωμένη λεβεντιά ! τοὺς λωποδύτες σκιαίζει !
 Παγάνα, βγαίνει, ροβολᾶ ἐκεῖ κατὰ τὸ γκάζι
 κ' ἔχει τὸ νοῦ της, γιὰ τὸ θιό, νὰ μὴν περάσῃ ἡ ὄρα
 Κι ἀκόμα νιούς στὸ τέμπλο της ἡ 'Αφροδίτη μπάζει !..

ΕΙΣ ΑΔΕΛΦΟΥΣ ΛΑΟΥΣ

Μεγάλε γαλλικὲ λαὲ μὲ τὴν καρδιά μεγάλη,
μὲ τὴν τυραννοδιώχτρα σου ἰδέα στὸ κεφάλι !..

Στὴ δόξα καὶ στὴ συμφορὰ αἱματοβαφτισμένε,
κι ἀπὸ φοριχτὴ ἐκδίκηση ἀκόμα διαφασμένε !..

Σὺ νιώθεις ἀπὸ ἄδικο, σὺ νιώθεις ἀπὸ πόνο,
Σὺ φιλο δὲν ἀγάπησες τὸν εἰντό σου μόνο !..

Σὰν ἴλιος ἀχτιδοσκορπᾶς ἐλοῦθε τὴν ἰδέα
κ' ὑψώνεις σύμβολο τὸ φῶς, τὴν πρόοδο σημαία !

Μεγάλε γαλλικὲ λαὲ μὲ τὴν καρδιά μεγάλη,
στοῦ ἐβδομηῆντα δὲν ξεχνᾶς τὴ μαύρη ἀνεμοζάλη.

τί καρδιοχτύπι νιώσαμε καὶ οἱ σταυρωτοὶ μας
τιμήσανε στὸ πλάϊ σου τὸ κοφτερὸ σταθὶ μας...

Μὲς στοὺς ἐχθροὺς ποὺ γύρω μας ἐστήσανε καρτέρι,
μονάκριβέ μας ἀδελφέ, ποῦ σπρίγγουμε τὸ χέρι !..

Καὶ σένα τυραννοφωνιά λιὲ τῆς Ἰταλλας,
π' ἀκόμα νιώθ' ἡ σάρκα σου τὰ νύχια τῆς Αὐστρίας,
καὶ σένα ἡ ἀδελφικὴ καρδιά σου δὲν ξεχνάει ...

τὸ αἷμά μας ἐχύθηκε στὸ Γαριβάλδη πλάϊ !

Μὰ μεῖς δὲ θέμε, σήμερα βοήθεια δὲ θέμε,
λυτὰ τὰ χέρια ἀφήστε μας καὶ μόνοι μας τὰ λέμε
μὲ τὸν παλιό μας γείτονα... Τὸν ξαίρομε καὶ ξαίρει
τί χάρο χύνει τὸ δεξι καὶ τὸ ξερβί μας χέρι !..

* Ἄν ἡγεμόνες χριστιανοὶ τὸ Ἔθνος μας σταυρώνουν
καὶ πόνο κοκκαλότριχτο στὰ χέρια του καρφώνουν
καὶ ξειδι καὶ πικρὴ χολὴ τὸ σφουγγαροποιίζουν
κι ἀπὸ τὰ ἔρμα ροῦχά του ξένα κορμιὰ στολιίζουν·
ἐμεῖς ἀπὸ τὸ Γολγοθᾶ ψηλὰ χαμογελοῦμε !..

Τοὺς μαύρους σταυρωτῆδές μας πονοῦμε, συχωροῦμε,
γιατὶ τριγύρω, ἀδελφοὶ λαοὶ ἀπόστολοί μας,
πιστεύουν καὶ οὐ δεύτερη ἀκόμ' Ἀνάστασή μας !..

ΣΤΗ ΛΕΒΕΝΤΙΑ

Αἶ ! λεβεντιά, ποῦ χάνεσαι !... Μὲ σύνθημα πολέμου,
 ἀπόστασες νὰ καρτερᾷς τὴν πρώτη τουφεκιά . . .
 Κι ἂν τουφεκᾷς, τὰ βόλια σου πηγαίνουν τοῦ ἀνέμου,
 τὴ διάνα μοναχὰ βαροῦν καὶ ὄχι τὴν Τουρκιά !...
 Οἱ Εὐζῖνοι σταυραστοὶ συννεφραδελφωμένοι
 μὲ κορφοβούνια... χάνονται σὲ κάμπο βουλιαχτό...
 Οἱ ναυτὲς μας, γεροὶ ξηφιοὶ φουρτουνομαθημένοι
 ξεγνοῦν φουρτούνα τί θὰ πεῖ σὲ πέλαιο ἀνοιχτό...
 Καὶ οἱ θεοὶ ὀποῦ κρατοῦν σιὰ χέρια ἀστροπελέκι,
 ἢ λεβεντιά τοῦ κανονιοῦ, ἀνώφελα χαλᾶ
 στὸ βρόντο τὴ μπαρούτη της σὲ πόλεμο ζευζέκη
 ποῦ στὸ σημάδι μοναχὰ τὸ θάνατο κυλᾶ !...
 Καὶ σεῖς οἱ ἵπποκένταυροι τοῦ ἱππικοῦ βαρᾶτε,
 βαρᾶτε τᾶλογα, μὲ μιὰ νὰ τρεξουν προσβολή...
 Ὅλοι φωτιά καὶ σεῖς μ' αὐτὰ μαζὶ χιλιμιντρᾶτε,
 νὰ μπαρουτομαυρίζετε διψᾶτε τὴ στολή...
 Μὰ ξάφνου ἓνα κρῦο «ἄλι !» παγώνει τὴ φωτιά σας,
 βουβαίνει τὸν ἥρωϊκὸ διπλοχρεμετισμό,
 σᾶς παραλεῖ τὰ χέρια σας, θολώνει τὴ ματιά σας
 καὶ χύνει ἀπ' τὰ στήθια σας πικρὸν ἀνασασμό ! ..
 Καὶ σεῖς λεβέντες τῆς φωτιᾶς, ἀγριοσαλαμάνδρες,
 ποῦ ἡ φωτιά σας τὴ φωτιά μπορεῖ νὰ σβεῖ μὲ μιὰ,
 σεῖς πυροσβέσται, τοῦ στρατοῦ ξεδιαλεγμένοι ἄνδρες,
 χαλᾶτε σὲ ψευτοφωτιᾶς λεβέντικα κορμιά !...
 Καὶ σύ, τὸ ἔρμο πεζικό ποῦ τόσα χρόνια τρέχεις
 μ' ἓν δυό ! ἓν δυό ! τί ἔκαμες στὸ μαῦρό μας στρατό;
 Ὅση κι ἂν ἔχεις λεβεντιά, ὅση ζωὴ κι ἂν ἔχεις,
 τὸ μολυβένιο βῆμα σου βαρᾷς...σημειωτό !...
 Αἶ λεβεντιά, ποῦ χάνεσαι ! ... Μὲ σύνθημα πολέμου,
 ἀπόστασες νὰ καρτερᾷς τὴν πρώτη τουφεκιά
 κι ἂν τουφεκᾷς, τὰ βόλια σου πηγαίνουν τοῦ ἀνέμου,
 τὴ διάνα μοναχὰ βαροῦν καὶ ὄχι τὴν Τουρκιά !

ΣΤΟ ΒΑΣΙΛΙΑ ΒΟΡΡΙΑ

Βορριάς φυσᾶ, χιονόνερο ψιλὸ μᾶς κρουρραίνει,
 στὰ κορφοβούνια σύννεφα βαριά, μαυρακουμποῦν,
 κοπάδ' οἱ ἀγροόπαλιες στὴ λίμνη κολυμποῦν,
 ἢ τοίχλα στὴν ἀγάπη τῆς ἔλιτσα κατεβαίνει,
 οἱ μύγες ψόθο νιώθουνε κι ἀλύπητα τσιμποῦν
 καὶ μὲς στὰ μουστοβάρελα ἢ τρέλλα ἔναι κλεισμένη.

Σὰν τ' ἀγριοπερίστερα, ποὺ μέσα στὴ σπηλιά τους,
 κρυφὰ τοὺς σταίνει κυνηγὸς καρτέρι φοβερό
 καὶ τὰ χτυπᾶ λαχταριστά, τὰ μαῦρα, στὸ φτερό,
 κι ἀφίνει ξάφνου ὄρφανή τὴν ἔρημη φωλιά τους,
 σὰν τ' ἀγριοπερίστερα βαροῦν τόσον καιρὸ,
 καὶ ρίχνουν τὶς ἐλπίδες μας ἔχθροί, π' ἀνάθεμά τους !..

Βορριάς μὲς στὴ λιακάδα μας φυσᾶ φαρμακωμένος
 καὶ δὲν προφταίνει τᾶνθι μας νὰ δέσει τὸν καρπὸ !
 πρὶχτοῦ νὰ ποῦμε στὴ ζωὴ «ζωὴ μου σ' ἀγαπῶ !»
 ὁ χάρος εἶναι μέσα τῆς ! μᾶς κυβερνάει ξένος...
 κατάρρα θᾶχουμε... Κ' ἐγὼ δὲν ξαίρω τί νὰ πῶ...
 ποὺ ἀρνούμαστε τὸ αἷμά μας γιὰ τοῦ βορριά τὸ γένος !

Βορριάς φυσᾶ ! καὶ ροβολοῦν μεκάτσοες στὸ λιβάδι,
 σκουληκοτάϊστα πουλιά, μὲ μύτη μακριὰ
 σὰ Μπένσηδες !.. τρεμουλιασὴ ἢ φύση, σὰ γριά,
 μοιάζει σὰ λύχνος ποὺ μὲ μιᾶς τοῦ χύθηκε τὸ λάδι !..
 Καὶ ψάχνει γιὰ νὰ βρεῖ τὸ φῶς, μὰ βρῖσκει τὴ σκιά,
 καὶ βασιλέβει γύρω του στραβόχτιστο σκοτάδι !

Φύσα βορριά ! ξεφύσησε τουλούμι φουσκωμένο !
 μὲς στὴ λιακάδα μας βογγᾶ τὸ φύσημά σου ξένο !

ΛΑΕ — ΒΑΣΙΛΙΑ :

Λαέ, σὲ κλέβουν, σὲ γελοῦν μεγάλοι τσαρλατάνοι !
 πρὶν φᾶς ἐσὺ τὴν κόττα σου τὴν τρώει ἡ ἄλεπού !
 Τὸ βίος σου ξένοι χαίρονται καὶ μοιάζεις τὸν τσοπάνη
 ποὺ μὲς στὴ βαρυχειμωνιά δὲν ξαίρει ἀπὸ ποῦ
 τοῦ λύκου τὸν ἀγριεμὸ θὰ πρωτοτρέμ' ἡ στάνη !....

Λαέ, μεγάλη Βασιλιά, ποὺ παίζεις μὲ τὸ Θρόνο,
 ποὺ μία σκούφια νυχτικιά γιὰ στέμμα τοῦ περνᾶς
 ποὺ τοῦ φωνάζεις ἄξαφνα : « Γκρεμίσου ! σὲ σαρώνω ! »
 Τί μαῦρο μαῦρο μήνυμα γιὰ μερικοὺς μηνᾶς
 καὶ τί κακούργιο μούντζωμα μὲ τὸν καινούριο χρόνο ;

Ἄ ! μούντζωμα μουντζούρωμα δὲν ἔδωκες ἀκόμα
 σ' ἐκείνους ὅποῦ σ' ἔχουνε μουντζουροβουτηχτό...
 Μὰ τᾶχασες καὶ σί, λαέ ! εἶν' ἡ πατρίδα κόμμα,
 σὲ ζώνει μὲ συνδυασμὸ ἀδιάντροπο, φριχτό
 καὶ σὲ ζαλιζ' ἡ φοβερὴ τῆς ρουσφετίλας βρώμα !

Λαέ, σὲ κλέβουν, σὲ γελοῦν μεγάλοι τσαρλατάνοι !
 πρὶν φᾶς ἐσὺ τὴν κόττα σου τὴν τρώει ἡ ἄλεπού !
 Τὸ βίος σου ξένοι χαίρονται καὶ μοιάζεις τὸν τσοπάνη
 ποὺ μὲς στὴ βαρυχειμωνιά δὲν ξαίρει ἀπὸ ποῦ
 τοῦ λύκου τὸν ἀγριεμὸ θὰ πρωτοτρέμ' ἡ στάνη !..

ΣΤΟ ΒΑΣΙΛΙΑ

Στὸ βασιλιά σὺ, Μοῦσά μου, τραγοῦδι νὰ τονίσεις !...
 Καὶ τί τραγοῦδι τοῦμεινε νὰ μὴν τὸ τραγουδήσεις ;...
 Ἄμ' ἂν ἀκόμα σοῦ χρωσιᾶ τοῦ «Ραμπαγᾶ» μιὰ δίκη,
 γιατί τοῦ εἶπες μιὰ φορὰ πὼς δὲν πλερώνει νοίκι !...
 Βρὲ Μοῦσα, ἄσ' τὸ βασιλιά, ὁ βασιλιάς δὲ φταίει...
 Καὶ μὴν ἀκοῦς τὸ «Ραμπαγᾶ» καὶ τὸ λαὸ τί λέει !
 Φταῖν οἱ Δυνάμεις ἀπ' τὴ μιὰ καὶ φταίει ἀπ' τὴν ἄλλη
 ἢ ψόφια ψόφια δύναμη π' ἀνιώθουν οἱ μεγάλοι !
 Ναί, μονο οἱ μεγάλοι μας μᾶς παίρνουν στὸ λαιμό τους !...
 Αὐτοὶ μονάχα, Μοῦσά μου, δὲν ἔχουν τὸ Θεό τους !...
 Καὶ σὺ μὲ τοὺς μεγάλους μαςμποροῦσες νὰ τὰ βάζεις,
 χωρὶς τοὺς δύστυχους μικροὺς ποτέ σου νὰ πειράζεις !...
 Ἄφησε, Μοῦσα, τοὺς μικροὺς στὰ μικρομεγαλεῖα,
 νὰ σβύνουν ἀτραγοῦδιστοὶ καὶ δίχως ἱστορία !...
 Καλὰ ποὺ κάνεις, βασιλιά, πενιάρα νὰ μὴ δίνεις,
 μηδὲ στὸ πατριωτικὸ λεφτὸ νὰ μὴν ἀφίνει,
 μηδὲ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τὸ ρέμα νὰ σὲ παίρνει,
 μηδὲ νὰ χάνεις τὸν καιρὸ στὴν τροέλλα ποὺ μᾶς δέρνει !...
 Καλὰ ποὺ κάνεις νὰ ξεχνᾶς τὸν ἔρημό μας πόνο,
 ποὺ τόσα χρόνια σ' εἶχαμε ἐλπίδα μας στὸ θρόνο
 καὶ τώρα, μὲς στὸ χαλασμὸ μὲς στὴν ταπεινώσή μας,
 καὶ μὲς στὴν ἀτιμία μας ποὺ χαίροντ' οἱ ἐχθροὶ μας,
 Ἐσὺ μὲ τὴ γυναῖκα σου, μὲ τὰ χρυσὰ παιδιὰ σου,
 ξεχνᾶς ἐκεῖνα τὰ παιδιὰ ποὺ εἶχες στὴν καρδιά σου.
 Τὴ χθεσινὴ καὶ σημερινὴ ἀφίνεις ἱστορία
 καὶ στὴν Ἀκρόπολη βουτᾶ; στὴν ἀρχαιολογία...
 Βρὲ Μοῦσα, ἄς τὸ βασιλιά, ὁ βασιλιάς δὲ φταίει...
 Φταίει μονάχα ὁ λαὸς ποὺ βασιλιά διαλέει !...

ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΣΟΥ

Ἐσὺ τὸ Βασιλόπουλο δὲν πῆγες σὲ κανένα
 μὲ τοὺς δασκάλους ἀπὸ πρὶν νὰ τᾶχεις βολεμένα
 σὺ ποῦ δασκάλους κυβερνᾷς χωρὶς νὰ βασιλεύεις !...
 Δὲν ἴδρωνες ἐδῶ κ' ἐκεῖ νὰ τρέχεις νὰ γυρεύεις
 τὸ δόλιο ἑκατόφραγκο σὰ σπάνιο πουλί
 δὲ σοῦ ὄσπανε, γιὰ τὴ σειρά, κανέναν τὴ χολή,
 δὲν ἐσκοτιζοσουν νὰ βρεῖς ποιὸ φίλο νὰ ψαρέψεις
 γιὰ νὰ μιλήσει τοῦ Ψαρῶ, μηδὲ νὰ τὰ βολέψεις
 ἐκοίταξες μὲ τὸν Κρασσά, διὰ τινος μεσίτου
 ὥστε κι αὐτὸς λίγο νερὸ νὰ βάλει στὸ κρασί του...

Δὲν εἶχες σὺ στοῦ Φιντικῆ τὴν κάρρα μιὰ φοβέρα
 ποῦ μ' ἓνα «γὰρ» καὶ μ' ἓνα «καί» σοῦ παίρνει τὸν ἄερα,
 μηδὲ τὸ σκιαχτρο τοῦ Σουρῆ, διάδοχε, δὲν εἶχες
 ἐκεῖνον τὸν ἀγέλαστο τὸν ἔρημ' ἀπὸ τρίχες
 Ὅς visu est horribile καὶ ὅταν σ' ἐξετάζει
 σὰν τρίχα ἀπ' τὸ μουστάκι του πεσμένη σὲ κοιτάζει
 κι ἀγριωπός, ἀμείλικτος, θαρρεῖς καὶ σὲ καρφώνει
 ἂν τύχει τὸ μουστίκι σου λιγάκι νὰ ἰδρώνει !

Δὲν εἶχες τὸ μεϊδιάμα τοῦ Παπαρρηγοπούλου
 τὸ εἰρωνείας ἔμπλεων καὶ φύσεως ὑπούλου,
 τὸ μὲ μπαμπάκι σφάζον σε, τὸ φαναριωτίζον
 μηδὲ ἠπλοῦτο σκοτεινὸς ἔμπρός σου ὁ ὀρίζων
 ἀπὸ τοῦ Στρεῖτ ἔξαφνα τὰ νέφη θολωμένους,
 κανεὶς δὲν σὲ ἠπεῖλει
 καθηγητῆς ἀνέκδοτος καὶ λιθογραφημένος
 καὶ τῆς ἐπιτυχίας σου ἦν ἀνοικτὴ ἡ πύλη...

Ναί, Κῶτσο, βασιλόπουλο στὰ χάδι' ἀναθρεμμένο,
 ἂν τὴν ἀλήθεια ἀλήθεια θὲς ξετσιώπητ, γυμνή,

στό σπίτι τοῦ πατέρα σου μανάρι ζηλεμένο
ποτέ τῶν ἐξετάσεων δὲ νιώθεις τὸ σκαμνί !...

Δὲν ἔχεις σὺ καρδιόχτυπο νὰ μὴ σὲ ποῦν προλύτη·
ποιός νὰ τολμήσει νὰ σοῦ μπεῖ καθηγητῆς στὴ μύτη ;
ἔσὺ κι ἀπὸ τὴν κούνια σου γλυκονανουρισμένος
κουνιόσουν μὲ τὸ δίπλωμα ντυμένος, φρασκιωμένος...

Καὶ τώρα σὺ ὁ ἴδιος, ἂν θρέφεις μὲς στὰ στήθια
λαοῦ καὶ ὄχι βασιλιά λατρεία στὴν ἀλήθεια
στοὺς κόλακας σου φώναζε μ' ἀγριοπερηφάνεια :
— Σεῖς ἔρμοι ποῦ μοῦ πλέκεε ἀνέλπιστα στεφάνια
πουλεῖτε τὰ στεφάνια σας καὶ τὸ θυμίαμά σας
ἀλλάζετε ποκάμισο μαζὶ μὲ τὰς ἀρχάς σας
καὶ χθεσινοὶ ἀπὸ τ' αὐγὸ σκασμένοι δημοκράτες
στὴν κλώσσα ποῦ σᾶς κλώσσησε γυρίζετε -τις πλάτες·
μ' ἂν αὐριο τὸν ἄγριο σᾶς κάμει ἡ βασιλεία
μὲ δημοκράτου σκουφο
παιζογελάτε τὸ λαό, σὺν καραγκιόζη μπουφο,
καὶ χάνεσθε, σκοτώνεσθε, γιὰ τὴ δημοκρατία...

Στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάννας σου, στό σπίτι σου δὲν εἶναι
σκαμνί τῶν ἐξετάσεων γιὰ σένα, Κωνσταντῖνε...

Οἱ Εὐζῶνοι τοῦ παλατιοῦ, μὲς στό κλουβὶ λιοντάρια,
ὅπου διψοῦν γιὰ πόλεμο, γιὰ τούρκικα κουφάρια,
στό πρόσταγμά σου ἀγρέψαν καί, μὰ τὸ Σαπουντζάκη,
χωρὶς δασκάλους θᾶμπαινες μαζὶ μ' αὐτοὺς στὴ Θορίκη
ἢ θᾶπαιρνες τὰ Γιάννινα... μὰ σῶπα εἶναι ὦρα
νὰ κόψεις, Μοῦσα, ὡς ἐδῶ τοῦ τραγουδιοῦ τὴ φόρα !

ΧΟΡΟΣ

(*Ἀφιεροῦται εἰς τὸ παλάτι*)

Μισόγδυτα, λαχταριστὰ τὰ στήθη τρεμουλιάζουν
καὶ μὲ παλμὸ σὰν τρομαχτὰ πετοῦνε περιστέρια
τὰ δύο τους κιτρολέμονα... Μὲς στὶς καρδιῆς φωλιάζουν
χιλιάδες πόθοι... κ' οἱ ματιῆς χυτὰ πετοῦν ἀστέρια !.

Μιλοῦν στὸ βάλς ἀμίλητα καρδιῆς ζειγαρωμένες...
ᾠ ! πόσο λέει πλειότερα τ' ἀγέλι πού σωπαίνει !...
Στοῦ βάλς ἀπάνου τὰ φτερά πετοῦνε μεθυσμένες,
κι ἀπ' τὸ κεφάλι τὸ μυαλὸ στὰ πόδια κατεβαίνει.

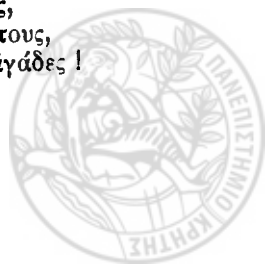
Διαμαντοσπιθοβόλημα τὰ μάτια σου θαμπώνει...
Στρουφογυρνᾷς κ' ἤλεκτρισμὸς γλυκὰ εὐε γοργαλιζει...
Τὸν ὤμο τὸν ἀφρόπλαστο, σὰν κόρακας τὸ χιόνι,
τὸ μαῦρο χέρι σου, θαρρεῖς καὶ πλειότερο ν' ἀσπρίζει.

Βαρκοῦλες μὲς στὰ κύματα πού χύν' ἡ ἀρμονία
τὰ ζεύγη φεύγουνε, πετοῦν καὶ χίνονται, μὰ πάλι
μπροστά σου χίνονται γοργὰ στοῦ βάλς τὴν τρικυμία
καὶ πάλι ξαναχίνονται μὲς στοῦ χοροῦ τὴ ζάλη...

Τὸ ἓνα τ' ἄλλο κυνηγᾷ, μὰ μουσικὰ κρατιέται
δεμένο ἀπ' τοῦ μουσικοῦ τὸ μαγικὸ δοξάρι,
στὸ γύρνα γύρν' ἀναπνοὴ μ' ἀναπνοὴ φιλιέται
καὶ κάνει τόσους ὁ χορὸς ἀπὸ μονοὺς ζευγάρι !..

Χορεύετε !... Παντοῦ χορὸς στὴ φύση βασιλεύει !
Χορεύουν οἱ πλανῆτες μας, χορεύουν οἱ κομήτες,
ἡ γῆ μας βάλς αἰώνιο στὸν οὐρανὸ χορεύει,
χορεύουν οἱ ἀξέγνοιατοι ἐλεύθεροι πολῖτες.

Χορεύουν ὅσοι δέσανε γερὰ τὸ γάδαρό τους.
Χορεύουν οἱ τρανοὶ τρανοί, χορεύουν βασιλιάδες,
μὰ τὸν παρὰ γιὰ τὰ βιολιά φορτώνουν στὸ λαὸ τους,
κι αὐτὸς **βαρεῖ τὸν ταμπουρά** γιὰ νὰ γλεντοῦν ἀγάδες !

ΣΤΟ ΜΠΛΟΚΟ

Ζώνουνε θεριά καράβια
 γύρω γύρω τὸ γιालό μας,
 σκιάζεται Τουρκιά κ' Εὐρώπη
 τὸ Ἑλληνικὸ λιοντάρι,
 τοὺς θολώνει τὰ νερά τους
 τρικυμία τῶνειρό μας,..
 Ψεύτρα χριστιανὴ ἀρμάδα
 τὰ καράβια μας μπλοκάρει
 καὶ Φραγκιά σουνιτεμένη
 φοβερίζει τὸν Κανάρη !

Μπλόκο! μπλόκο! μὰ τὸ μπλόκο
 μιά μας βάρκα κάνει ζάφτι,
 μιά βαρκούλα, μ' ἓνα νάφτι,
 τρεχαντήρι μ' ἓνα φλόκο !..

Φράγκοι τουρκογουρισμένοι,
 θυμηθῆτε τὸ Μιαούλη !
 Τὰ ἐγγλέζικα καράβια.
 σὲ Ἰσπανικὸ λιμάνι,
 ἀστακοὶ ἀρματωμένοι
 ἐφυλάγαν καραούλι,
 κι ὁ Μιαούλης, αἱ ! τ' ἀκούτε
 Φράγκοι μισομουσουλμάνοι ;...

Μὲ ὑδρέϊκη μπομπάρδα
 μὲ τὸν τρίγχο μ' ἓνα φλόκο,

δίχως νὰ φωνάζει βάρδα,
 δρόμο ἄνοιξε στὸ μπλόκο !..

Μπλόκο, μπλόλό ! μὰ τὸ
 [μπλόκο
 μιά μας βάρκα κάνει ζάφτι,
 μιά βαρκούλα μ' ἓνα νάφτι,
 τρεχαντήρι μ' ἓνα φλόκο !.

Νὰ μπλοκάρετε μπορεῖτε,
 μὲ καράβια, τὴν Ἰδέα ;
 Αἱ ! κι ἂν εἶν' ἡ δύναμι σας
 στὰ κονόγια, στὰ τορτίλλια,
 μὰ τὴν ἀσπρογάλαξή μας
 καὶ περήφανη σημαία,
 μὲς στὰ σύννεφα τ' ἀψήλου
 θὰ χορεύατε κανδύλλια,

Ἄν ἀξάφνου ἓνα μόνον
 ψαρριανό μας παλληκάρι
 ἐρωτεύονταν τὴ δόξα
 τοῦ μεγάλου μας Κανάρη !.

Μπλόκο! μπλόκο! μὰ τὸ μπλόκο
 μιά μας βάρκα κάνει ζάφτι,
 μιά βαρκούλα μ' ἓνα νάφτι,
 τρεχαντήρι μ' ἓνα φλόκο !..

ΜΕ ΤΟΝΑ ΧΕΡΙ

Μὲ τῶνα χέρι μας λυτό, μὲ τᾶλλο μας δεμένο,
μὲ τόσα χρόνια τὸ σπαθὶ στὴ θήκη σκουριασμένο,
μὲ τὴ μισή μας δύναμη καὶ μ' ὄλη τὴ φοβέρα,
ποὺ χύνει γύρω γύρω μας φριχτὴ σταυροπαντιέρα...

Κατακαμπὶς ροβόλησεν ἡ λεβεντιά μας πάλι
καὶ στοῦ πολέμου τῶδειξε τὴ βρονταστραποζάλη !..
Ἐκεῖ ψηλὰ στὰ σύνορα τὰ λίγα μας λιοντάρια
τὴ δύναμη τους μέτρησαν μὲ τούρκικα κουφάρια.

Ζεστό ἀκόμη κεῖ ψηλὰ ἀχνίζει τὸ τουφέκι,
ἀκόμα βάφει τὸ σπαθὶ τὸ αἷμα ζωντανό...
Τὰ παλληκάρια ἀπόστασαν ἀπ' τὸ τουρκοπελέκι,
καὶ αἶμ' ἀκόμα τὰ σπαθιά διψοῦν Ἄγαρηνό !..

Πεινᾶ καὶ τοῦρκο λαχταρᾶ τὸ μαυροτούφεκό μας...
Καὶ τούρκου αἷμα τὸ σπαθὶ διψάει στὸ πλευρό μας...
Ὁ πόλεμος στὰ σύνορα τοὺς ἔχει, λές, κεράσει
μαστίχα γιὰ τὴν ὄρεξη, χωρὶς νὰ τὰ χορτάσει.

Μὰ τὰ θαλασσοπούλια μας π' ὀλότελα νηστεύουν,
καὶ τὴ μαστίχ' ἀκόμ' αὐτὴ, στὴ νήστεια τους, ζηλεύουν,
τῆς μαλακῆς σημαίας τους ὁ ἴσκιος, λές καὶ πέφτει
σὰν πειστωμένος στοῦ γιαιλοῦ τὸ γαλανὸ καθρέφτη...

Καὶ καταριέτ' ἡ πλώρη τους τὴν πρύμη, τὸ τιμόνι,
τὸν καπετάνιο π' ἀξάφνα τὸ χέρι δὲν ξαμώνει
στὸ ἔρμο δοιάκι, νὰ χυθεῖ ἀφρὸς ἀπὸ τὴν πλώρη !..
Ἄ ! ὁ Κανάρης ζήλεψε τὸ δοξασμένο Λώρη !..

ΟΙ ΣΤΑΥΡΩΤΗΔΕΣ

Σὲ σταυρὸ ἢ πατρίδα γερ-
 [μένη
 ἀπ' ἀγκάθια στεφάνι φορεῖ,
 πονεμένη βαθιά, καρφωμένη,
 τὸ κεφάλι της γέρνει βαρὺ !

Χριστιανοὶ σταυρωτῆδες, λογ-
 [χίζουν
 τὸ γδυτὸ της γερμένο πλευρό,
 πόνου, ξεῖδι, χολή τὴν ποτίζουν
 καὶ τὸν ἅγιου της βρίζουν
 [σταυρὸ !

Τὸ περήφανο σκύβει κεφάλι...
 ἢ φτωχὴ σταυρωμένη πονεῖ !
 Μὰ γελοῦν δυνατοὶ καὶ μεγά-
 [λοι
 σταυρωτῆδες γι' αὐτὴν χρι-
 [στιανοί ! ..

Ἄν ἐκείνη βογγᾶ σταυρωμένη
 καὶ τὸ πρόσωπο γέρνει ἀχνό,
 χριστιανοὶ τὴν πουλοῦν που-
 [λημένοι
 καὶ στὰ ρουχὰ της ρήχουν λα-
 [χνό !...

Ἡ σοφὴ Γερμανία ξαμώνει
 τὸ σφουγγάρι μὲ ξεῖδι, χολή.
 τὰ καρφιά ἢ Αὐστρία καρφώνει
 κ' ἢ Ρωσσία τῆς δίνει φιλί.

Μὰ φιλι τοῦ Ἰούδα τῆς δίνει
 ἢ Ρωσσία φαρμάκι μεστὸ
 καὶ κροκόδειλου δάκρυα χύνει
 στὸ σταυρὸ ποῦχει τέτιο Χρι-
 [στό..

Ἡ Ἄγγλία μεγάλη προστάτις
 τοῦ Βουλγάρου ληστή Βαραβ-
 • [βᾶ,
 τὸ Βαγγέλιο σέρνει μπροστά
 [της
 καὶ τοῦ Τούρκου τὸ δίκιο τρα-
 [βᾶ.

Ὡς καὶ σύ, ἀδελφὴ Ἰταλία.
 μέσ τὸν κόρφο μας μαύρη ὀχιά,
 μιὰ κι ἂν ἔχεις μὲ μᾶς ἱστορία,
 φαρμακόβραχη ρίχνεις λογ-
 [χιά !

Σταυρωτῆδες φριχτοί, γεηγο-
 [ρεῖτε !
 ἂν γιὰ σᾶς ἀτιμία γενᾶ
 ὁ σταυρὸς τῆς Ἑλλάδας, θὰ ἰ-
 [δῆτε
 τί ἀνάσταση πάλι μηνᾶ !..

Σὲ σταυρὸ ἢ πατρίδα γερμένη
 ἀπ' ἀγκάθια στεφάνι φορεῖ,
 πονεμένη βαθιά, καρφωμένη,
 τὸ κεφάλι της γέρνει βαρὺ !..

ΛΑΕ! ΛΑΕ!

Λαέ ! λαέ ! μὲς στὶς γιορτὲς καὶ μὲς στὰ πανηγύρια
μὴ χάνεσαι ! Μὴ χάνεσαι ! καὶ βάστα τὸ βαρύ !
Μὴ σοῦ γυρίζουν τὸ μυαλὸ τσιμπούσια καὶ χοροί !
Μύρια τερτίλια κλώθοντας γιὰ τὰ κουκιά σου μύρια !
Κουκιά τοὺς δίνεις ; Σοῦ κρατοῦν, ἂν θές, καὶ τὸ κρεζί !

Σὰ προσκυνοῦν, σοῦ στρώνουνε μετάνοια μὲ οὐρά,
αὐτοὶ ποὺ χτὶς ἐδιάβηκαν περήφανοι μπροστὰ σου,
αὐτοὶ ὁποῦ δὲ δίνανε παρὰ γιὰ τὸν παρὰ σου
καὶ σοῦ τρωγαν ἀλύπητα τὸν ἔρμο σου παρὰ ! . . .

Ὅρκίζονται, σκοτώνονται, χαλιοῦνται στὸνομά σου
αὐτοὶ ὁποῦ πετούσανε προχτὲς μὲ τὰ φτερά σου
κι ἀφίναν ἀφ' τῆ σάρκα σου μονάχα τὰ φτερά ! . . .
Φτωχὲ λαέ ! Σὲ γδέρνουνε ! σοῦ πέρνουν τὴν προβιά σου
καὶ σ' ἀμολᾶνε ζωντανό, παρὰξενο ψογήμι . . .
Γιατὶ σὲ ντύνουν, ἄξαφνα μὲ λιονταρίσια φήμη,
ἐκεῖνοι ποὺ θεριέβουνε ἀφ' τὰ φτωχὰ κουκιά σου ! . . .

Λαέ ! λαέ ! μὲς στὸ χορὸ καὶ μέσα στὸ μεθήσι,
συλφίδες θὰ σοῦ σφίγγουνε μεθαύριο τὸ χέρι,
συλφίδες ὁποῦ σταίνανε στὴν ψῆφό σου κυρτέρι ! . . .
Ὡς κι ἡ Αὐλὴ κουρντίζεται νὰ ψηφοκνηγήσει !
Σὰ νὰ μὴ ξαίρει ἡ ἄμοιρη πὼς ὁ λαὸς τὴν ξαίρει !

Ο ΛΑΖΑΡΟΣ

Ὁ Λάζαρος στὸ μνήμά του βαθιὰ παραχωμένος,
 ἂν καρτεροῦς ἀνάσταση δὲν εἶταν πεθαμένος...
 Δὲν ἔβροσκαν ἀπάνω του κρύα σκουλήκια ἀκόμα...
 κ' εἶταν σὰν πούπουλ' ἀλαφρὸ τοῦ λάκκου του τὸ χῶμα...
 Ἄπ' τὴν ἐλπίδα τῆς ζωῆς χτυποῦσεν ἡ καρδιά του...
 κ' ἔχυνε φῶς στὸ μνήμά του ἡ ζωντανὴ θεωρία του!...
 Ὁλόγλυκο χαμόγελο τοῦ χάραξε τὰ χεῖλι
 σὰν ροδογλυκοχάραμα τῆς ἀνοιξιῆς, τ' Ἀπρίλη,
 πὺν τάξει μέρα ὄμορφη, λιοφώτιστη, δροσάτη...
 Σπύθα ζωῆς ἐξέφευγε κι ἀπ' τὸ κλειστὸ του μάτι...
 Ὁ Λάζαρος κοιμότανε κι ἀπ' τὸν ἀναστασμό του
 χλιδὸ ἀγεράκι σκόρπιζε... ζωὴ μὲ τὸν ἀγνό του!...
 Ἀηδόνια τὸν νανούριζαν κι ἀνθομοχοβολοῦσε
 ἡ ἀνοιξη τριγύρω του πὺν τὸ Χριστὸ μνηοῦσε!...
 Ἄλλ' οὐ ἐκεῖνον π' ἄξιφνα ζωὴ καὶ νιάτα χάνει
 τὴν ὥρα πὺν ἀνασταίνεται πὺν ζωντανέβει ἡ πλάση!...
 Στὴν ἀνοϊξιάτικη ζωὴ κανεῖς ἂν ἀποθάνει
 εἶναι διπλὸς ὁ θάνατος διπλὴ ζωὴ θὰ χάσει!...
 Ὁ Λάζαρος κοιμότανε... Γοργὸ τὸ χελιδόνι,
 π' ἔπου φωλιάζει ἡ ζωὴ κ' ἡ ἀνοιξη, ζυγώνει,
 τὸ μνήμά του ἐχάιδεβε στὸ τρελλοπέταμά του
 σὰ νᾶνιωθε ζωῆς φωλιά κι ὄχι φωλιά θανάτου!...
 Μὰ πῶς γλυκοκοιμότανε στοῦ χάρου τὸ κρεβάτι,
 γιατί δὲν ἔκοβε γι αὐτὸν τοῦ χάρου τὸ δρεπάνι
 καὶ δὲ σφαλοῦς ἀξύπνητο αἰώνια τὸ μάτι;
 ποίος παίξει μὲ τὸ θάνατο μὲ δίχως νᾶποθάνει;
 Γιατ' ἤξαιρε πῶς θὰ βρεθεῖ Χριστὸς νὰ τοῦ φωνάξει
 καὶ ξύπνιος ἀπὸ πᾶνου του τὸ χῶμα θὰ τινάζει!...
 Ὡ ποσ' ἀδέλφια Λάζαροι βαθειὰ παραχωμένα
 μέσα στὸ μνήμα τῆς σκλαβιάς!... Μὰ πὺν Χριστὸς! ὦ-
 μένα!...

ΜΕΤΑ ΒΑΪΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΔΩΝ

Σὰ σήμερα, λέν, ὁ Χριστὸς καβάλλα σὲ πουλάρι
 μὲς στὰ Ἱεροσόλυμα ἔμπηκε μ' «Ψανά !»
 ἀπάνω πού σμαράγδιαζε κάθε δεντροῦ κλωνάρι,
 ἀπάνω πού πρασίνιζαν στοὺς κάμπους τὰ σανά.

Κ' ἔβγῆκε μὲ βαγιόκλαρα λαός, λαὸς μελίσι,
 ὅπου διψοῦσε λευτεριά μὲ τόπιο βασιλιά,
 τὸ βασιλιά τοῦ Ἰσραὴλ ἔς αὐτὸν νὰ χαιρετήσῃ,
 μ' ἄρπες, ζουρνάδες, τούμπανα, λαγοῦτα καὶ βιολιά,

Μὲ ψαλμωδίες, μὲ χορούς, χαρούμενα τραγούδια,
 μ' ὀλόστρωτο τὸ δρόμο του ἀπὸ δαφνομυριά,
 μὲ τοῦ Μαρτιοῦ μοσχοβολιά, μὲ τοῦ Μαρτιοῦ λουλούδια,
 μὲ τόσης νιότης κι ἀνοιξῆς τριγύρω του φωτιά !

Μ' ἐλπίδες, πόθους, ὄνειρα, μὲ ζήτω πέρα, πέρα,
 μὲ λόγους πανηγυρικούς, μ' εὐχὲς λαχταριστές,
 διαδηλώσεις τρανταχτὲς καὶ σκούφιες στὸν ἀγέρα
 κι ἀπὸ ἀγάπη βασιλιά καρδιὲς ζεστές, ζεστές !

Ὁ ἴδιος αὔριο λαὸς τὸ Βαραββᾶ θὰ σώσει,
 Ὅσ' ἀγαπᾷ τόσο μισεῖ, τόσο μισεῖ πολὺ...
 Ὁ ἴδιος αὔριο λαός, Χριστέ, θὰ σὲ σταυρώσει,
 Θὰ σὲ ποτίσει στὸ σταυρὸ μὲ ξεῖδι καὶ χελή !

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

Γύρω τριγύρω στοῦ Χριστοῦ τὸ μνήμα στιβαχοὶ
σωρὸς σκοποὶ σὰν ἄστακοὶ φυλᾶν ἄρματωμένοι ! . . .
Παλληκαράδες ὅλοι τους, λεβέντες διαλεχτοί,
ἀναθρεμμένοι στὴ φωτιά μουστακαγριεμμένοι ! . . .

Μύριες φορὲς ἐβάψανε στὸ αἷμα τ' ἄρματά τους !
Μύριες φορὲς ἀντίκρουσαν τοῦ χάρου τὸ δρεπάνι,
χωρὶς καθόλου νὰ σκιαχτεῖ ἢ φλογερὴ ματιά τους ! . . .
Δὲν εἶν' ἐκεῖ κανεὶς, χωρὶς νὰ ξαίρει νὰ πεθίνει ! . . .

Μὰ τώρα γιατί ἔχουνε τὴν ὄψη τους γλωμῆ;
γιατί ματιὰ θολή, θολὴ καὶ φοβισμένη ρήχνουν;
γιατί βαρὺ τρεμουλιαστὸ ἀνιώθουν τὸ κορμί
καὶ καρδιοχτύπι ἄναντρο τέτιοι λεβέντες δείχνουν;

Γιατί αὐτὰ τὰ φοβερὰ τῆς Ρώμης παλληκάρια,
ποὺ παίζουν μὲ τὸν πόλεμο, ποὺ ζοῦν μὲς στὴ φωτιά,
σὰ σαλαμάντρες, καὶ πατοῦν σ' ἀμέτρητα κουφάρια,
γιὰ ν' ἀνεβοῦν στὴ δόξα τους μ' ἀτρόμητη ματιά,

Τρέμουν τὸ μνήμα τοῦ Χριστοῦ τὸ πετροσκεπαστό,
ἀνιώθουν τί θεόνεκρο ἢ πέτρα του σκεπάζει ! . . .
Ἡ Ρώμη κι ἂν ἐσταύρωσε, μαντεύει τὸ Χριστό,
μαντεύει τί θεὸ σ' αὐτὸν μιὰ μέρα θὰ δοξάζει ! . . .

Στὴ δειλιασμένη ὄψη τους ἐχύθηκε ἓνα φῶς !
Ἕνας σεισμὸς ἐτάραξε τὴ γῆ καὶ τὰ κορμιά τους,
καὶ τῆς ἀγάπης ὁ Θεός, ὁ λαοαδελφός,
ἀναστημένος ἔχυσε τὴν πίστη στὴν καρδιά τους ! . . .

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

Χριστὸς ἀνέστη ! Τί ζωὴ τὰ λόγια αὐτὰ σαρκώνει !..
 Χριστὸς ἀνέστη ! Ἄνοιξη τῆ φύση ξαναβιώνει !
 Χριστὸς ἀνέστη ! Ἡ ζωὴ τὸ θάνατο πεθαίνει
 καὶ ὀλοῦθε χύνεται φιλιὸν πού τῆ ζωὴ πληθαίνει !..

Χριστὸς ἀνέστη ! Σήμερα φιλοῦντ' ἐχθροὶ καὶ φίλοι !
 Ἄς κελαϊδήσει τὸ φιλιὸν στοῦ χριστιανοῦ τάχειλι !..
 Ὅλα φιλοῦνε γύρω μας, φιλοῦνε ὡς κ' οἱ γέροι,
 φιλεῖ τᾶγέρι ἢ θάλασσα, τῆ θάλασσα τᾶγέρι.

Κ' ἡ ἀμμουδιά γαργαλιστὴ, φιλιέται μὲ τὸ κύμα,
 φιλι, θαρεῖς, μὲ τῆ ζωὴ ἀλλάζει καὶ τὸ μνήμα,
 γιατί κ' ἐκεῖ στό χῶμα του, πού τὸ νεκρὸ σκεπάζει,
 ἀπ' τὸ βαθὺ μυστήριω, πού μέσα του λουφάζει,

Ζωή, ζωὴ ξεχύνεται καὶ ἄγριο λουλούδι
 ὡς καὶ στό λάκκο τοῦ νεκροῦ ψάλλει ζωῆς τραγούδι !
 Χριστὸς ἀνέστη ! Σήμερα φιλοῦντ' ἐχθροὶ καὶ φίλοι
 ἄς κελαϊδήσει τὸ φιλιὸν καὶ στοῦ νεκρῶν τάχειλι !..

Φιλοῦνται ὅλα γύρω μας... ἡ ἀνοιξη δροσάτη
 ἀπὸ φιλιὰ ζουρλαίνεται ! κ' ἐδῶ, κ' ἐκεῖ τρεχάτη,
 φιλεῖ πλατάνια καὶ μουριές, συκῆς καὶ κυπαρίσσια,
 μτρὸς στό φιλιὸν τῆς ἀνοιξης εἶν' ὅλα, ὅλα ἴσια...

Φιλεῖ τὴν ἄσπρη γιασεμιά, τὴν τριανταφυλλιά της,
 μὰ καὶ μὲ τὴν τσουκνίδα της ἀλλάζει τὰ φιλιὰ της !..
 Χριστὸς ἀνέστη ! Σήμερα φιλοῦντ' ἐχθροὶ καὶ φίλοι,
 ἄς κελαϊδήσει τὸ φιλιὸν καὶ στοῦ φτωχοῦ τάχειλι !

Χριστὸς ἀνέστη ! Σήμερα μὴδ' ὄρφανὸς καὶ ξένος
 νὰ μὴν πομεῖνει ἀφιλήτος... δὲν εἶν' ἀναστημένος
 ὅποιος νηστέψει τὸ φιλιὸν καὶ σήμερα ἀκόμα..
 καὶ δὲ γιορτάζει ἀνάσταση τ' ἀφιλήτοῦ του στόμα !..

Χριστὸς ἀνέστη ! Σήμερα φιλοῦντ' ἐχθροὶ καὶ φίλοι...
 ἄς κελαϊδήσει τὸ φιλιὸν καὶ σ' ὄρφανου τάχειλι !..

ΣΤ' ΑΓΙΟ ΠΝΕΥΜΑ

Σὰ σήμερα μᾶς ψάλλουνε πὼς τῷ καιρῷ ἐκείνῳ —
 —καὶ τὸ πιστεύω, μὰ καμιά ἐγγύηση δὲ δίνω,—
 οἱ μαθητάδες τοῦ Χριστοῦ, οἱ δώδεκ' Ἀποστόλοι,
 ἔκαναν συνεδρίαση καὶ ἀπορεῦσαν ὅλοι,
 πῶς νὰ κηρύξουν τὸ Χριστὸ στὴ γῆ στὴν οἰκουμένην
 μιλώντας μόνο ἑβραϊκά . . . Καὶ εἶταν μπερδεμένοι,
 σὰν ἄπραγοι καὶ ἀγράμματοι, καὶ ἀνήξεροι ψαράδες
 καὶ ὄχι σὰν τοὺς σημερινούς μαργιόλοταβλαμπάδες,
 ὅπου μιλοῦν τὰ μάτια τους χίλιες χιλιάδες γλώσσες,
 καὶ μὲς στὰ φριδομάνικα σοῦ κρύβουν ἄλλες τόσες! . . .
 Πῶς νὰ μιλήσουν φράγκικα καὶ πῶς νὰ κουβεντιάσουν
 Ἀράβικα, στὴν Ἀραβία, καὶ πῶς νὰ ξελογιάσουν
 τὸ δυσκολόπιστο Ρωμιὸ στοῦ Μαῦσῆ τῆ γλώσσα; . . .
 Θεὸ νᾶμοιαζε ἡ πίστη τους σὰν ὄρνιθα, σὰν κλώσσα,
 ποὺ χουχουλιάζει κλούβια αὐγά . . . Μὰ ξάφνου μὲς στὸ σπίτι,
 ἐκεῖ ποὺ χάναν ὅλοι τους Παρασκευὴ καὶ Τρίτη,
 ἀκοῦν ἀπ' τὰ οὐράνια μπουπουνητὸ καὶ ἀντάρα,
 σὰ νᾶσκουζε καμμιὰ βαριὰ φωνὴ τοῦ Γιωργαντάρου . . .
 Καὶ μονομιᾶς τὸ σπίτι τους ἀπὸ βοῇ τραντάζει,
 καὶ ἀπάνω στὸν καθένα τους μιὰ γλώσσα φτερουγιάζει
 Θεέ! τί γλώσσα εἶτανε ἡ γλώσσα σου ἐκείνη! . . .
 Ἀκονισμένη, λές, φωτιά, ὡς σήμερα δὲ σβύνει!
 Ὅλοι μὲ δίχως Ὀλλενδόρφ, κ' οἱ δώδεκα Ἀποστόλοι,
 ζωντανεμένα λεξικά, τί γλώσσες ξαίραν ὅλοι! . . .
 Τί οὐρανοκατέβατη ἀκονισμένη λίμα!
 Λές καὶ τοῦ Πύργου τῆς Βαβέλ ἐκεῖ εἶτανε τὸ βῆμα! . . .
 Σαστίζουν ὅσοι τοὺς ἀκοῦν καὶ ὁ καθένας λείει:
 «Μωρὲ παιδιά, δὲν εἶν' αὐτοὶ καθάριοι Γαλιλαῖοι; . . .
 Πῶς μᾶς μιλοῦν χίλιω λογιῶν; . . .—Βρὲ καὶ ὁ βουβὸς ἀκόμα
 ἔχει, σὰν πιεῖ, χιλιόγλωσσο καὶ ἀκούραστο τὸ στόμα! . . .»
 Ἐλεγαν κάποιοι ἄπιστοι, μὰ ἡ ἀλήθεια εἶναι
 πὼς Στᾶγιο Πνεῦμα πνίξανε τὸ Πνεῦμα αἱ Ἀθῆνα! . . .

ΑΠΟΚΡΙΑ

- Θεὰ τῆς τρέλλας, πὸν χουμᾶς μὲ ξέπλεγα μαλλιὰ,
μισόγδυτη, ξυπόλυτη, καταμουντζουρωμένη,
πὸν εἶσαι ὄλη τρελλαμὸς καὶ γέλια καὶ φιλιὰ
καὶ μέσα στὰ τραγούδια σου προβαίνεις μεθησμένη . . .
Ἐπόκρια, σωστή θεά, πὸν ὅσο κι ἂν γερνᾶς
θὰ εἶσαι νιὰ καὶ τῆς ζωῆς θὰ σὲ λατρέβει ἡ νιότη . . .
γιατὶ καὶ μὲς στὴ λύπη της μεθῆσι τὴν κερνᾶς
καὶ εἶσαι πρώτη στὸ χορὸ κ' εἶσαι στὸ γλέντι πρώτη ! . . .
Ἐπόκρια, ζουρλή θεά, ἐφέτος τί γυρέβεις ;
Σὰν τί μουντζούρα νὰ ἔλειπε στὸ χάλι μας αὐτό ;
Ἐση μουντζούρα κι ἂν φορεῖς, ἐμᾶς δὲ μασκαρενεὺς
γιατὶ καὶ γιὰ μασκάρωμα δὲν ἔμεινε λεφτό ! . . .
Ἐπόκρια . . . καὶ ποιὸς λαὸς μπορεῖ νὰ καυχηθεῖ
πὼς πιότερ' ἀπὸ μᾶς γιορτὴ μεγάλη του σὲ κράζει ;
Ἐσο κι ἂν εἶναι μασκαράς, κανεὶς δὲ θὰ βρεθεῖ
νὰ πεῖ πὼς πιότερ' ἀπὸ μᾶς τὴ μάσκα σου γιορτάζει ! . . .
Ἐμεῖς μασκαροντύνομε τὴν ἔρημη Πατρίδα
καὶ μέσα στὴ Σαρακοστὴ καὶ μέσα στὴ νηστεία . . .
Γιὰ δόξα ξερανοίγεται τὸ μάτι μας γαρίδα
καὶ μέσα στὶς ἐλπίδες μας ἀνοίγεται . . . ληστεία ! . . .
Θεὰ τῆς τρέλλας, πὸν χουμᾶς μὲ ξέπλεγα μαλλιὰ,
μισόγδυτη, ξυπόλυτη, κακαμουντζουρωμένη.
πὸν εἶσαι ὄλη τρελλαμὸς καὶ γέλια καὶ φιλιὰ
καὶ μέσα στὰ τραγούδια σου προβαίνεις μεθησμένη,
γύρισε πίσω, γύρισε, δὲν εἶσαι γιὰ τὰ μᾶς . . .
Ἐμεῖς, χωρὶς τὴ μάσκα σου, Ἐπόκρια, μπορούμε
νὰ κάνωμε μασκαρεμοῦ μεγάλες δοκιμὲς
καὶ μασκαράδες εἴμαστε ἂν ξεμασκαρωθοῦμε ! . . .
Γιὰ δὲς καιρὸ πὸν διάλεξεν Ἐπόκρια νὰ βγεῖ ! . . .
Τώρα πὸν ἀνθίζουν οἱ ντροπὲς στὴν κλασσικὴ μας γῆ ! . . .

ΚΑΤΩ ΤΗ ΜΑΣΚΑ

Κάτω τὴ μάσκα πού φορεῖτε
σ' ἀτέλειωτην Ἄποκριά,
ὑποκριταί, Ἰησοῦται.
γνωρίζεστ' ἀπὸ μακριά.

Σεῖς πού τρυγᾶτε τὴν κυψέλη,
μαῦροι κηφήνες φοβεροί,
πού σὰ χορτάσατε στὸ μέλι
βροσκᾶτε ὤ; καὶ στὸ κερί !..
Σεῖς, φαρδομάνικα θερία,
π' ἀναγελάτε ἓνα λαὸ
κι ἄλλη τοῦ ψάλλετ' ἱστορία
κι ἄλλον ἀπάνθρωπο Θεό !..

Κάτω τὴ μάσκα πού φορεῖτε
σ' ἀτελειωτην Ἄποκριά,
ὑποκριταί, Ἰησοῦται,
γνωρίζεστ' ἀπὸ μακριά !..

Κάτω τὴ μάσκα, μασκαράδες
μὲ δίχως νοῖκι ντομινό,
λαοῦ ἔλέφ, βασιλιάδες
στὸ χάλι μας τὸ σημερνό !..

Σεῖς πού τρυγᾶτε τὸ καλύβι
γιὰ τὸ παλάτι τὸ χρυσό
κι ἀπ' τοῦ λαοῦ σας τὸ λι-
[τρίβι
στραγγᾶτε λάδι περισσό !.

Σεῖς, πού κι ἂν χάνεται ἡ
[Πατρίδα,
μέσα στὸν ἔρμο της χαμό,
σὺν ξένη βόσχετε ἀκριδα
χωρὶς ἀγάπη καὶ παλμὸ !

Κάτω τὴ μάσκα, μασκαράδες,
μὲ δίχως νοῖκι ντομινό,
λαοῦ ἔλέφ βασιλιάδες
στὸ χάλι μας τὸ σημερνό !

Κάτω τὴ μάσκα, κυβερνῆται,
μὲ πολεμόκραχτη λαλιά,
κάτω τὴ μάσκα νὰ φανεῖτε,
μὲ τὴ θωριά σας τὴν παλιά !

Σεῖς ποῦ ντυθήκατε γυναῖκες
μὲ τῆς εἰρήνης τὸ συρμό
καὶ φέρνετε μὲ φάλτσα στέκες
πόλεμο, θρῆνο κι ὀδυρμό,
χωρὶς κανεῖς νὰ πολεμήσει
χωρὶς κανεῖς νὰ σκοτωθεῖ
καὶ πάει ὁ Ρωμῖος νὰ οβύσει
χωρὶς νὰ σύρει τὸ σπαθί !

Κάτω τὴ μάσκα, κυβερνῆται,
μὲ πολεμόκραχτη λαλιά,
κάτω τὴ μάσκα νὰ φανεῖτε
μὲ τὴ θωριά σας τὴν παλιά !..

Η ΜΑΓΚΑ

Σὲ γελαστή ἀγρογιαλιὰ τὸ κῦμα χοχλακίζει . . .
 καὶ τὰ χαλίκια τοῦ γιαλοῦ κυλᾶ μὲς στὰ φιλιὰ του . . .
 Σὰν τὸ βελουδο μαλακιὰ ἢ ἄμμο σπαθουρίζει
 κι ἀπλώνει πρὸς τὸ πέλαγο βαθιὰ τὴν ἀγκαλιά του . . .

Κολυμπητὴς χαρούμενος, μὲς στὸν ἀνθὸ τῆς νιότης,
 μὲ τὸ τραγούδι γδύνεται στὴ θάλασσα νὰ πέσει . . .
 Βουτᾶ . . . κι ἀνοίγεται μὲ μιὰ καὶ μέσ' ἀπ' τὸν ἄφρο της,
 γοργά; μὲ χάρη, τὸ κορμὶ πετάει ὡς τὴ μέση . . .

Καὶ λίγο, λίγο χάνεται καὶ σβυέται, πελαγώνει . . .
 Μὰ κεῖ ποῦ μὲς στὸ πέλαγο πετάει σὰ δελφίνοι,
 μιὰ μάγκα στὴν ἀγρογιαλιὰ τὰ ροῦχά του σηκώνει
 καὶ τοῦ Ἀδάμ τὴ φορεσιὰ γιὰ φόρεμα τ' ἀφίνει! . . .

Κολυμπητὴς εἶν' ὁ Λαὸς κ' ἡ δόξα θάλασσά του . . .
 Τοῦλανε! «—Γδύσου! πέσε μιὰ!—» Μὰ τοῦκλεψε τὰ ροῦχα
 ἢ μάγκα ὅπου θρέφεται ἀπὸ τὸν ἰδρωτὰ του . . .
 Κἂν ἔβγει τώρα, ντρέπεται μὴν τοῦ φωνάζουν «γιουῦχα!...»

ΣΤΟ ΦΑΛΗΡΟ

Στὸ Φάληρο κεῖ χάμω
στὴ χρυσακρογιαλιά,
π' ἀλλάζουν μὲ τὴν ἄμμο
τὰ κύματα φιλιὰ,

Τὸ τραῖνο κῦμα, κῦμα
Λαό, λαὸ κυλᾶ
καὶ μὲ φωτιὰ στὸ βῆμα
τὸν γοργοροβολᾶ !

Τί νιοὶ πού ροβολᾶνε
μὲ τᾶσπρα τους φακόλ !
Μήνα Μασκότ διψᾶνε
ἢ μήνα Περικόλ ;

Μηδὲ Μασκότ διψᾶνε
μὰ μήτε Περικόλ
οἱ νιοὶ πού ροβολᾶνε
μὲ τᾶσπρα τους φακόλ.

Κι ἂν εἶναι στολισμένοι
μὲ φράγκικη στολή
κι ἂν εἶναι, λές, λουσμένοι
λεβάντα, πατσουλί,

Γιὰ μόδα κι ἂν φορᾶνε
κεὶ γάντι καὶ γιαλιά

οἱ νιοὶ πού ροβολᾶνε
στὴ χρυσακρογιαλιά,

Ἵως κρύβειτ' ἀπὸ κάτω
κοβιδὸς στὴν ἄμμουδιά,
στὸ λούσο τὸ μοδάτο
μιὰ κρύβουνε καρδιά : ...

Καρδιά ἑλληνοπούλα
πού δόλωμα τσιμπᾶ
ἀπὸ φραγκοβαρκούλα,
μὰ πάλι κολυμπᾶ,

Δὲ χάνει τὰ νερά της
στ' ἀγκίστρι τοῦ ψαρᾶ
καὶ μὲς στὰ ὄνειρά της
μονάχα σπαρταρᾶ !..

Ἐκεὶ στὸ Φαληρέα
παρηγοριὰ κυλᾶ
κ' ἢ πιδ φτωχιά παρέα
πού γοργοροβολᾶ ! ..

Ναί, μὰ τὸν Καραῖσκο !
δὲν ἔχει πιά βυζί...
Μὲ λότο καὶ μὲ δίσκο
τ' ἀπόμεινε νὰ ζεῖ !

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΑΣ

Δὲν πάει στὴν περήφανη, στὴν ὄμορφή σου νιότη,
 πού εἶναι πρώτη στὸ σπαθὶ καὶ στὸ τουφέκι πρώτη,
 δὲ σοῦ ταιριάζει, λεβεντιά, ὁποῦ πετιᾶς τὸ μίλι
 τοῦ Ἀρεταίου, ἢ πετιᾶς τὸ μαῦρο πετραχήλι
 τοῦ Θεολόγου Δαμαᾶ, ἢ μονομιᾶς ἀρνιέσαι
 Ψαρρᾶ, Κρασσᾶ καὶ Καλλιγᾶ καὶ στ' ἄρματα πετιέσαι,
 δὲ σοῦ ταιριάζει, λεβεντιά, ἀλήθεια, νὰ χαλίεσαι
 γιὰ μιὰ παράνομη γιορτή, ὁποῦ δουλεύει κόμμα
 στοῦ ἔθνους τὸ κριτήριο ὑπόδικο ἀκόμα!

Γι' ἄλλον καιρὸ φυλάξετε τὴ σπίθα, τὴ φωτιά σας,
 τοῦ φλογεροῦ μας καμινιοῦ περήφανα ξεφτέρια,
 καὶ σκύψτε στὰ βιβλία σας καὶ παίρνετε στὰ χέρια
 τῆς ἐπιστήμης τὰ βαριά, τὰ φοβερὰ τεφτέρια . . .
 καιρὸς δὲν εἶναι νὰ χυθεῖ φωτιά ἀπὸ τὴ ματινὶ σας! . . .

'Α! μὴ γιορτάζετε καὶ σεῖς, κανεῖς δὲ θὰ γιορτάσει,
 ἀνιώθει μέσα του καρδιά καὶ ὄχι, ὄχι κόμμα,
 ὁποῦ γιὰ ψήφους, λές, πεινᾶ καὶ θέλει νὰ χορτάσει
 ἀπὸ τὸ πτώμα τοῦ λαοῦ, ἀφ' τῆς τιμῆς τὸ πτώμα! . . .

Μ' αὐτὴ τὴν ἔρημη γιορτὴ τὸ δόλωμα πετοῦνε,
 στὸν ἔρημο κοβιὸ λαό, ψαράδες πονηροί,
 πού τὸ τηγάνι ἔτοιμο στὰ χέρια του κρατοῦνε
 καὶ τὴ φωτιά τ' ἀνάβουνε φοβέρα λαμπερή! . . .

Κι ἀνίσως τὴ γιορτάζαμε μιὰ τέτια φασαρία
 ὄλ' οἱ Ρωμιοί! . . . Τί θᾶλεγε γιὰ σᾶς ἡ ἱστορία,
 τῆς Νομικῆς λεβέντηδες ὁποῦ μ' αὐτὴν ἀκόμα,
 ἀκόμα πρὶν ὑπογραφή Βασιλικὴ νὰ βάζει,
 —γιατι τὸ θέλει ἔξαφνα, ἀγριεμένο κόμμα,—
 πλαστογραφεῖ τὸ σύνταγμα ἐκεῖνος πού γιορτάζει; . . .

ΣΤΗ ΣΤΑΦΙΔΑ

Ἄπ' τὸ τσαμπὶ σου κρέμεται, γλυκειά μου μαυρομμάτα
τὸ Ἔθνος . . . Σένα θρέφομε μονάκριβη ἐλπίδα,
χλωρή, ὅσο ξεραίνεσαι, σὺ κάνεις τὴν Πατρίδα,
εἶν' ἀπὸ σένα τάλλαρο τ' ἄλωνα μας γεμάτα,
μικρή, γλυκομελάχρινη, κοπέλλα μου σταφίδα!

Τοῦ ἥλιου μοσχανάθρεμμα, ὅσο μαυρίζεις, τόση
τόση ἀχτίδα σου χρυσὴ τάλωνι στεφανώνει,
ἄπ' τὴ βαθιὰ μαυρίλα σου ροδίζει καὶ χρυσώνει
αὐγή, ἀνατολὴ παρά, Μεσσίας πὺ θὰ σώσει
τὸ ἔρμο Ἔθνος μας πριχοῦ νὰ ρίξει τὸ κανόνι . . .

Τσαμπί, τσαμπί, σταφίδα μου, μελαχρινὴ κοπέλλα,
μετροῦμε πόσα τάλλαρα θὰ ρίξεις στὸ πουγγί μας·
ἄπ' τὸ τσαμπὶ σου κρέμονται κ' οἱ στόλοι κ' οἱ στρατοὶ μας
καὶ ὁ λουφὲς τοῦ Βασιλιᾶ—μιὰ τρέλλα, λούσου τρέλλα,—
πὺ καὶ γι' αὐτήνα φταίγουνε . . . οἱ δημοκρατικοὶ μας !..

ὦ ! σὲ δοξάζει ὁ Ρωμιός, ἐγγλέζικο στομάχι,
πὺ δίκως κουρεντὶ δὲ ζεῖς . . . πλάμ πούδιγκ σὲ δοξάζει,
μ' ἄλλὶ στὸ Ἔθνος πὺ μετρᾶ, μετρᾶ καὶ λογαριάζει
πὺ ἔξοδα καὶ φόρους του καὶ λοῦσό του θὲ νᾶχει
ἀπὸ τσαμπὶ πὺ τὸ νερὸ σὰν τὸ γατὶ τρομάζει ! . . .

ΒΑΣΙΛΙΑ!

Μικρό, μικρό, ἀμούστακο σὲ πήραμε ἀκόμα,
 μὲ τί ἀγάπη, τί χαρά, αἴ! βασιλιᾶ, θυμᾶσαι;
 Ἄπο γαλέττα κοραβιοῦ σοῦ μύριζε τὸ στόμα . . .
 Ποιὸς νὰ σοῦ τῶλεγε ποτὲ πὼς τώρα θὰ κοιμᾶσαι
 ἀπὸ κουκέττα ναυτική σ' ὀλόχρυσο κρεβάτι,
 πὼς σύ, ὁ ναύτης τοῦ βορριᾶ, τὸ θρόνο μας θὰ πάρεις
 νὰ φᾶς μαζί μ' ἀγωνιστὲς ἐδῶ, ψωμί κι ἄλατι,
 νὰ σὲ φιλήσει, Βασιλιᾶ, ὁ Βασιλιᾶς—Κανάρης;
 Θυμᾶσαι, σὰν ἐφώναζες πὼς «εἶν' ἡ δύναμή σου
 μόν' ἡ ἀγότη τοῦ λαοῦ» τί ζήτω τοῦ λαοῦ σου
 σὰν ἀνθία σ' ἔστεφάνωσαν, ἢ πές μας στὴ ζαή σου
 Βασιλικὸ θυμητικὸ μὴν ἔχεις μὲς στὸ νοῦ σου;
 Θυμᾶσαι σὰν πατρεύτηκες πόσα ἴπαμε τραγούδια
 καὶ μὲ τὸ πρῶτό σου παιδί πὼς χτύπησ' ἡ καρδιά μας,
 στὴ βλάβτισή του τί πολλὰ τὸ ράναμε λουλούδια
 καὶ πὼς ἐφτερωθήκανε μ' αὐτὸ τὰ ὄνειρά μας;
 Κι ἂν ὄλα τὰ λησιμόνησες στὸ πρῶτό σου ταξίδι,
 θυμῆσου σὰν ἀρρώστησες τί γένηκ' ἐδῶ πέρα,
 γιὰ τὴ ζωὴ σου Βασιλιᾶ, μᾶς πῆε ριπιτίδι
 κι ἀνάβαμε στὶς ἐκκλησιᾶς καντήλια νύχτα μέρα!
 Μᾶς ἀγαποῦσες Βασιλιᾶ, μᾶς ἀγαποῦσες τότες,
 μᾶς ἔλεγες καμμιά φορὰ, «σᾶς ἔχω στὴν καρντιά μου»
 κ' εἴμασται, ὅλοι κ' οἱ ἄλλοι πολῖτες, στρατιῶτες
 σώνει νὰ φώναζες «Ὅμπρὸς στὰ σύνορα παντιά μου!»
 Μὴν μᾶς ζηλέψαν, Βασιλιᾶ, ἐσένα τὸ ξεφτέρει,
 καὶ μᾶς ἐμάτιαξε καμμιά ἀπ' τὶς τρανὲς Δυνάμεις;
 Αἴ! δός μας τὴν ἀγάπη σου καὶ παίρνομε τὰ μέρη,
 στὰ πεταχτά, γιὰ νὰ μπορεῖς πάλι λουτρά νὰ κάμεις,
 πάλι νὰ βρεῖς τὸ Φάληρο, τὸ θέατρό σου πάλι,
 νὰ σοῦχουν διαθέσιμο τοῦ Κεχαγιᾶ τὸ σπίτι,
 ἀλλιῶς, καθὼς κατάντησε στὸ σημερινό μας χάλι,

θὰ χάσει καὶ τὸ Φάληρο Παρασκευὴ καὶ Τρίτη! . . .
 Αὐτὸ τὸ ἀρειμάνιο ποὺ ἔκαμες μουστάκι,
 στὸν τόπο τούτο, Βασιλιά, αἱ! ἄκου μὰ τὸν Ἄρη!
 στρῖφ' το λιγάκι, στρῖφ' το, ναί, κι ἀγρίεψε λιγάκι,
 γιὰτ' ἂν σὲ θέλει ὁ Ρωμιός, σὲ θέλει παλληκάρι!
 Σὲ καμαρώνει σὰν περνᾷς καβάλα στ' ἄλογό σου,
 ἀσίκης, λεβεντόκορμος, μὲ στρατηγοῦ γαλόνια,
 μὲ σπάθα ὀλοκαίνουργια ἀπ' τὸ ζερβὶ πλευρό σου,
 καὶ μὲ καμτσίκι φίλντιζι καὶ μ' ἄργυρὰ σπιρούνια.
 Μὰ πόσο θὰ λαχτάριζε νὰ σὲ βλεπε σὲ μάχη
 νὰ χύνεσαι, μὲς στὴ βοή, στὴ φοβερὴν ἀντάρα
 καὶ τῶνομά σου ἔνδοξο νάντιλαλοῦν οἱ βράχοι,
 «Ζήτω ὁ Γιώργιος νικητῆς! . . .» Ψυχὴ μου! Τί λαχτάρα!
 ὦ! νά! σὲ βλέπω, βασιλιά . . . Λαφνοστεφανωμένος,
 γυρνᾷς ἀπὸ τὸν πόλεμο, γυρνᾷς ἀπὸ τὴ νίκη . . .
 Τί; τί; τί λέγω; . . . Ὅνειρο . . . στὸ Φάληρο στρωμένος
 τὸ ρήχνεις ὅζω Βασιλιά, καὶ δὲν πλερώνεις νοίκι!

. . . . .
 . . . . .

Θυμήσου τὴν πατρίδα σου, μικρὴ, μὰ ἀντρεωμένη
 σὰν πετεινάρι πάλεψε μ' ἓνα ἀετό, τὸν Πρῶσο.
 Κι ἀλήθεια, ναί, νικήθηκε, μὰ βγήκε τιμημένη,
 χωρὶς μὲ δίσκο ζητιανιά; νὰ βγαίνει κάθε τόσο . . .
 Θυμήσου πὼς πολέμησεν ὁ θεῖός σου Φρειδερίκος,
 ρίξε κ' ἐδῶ τὸ μάτι σου κοντὰ στὴ γειτονιά σου
 ἐκεῖ ποὺ βόσκει τῆς Τουρκιάς ἀχόρταγος ὁ λύκος,
 καὶ δὲς τί ἀφεντάνθρωποι σοῦ πῆραν τὴ πρωτιά σου,
 δὲς τὸ Μιλάνο, σήμερα, μὲ στέμμα κορδωμένο,
 τὸν Κάρολο περήφανο γιὰ τὸν καινούργιο θρόνο . . .
 Αὐτοὶ τὸ παξιμάδι τους δὲν τῶθελαν βρεμμένο

κ' εἶχανε πόνο γιὰ τιμὴ, γιὰ τὸ λαό τους πόνο.
 Ἄνέβ' ἀκόμα πιὸ ψηλά, στὰ μαῦρα κορφοβούνια
 καὶ δὲς ἐκεῖ καμαρωτὸ τὸν ἀετὸ Νικήτα,
 χύνεται μέσα στὴ φωτιά, σὲ Τούρκους μιλλιούνια
 καὶ δὲν τὸ ξαίρει τί θὰ πεῖ ραχάτι, «πέσε πῆτα».

. . . . .

Καὶ τί σοῦ λείπει, Βασιλιά, γιὰ πές μας, τί σοῦ λείπει ;
 Καρδιά σὰν ἔχεις κι εἴμαστε κι ἐμεῖς μὲς στὴν καρδιά σου
 θὰ νιώσεις μέσα σου καὶ σὺ τὸ ἅγιο καρδιοχτύπι,
 ποὺ ζωντανό, αἰώνιο θ' ἀφήσει τὸνομά σου !

ΧΥΝΟΠΩΡΟ

Τὴν πρασινὴ του φορεσιὰ σκορπάει τὸ λειβάδι
 καὶ φύλλο, φύλλο, γδύνεται τὸ πράσινο δεντρί . . .
 Βουβαίνεται ὁ μπάκακας κι ὁ τσέλιγκας τὸ βράδι,
 τὸ λύκο, λές, μυρίζεται ἀπ' ὄξ' ἀπ' τὸ μαντρί ! . . .
 Μηνᾶ χειμῶνα ὁ καιρός, βροχή, βορριά καὶ χιόνι,
 ὁ οὐρανὸς συννέφιασε σὰν κουμουνδουρικὸς,
 ὁ γερανὸς στὴ ράχη του καλεῖ τὸ χελιδόνι
 καὶ συγυρνᾶ τὴν τρύπα του ὁ ἔρμος ποντικός ! . . .
 Μαζεύεται ὁ μέρμηγκας ἀπάνω στὴ σοδιά του,
 ξηνταβελόνης, ἀσπλαχνος διαγγελτοκιστής,
 πού ὁ φτωχὸς ὁ τζιτζικας δὲν εἶδε τὸν παρὰ του,
 αὐτὸς ὁ ἀτελείωτος ζεστός τραγουδιστής ! . . .
 Στάχνα τᾶγέρι δὲ φυσᾶ μονάχα στὸ πατάμι,
 στὸ φύσημά του φουντωτὴ λυγίζ' ἢ καλαμιὰ
 καὶ κυνηγάει ἄπιαστο καλάμι τὸ καλάμι
 κι ἀκούεται μελισσοουργοῦ φωνὴ στὴν ἔρημιὰ . . .
 Ἄπ' τὸ μελισσοκόφινο ἢ μέλισσα πετιέται,
 βαριά, βαριά κι ὄλο κοντὰ τριγύρω του γυρνᾶ,
 ὁ γάτος ξερογλείφεται, ὁ σκύλος συλλογιέται,
 καὶ ὄλο ἄλλαξοκαιριὰ ὁ κόκορας μηνᾶ ! . . .
 Μέσα σ' αὐτὰ τῆς φύσεως τὰ δυνατὰ σημεῖα
 κ' ἕνας κομήτης, τοῦρανοῦ σωστός παρακεντές,
 πολίτης ἦρθε νὰ γραφεῖ στοῦ Σμιθ τὸν Καζαμία,
 πρωτὶ, πρωτὶ νὰ μᾶς ξυπνᾶ ὁ παλιοκουτεντές ! . . .
 Κουροῦνες συμμαζεύονται κοράκια κρά ! κρά ! κράζουν...
 Ψοφήμι, λές, μυρίζονται τὰ ὄρνια καὶ χυμοῦν . . .
 Μὰ μέσα στὰ βαρέλια τους οἱ μουστοὶ γλυκοβράζουν
 καὶ μοναχοὶ τὸ θάνατο στὴ φύση πολεμοῦν ! . . .
 Χειμῶνα, πού μᾶς ἔρχεσαι, μὲ χιόνι' ἄρματομένος,
 πού τρίζουνε τὰ δόντια σου στὸν ἄγριο βορριά,
 πού μοιάζεις σὰν ὑπάλληλος ἀπὸ καιρὸ παυμένος,
 σοῦ κόβει τὸ χυνόπωρο τὴν ἄγρια θωριά ! . . .
 Αὐτὸ χαρίζει ἀνοιξη καὶ Μᾶη καὶ λουλούδια
 κι ἀηθονιοῦ κελάδισμα καὶ κῦμα δροσερό,
 ἔρωτα, τρέλλα καὶ χορὸ καὶ χίλια δυὸ τραγοῦδια
 μὲς σ' ἐνα μουστοβάρελλο κρασί χωρὶς νερό !

ΧΕΙΜΩΝΑΣ

Χειμώνας πλάκωσε! Βορριάς τὰ σύννεφα σαρώνει
καὶ ὁ φτωχὸς τὴ χόβολη γιὰ ζεστασιά σκαλίξει,
μιὰ σπίθα δῶ, μιὰ σπίθα κεῖ πετιέται, σπιθουρίζει
τρεμουλιαστή, καυτή, καυτή, μὰ ὁ φτωχὸς κρυώνει!
Εἶν' ἀκριβὸ τὸ κάρβουνο καὶ λίγα τὰ λεφτά του . . .
Στὸ μαγερειό σας τρογουδά ζωὴ στὴν πυροστία σας,
μὰ στὴν τρελλὴ ἀναλαμπὴ τῆς πρόσχαρης φωτιάς σας,
αὐτὸς νὰ ψήσει δὲν μπορεῖ μηδὲ τὰ καστανά του! . . .
Γιὰ σέ, χειμώνας, πλούσιε, θὰ πεῖ διασκεδάσεις,
χοροὶ καὶ δειπνα τρελαμὸς, τραγούδια καὶ παιγνίδια
μπορντώ, σαμπάνιες καὶ κονιὰκ καὶ . . . φέρε μας τὸ ἴδια! . . .
ὦ! νὰ μποροῦσες, σὰ φτωχὸς μιὰ μέρα νὰ περάσεις!
μιὰ μέρα τρεμουλιαρική θολή, λασποχιονάτη,
μ' ἓνα μισοπαντέλονο, χωρὶς λεφτὸ στὴν τζέπη,
χωρὶς δεκάρα γιὰ καφέ, πεντάρα γιὰ σαλέπι,
δίχως καλύβι νᾶσαι σὺ κι ὁ ἄλλος μὲ παλάτι!
Χειμώνας πλάκωσε! Βορριάς τὰ σύννεφα σαρώνει. . .
ἢ τοίχ' ἀφίνει τὸ βουνὸ, στὸν κάμπο φτερουγιάζει,
ὁ κυνηγὸς τὴν ἄδεια τοῦ σκοτωμοῦ της βγάξει
κι ὁ κότσυφας μαργιόλικα στὴν τσικουδιά τρυπώνει. . .
Στὸ πέλαγο, μὲ μουσαμᾶ, κατακουκουλωμένος,
μ' ὡς τὰ μερικά ποδήματα ὁ ναυτῆς στὸ καράβι,
σὰν ἔρημη παρηγοριὰ τὴν πίπα του ἀνάβει,
χωρὶς ἀγάπης ζεστασιά, καὶ θαλασσοβρεμένος! . . .
"ὦ! νᾶχα βιδὸς ἀμέτρητο καὶ τὸ χρυσὸν αἰῶνα
ἐδῶ κ' ἐκεῖ, σ' ὄλη τὴ γῆ μὲ μία νὰ μποροῦσα,
ὅπου ἀνθρώπου ὑπαρξῆ, σὰν ἥλιο νὰ σκορποῦσα,
θὰ ἔσβυνα ἀπ' τὸν ἀνθρώπο τῆς φτώχειας τὸ χειμῶνα! . . .

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΟΣ

Σωκράτης καὶ Χριστὸς μαζί ! Πῶ ! πῶ ! τί θὰ τραβοῦσες ἀπὸ παπάδες, Μοῦσα μου, πῶ ! πῶ ! τί ἱστορίες ἂν μ' ἔνα «καί» αὐτὰ τὰ δυὸ ὀνόματα κολλοῦσες ἕναν καιρὸ πού βράζανε Ταρτούφων συμμορίες !... — Σωκράτης καὶ Χριστὸς μαζί ! οἱ εὐσεβεῖς φωνάζουν, πῶς ! τί γυρεύει ὁ Χριστὸς μὲ λάτρην τῶν εἰδώλων καὶ οἱ παπάδες τὰ φαρδιά μανίκια τους τινάζουν τοὺς στίχους νὰ ξορκίσουνε ὡς ἔργα διαβόλων ! Καὶ ὅμως νά, ὁ Πρόδρομος ποιὸς εἶταν στὸ Χριστό μας ! Νά, ὁ Χριστὸς ὁ πρὸ Χριστοῦ !... μὲ τὸ σταυρὸ στὸν ὦμο καὶ νά, ποιὸς πρῶτος γνώρισε τὸν ἄγνωστο Θεό μας ! Ὅσο κι ἂν εἶταν διαλεχτὰ παιδιὰ τοῦ Γιεχωβά τους κι ἂν εἶτανε μονάκριβος λαὸς του οἱ Ἑβραῖοι, δὲ θὰ γκρεμίζονταν ποτὲ ἀπὸ τὸ Γολγοθᾶ τους τοῦ Παρθενῶνα οἱ θεοί, περήφανοι, ὠραῖοι, κι ὁ Ἀθηναῖκός λαὸς θὰ γύριζε τὴν πλάτη στὸν Παῦλο, ἂν τὸ κήρυγμα δὲν εἶχε τοῦ Σωκράτη !... Ἄς ἔψαλλαν ἐκεῖ βαθιά, βαθιά στὴν Ἰουδαία τόσοι προφῆτες στὸ λαὸ τὴ γέννηση Μεσσία ἀπὸ φτωχὴ τῆς Βηθλεὲμ κι ἀπάρθνη Ἑβραία... Γιὰ μᾶς μητέρα τοῦ Θεοῦ δὲ θᾶταν ἡ Μαρία ! Χριστέ ! σὲ μᾶς δὲ θᾶπιαναν οἱ μαθηταὶ σου ψάρια μηδὲ καβούρους, ἄστακούς, σουπιές ἢ καλαμάρια ἂν ὁ Σωκράτης ἔλειπε... Αὐτὸς τοὺς εἶχε κάνει γαλήνη στὴ φορτούνα μας, λαδιὰ στὴ θάλασσά τους, καὶ μπόρεσαν, οἱ δύστυχοι, νὰ βγοῦν στὸ πυροφάνι καὶ μέσα στὰ ξεκάθαρα τὰ γελαστὰ νερά τους νὰ καμακιάσουνε ψυχὲς εἰδωλομαθημένες σὲ ἁμαρτίες πέλαιο αἰῶνες μουσκεμένες ! Κι ἂν ὁ Δαβὶδ ὁ ποιητὴς μὲ ἄρπα ἐμπνευσμένη Μεσσία σ' ἐπροφήτησε καὶ σ' ἔψαλλε Θεό του,

ἢ προφητεία του γιὰ μᾶς θὰ εἶταν ξένη, ξένη
 ἂν στὸ Σωκράτη ὁ λαὸς δὲν εἶχε τὸ Χριστό του.
 Κι ἂν ἔτρεχε στὴν ἔρημο γδυτός κατατρεγμένος
 ὁ ἄη Γιάννης Πρόδρομος μελακριδοθρεμμένος
 κ' ἐρώναζε πὼς πίσω του Μεσσίας ἀκλουθᾷ,
 χωρὶς νὰ ξαίρει ὁ φτωχὸς τί φίδι θὰ τὸν φάει,
 χωρὶς μὲ τὸ προφητικὸ μυαλὸ νὰ προητέψει
 τί μπαλλαρίνα φοβερὴ τὴν κάρα του θὰ δρέψει...
 Μποροῦσε τάχα ἡ φωνὴ τοῦ ἔρμου ἄη Γιάννη
 μὲς τὴν Ἀθήνα μας Θεὸ τὸν Ἰησοῦ νὰ κάνει ;
 Σωκράτης ! νά, ὁ Πρόδρομος ποιὸς εἶναι στὸ Χριστό μας !
 Ποιὸς ἄνοιξε στὸ μάρτυρα τοῦ Γολγοθᾶ τὸ δρόμο !...
 Νά, ὁ Χριστὸς ὁ πρὸ Χριστοῦ μὲ τὸ σταυρὸ στὸν ὄμο
 καὶ νά, ποιὸς πρῶτος γνώρισε τὸν ἄγνωστο Θεὸ μας !...
 Σωκράτη Πρόδρομε ! καὶ σύ, Πιλατοδικασμένος,
 τὴν τύχη εἶχες τοῦ Χριστοῦ... Φαρμάκι ποτισμένος,
 καὶ σὺ καὶ σὺ δὲν πέθανες... Πετᾷς τὰ σάβανά σου
 καὶ ζεῖς στὸν Ξενοφῶντά σου καὶ ζεῖς στὸν Πλάτωνά σου!..
 Σ' ἐπότισαν τὸ κόνειο, Σωκράτη, μὰ μὲ μία
 ἦπιες σ' αὐτὸ τὸ θάνατο καὶ τὴν ἀθανασία !..
 Θαρρῶ μονάχα πιδ Χριστὸς κι ἂπ' τὸ Χριστὸ πὼς εἶσαι,
 γιὰτι σοῦ εἶτανε γραφτό, Σωκράτη, νὰ μισεῖσαι
 ἂπ' τὴ γυναίκα !... Ὁ ξανθὸς Θεὸς τῆς Ἰουδαίας.
 Ὁραῖος, ἐξετρέλλαινε ὀλοῦθε τὰς ὄραιας !
 Χριστέ μου ! μῦρα σοῦχυναν ὄραιες στὸ κεφάλι
 καὶ στὸ Σωκράτη ἄδειαζε γυναίκα τὸ τσουκάλι !...
 Καὶ τί ἀγάπη σοῦχανε !... Που βρέθηκεν ἀκόμα
 σὲ νιὸ μπροστὰ οἱ ὄμορφες, Χριστέ, νὰ γονατίζουν,
 νὰ τοῦ φιλοῦν τὰ πόδια του μ' εὐλάβεια στὸ στόμα
 καὶ μὲ τὰ ξέπλεγα μαλλιά νὰ τὰ γλυκοσφουγγίζουν ;...
 Χριστέ ! ἀπὸ τὰ πάθη σου τὸ πιδ μεγάλο λείπει...
 Σὰν τὸ Σωκράτη μας, καὶ οὐ δὲν εἶχες μιὰ Ξανθίπη !...

ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Ὅμορφη σκλάβα τῆς Τουρκιάς, ἀντρειωμένη Κρήτη,
 τί πάθαν οἱ σταυραετοὶ τοῦ γέρο Ψυλορείτη
 καὶ πεταχτοί, χαρούμενοι, ξαπλώνουν τὰ φτερά τους,
 ἢ στὴ συννεφοσκέπαστη κουρνιαζοῦνε φωλιά τους
 καὶ ρήχνουνε τὴ μύτη τους ἀπ' τὴ φτερούγα κάτω
 τὸν ὕπνο πάλι νᾶβρουνε, τ' ἀδέρφι τοῦ θανάτου ;
 Δὲν εἶν' αὐτοὶ π' ἀγνάντεβαν τὸν κυνηγὸ μὲ θάρρος ;
 Ποῦ δὲν τοὺς τρώμαζε ποτὲ τῶν τουφεκιῶν ὁ χάρος ;
 Δὲν εἶναι αὐτοὶ π' ἀκοίμητα τῆς λευτεριάς ξεφτέρια
 πετούσανε περήφανα σὲ σύνεφα κι ἀστέρια ;
 Πῶς ! λευτεριά ἢ θάνατο φωνάζαν χιτὲς ἀκόμα
 καὶ τώρα πῶς βουβάθηκε τὸ φοβερό τους στόμα ;
 πῶς ! σὰν ἐσᾶς σταυραετοὶ ἐσκούζανε στὰ κούφια
 καὶ τοὺς ἐβούβανε μὲ μιᾶς μιὰ βούκα ἀπὸ βακούφια ; . . .
 Ὅμορφη σκλάβα τῆς Τουρκιάς, ἀντρειωμένη Κρήτη,
 τί πάθαν οἱ σταυραετοὶ τοῦ γέρο Ψηλορείτη
 καὶ πεταχτοί, χαρούμινοι, ξαπλώνουν τὰ φτερά τους,
 ἢ στὴ συννεφοσκέπαστη κουρνιαζοῦνε φωλιά τους
 καὶ ρήχνουνε τὴ μύτη τους ἀπ' τὴ φτερούγα κάτω
 τὸν ὕπνο πάλι νᾶβρουνε, τὰδέρφι τοῦ θανάτου ;
 Πῶς ! σὰν αὐτοὺς σταυραετοὶ ἐσκούζανε στὰ κούφια
 καὶ τοὺς ἐβούβανε μὲ μιᾶς μιὰ βούκ' ἀπὸ βακούφια ;
 Ἄ ! ὄχι ! ὄχι ! Βλαστημῶ ! . . . Συχώρεσέ με, Κρήτη !
 μὰ τὴν ἀτίμητη κορφή τοῦ γέρο Ψηλορείτη,
 ἂν κούρα διπλωματικὴ σοῦ κάνουν οἱ Σουλτάνοι,
 καὶ λίγο λίγο γέβεσαι τὴ λευτεριά σὲ χάπια
 καὶ δὲν μπορεῖ τὸ γιατρικὸ τὸν πόνο σου νὰ γιάνει,
 φταῖμε καὶ μεῖς ποῦ νιώθομε τὴ δύναμή μας σάπια ! . . .

ΣΤΟΝ ΚΟΔΡΟ

Κόδρε, μεγάλη βασιλιά, πού μέσα στην καρδιά σου,
 καρδιοχτυπούσεν ὁ λαός και μὲς στ'ἀνακτορά σου
 δὲν ἐλογόριαζες ποτὲ τὰ εἰσοδήματά σου ! . .
 Μηδ' εἶχες μαῦρο δαίμονα φριχτῆς φιλαργυρίας,
 μήτ' ἔδενες κομπόδεμα γιὰ ὄρες ἔξορίας . . .
 Κόδρε, μεγάλη βασιλιά μεγάλης ἱστορίας ! . . .
 Δὶν ἐκορδόνουσουν ἐσὺ μὲ τ'ἀψηλό σου μπότη !
 μήδ' εἶχες τὰ παλάτια σου ἔδῳ και στὸ Τατόι . . .
 και εἴσουν ἀπὸ ντόπιο μας ἀπὸ καθάριο σοί ! . . .
 Κότες, αὐγά, ξύλα και ἄρνιὰ ποτὲ δὲν ἐπουλοῦσες
 και στῆς πατρίδας τὸν καημὸ σ'ἀν ξένος δὲ γελοῦσες
 και δίχως τὸ χαρτόσημο λουφὲ δὲν ἐτραβοῦσες . . .
 Δὲν ἐτραβοῦσες, ναί, γιατί ἐκεῖνο τὸν καιρό,
 κανένας βασιλιάς λουφὲ δὲν ἔπαιρνε θαρρῶ ! . . .
 Εἴταν φτηνό, πολὺ φτηνὸ ὡς και τὸ στέμμα τότες
 και βασιλιάδες βγαίνανε οἱ πρῶτοι πατριῶτες ! . . .
 Κόδρε, μεγάλη βασιλιά, πού μέσα στην καρδιά σου
 καρδιοχτυπούσε ὁ λαός . . . δοξάζω τ'ὄνομά σου ! . . .
 Και Βροῦτος Καίσαροφονιάς γλυκαίνεται μπροστά σου ! . .
 Και οἱ Ἄριστογείτονες και οἱ Ἀρμόδιοί μας
 —τυραννομάχοι φοβεροὶ— και οἱ Θερασύβουλοι μας,
 ἀδέρφι θὰ σ' ἐκράζανε, ἀδέρφι τους, παιδί μας ! . . .
 Μπροστά σου, Κόδρε βασιλιά, και Γουλιέλμο Τέλλο
 μπορεῖ νὰ δεῖς στὸ στέμμα σου νὰ βγάζει τὸ καπέλο ! . . .
 Κι ὁ Ροβεσπιέρρος και ὁ Δαντὼν και ὁ ἄγριος Μαράτος,
 θεριὰ π' ἀνατριχιάζανε ὡς και στὴ λέξη «Κράτος»,
 μπροστά τους τέτιος βασιλιά; νὰ πέραγε βαρβᾶτος,
 τὸ δημοκρατικὸ μὲ μιᾶ; θὰ τοῦ τραβοῦσαν σκοῦφο,
 και θὰ τὸν χαιρετούσανε σ'ἀν ἄντρα και ὄχι μποῦφο ! . . .
 Μὰ εἴταν ἄλλο φρόνημα ἐκεῖνο τὸν καιρό,
 κανένας βασιλιάς λουφὲ δὲν ἔπαιρνε, θαρρῶ,

εἶταν φτηνό, πολὺ φτηνό, ὡς καὶ τὸ στέμμα τότες
 καὶ βασιλιάδες βγαίναμε οἱ πρῶτοι πατριῶτες! . . .
 Κόδρε, μεγάλε βασιλιά, ἐσύ, γιὰ τὴν πατρίδα,
 φορτώθηκες στὴ ράχη σου καὶ ξύλα, ξύλ' ἀκόμα
 καὶ τὸν ἐχθρό της ζύγωσες χωρὶς ζωῆς ἐλπίδα,
 χωρὶς νὰ θυσιάξῃσαι γιὰ ἓνα κι ἄλλο κόμμα . . .
 Ἔπεσες θῦμα, βασιλιά, μὲ φορεσιὰ χωριάτη . . .
 γιὰ τὴν πατρίδα ἀρνήθηκες καὶ θρόνο καὶ παλάτι!
 Μὰ μ' ἓνα τέτιο θάνατο ἀθάνατος γεννιέσαι,
 στὴν ἱστορία χύνεσαι φωτοπεριχυμένος! . . .
 Κόδρε, μεγάλε βασιλιά, τὸ στέμμα κι ἂν ἀρνιέσαι,
 ἀπὸ τὴ δάφνη τοῦ λαοῦ θὰ ζεῖς στεφανωμένος! . . .
 Σὲ μνήματα βασιλικά, σ' ὀλόχρυσα μνημεῖα,
 ποὺ μαρτυροῦν, ἀκέφαλα θαμμένα μεγαλεῖα,
 περνάει ἀπὸ μακριὰ βουβὴ ἡ ἱστορία! . . .
 Κι ἂν μακαρίτη ἀπ' αὐτὰ κανένα σημειώσει
 δὲ θέλει ἀπὸ τὸ λάκκο του νὰ τὸν ξεχαντακώσει . . .
 Μονάχα θέλει μιὰν ἀπλὴ σημείωση νὰ δώσει
 νὰ σοῦ κρατήσῃ, —μοναχὰ γιὰ τὴ χρονολογία —
 τί βασιλιάς κρύβει' ἐκεῖ μὲ δίχως ἱστορία! . . .

ΑΒΔΗΡΙΤΟΒΑΣΙΛΙΑΣ

Δέν εἶναι πιὸ τεμπέλικη δουλιὰ στήν οἰκουμένη
παρά νά εἶσαι βασιλιάς μὲ σύνταγμα, θαρρῶ . . .
στὸ καλαμάρ' ἡ πέννα σου νά εἶναι βουτηγμένη
καὶ μόνο σὲ ὑπογραφὲς νά χάνεις τὸν καιρὸ ! . . .

Λουφὲ νά παίρνεις δυνατὸ κι ὁ τόπος νά μὴ παίρνει
ποτὲ ἀπ' τὸ χεράκι σου παρά σου τσακιστό ! . . .
Ἄπόξω τὸ παλάτι σου τὸ πρᾶμά του νά φέρνει
καὶ ὡς καὶ τὸ λαδόξειδο . . . Για τὸ εὐχαριστῶ ! . . .

Νὰ μὴν πλερώνεις τίποτε ποτὲ τοῦ τελωνείου
καὶ ἐπειδήτις ὁ λουφὲς δὲ σοῦρχεται πολὺς
νά τ' ἀποσώνεις ὅσα θᾶς καὶ . . . χάριν ἐμπορίου . . .
ξύλα κι αὐγά καὶ πρόβατα καὶ κότες νά πουλεῖς ! . . .

Τέτια μακαριότητα καὶ ποιὸς δὲν τὴ ζηλεῖ ; . . .
Ἄνεύθυνος ν' ἀπλώνεσαι, κανεὶς νά μὴ μπορεῖ
λογαριασμὸ στὸ ξάπλωμα ποτὲ νά σοῦ γυρεῖ,
κι ἂν μουρμουρίζει ὁ λαὸς νά κάνεις τὸ βαρὺ ! . . .

Νὰ μελετᾷς τὸν Πῶλ ντὲ Κόκ, ὡς μόνην ἱστορία,
νά εἶναι παιδοφάμπρικα ἢ πρώτη σου δουλιὰ . . .
Κι ἂν τὰ τινάξεις, νά γραφεῖ στήν πλάκα σου τὴν κρούα :
« Ἐνθάδε κεῖται τὸ κορμὶ βαρβάτου βασιλιᾶ ! »

ΟΙ ΑΗ ΓΙΑΝΝΗΔΕΣ

Ὁ κόσμος ἓνα μοναχὸ δὲν εἶχεν ἄη-Γιάννη
 οἱ ἄη Γιάννηδες παντοῦ παντοῦ ἰδέες σπέρνουν . . .
 χωρὶς προδρόμους τῶν Χριστῶν τὸ κήρυγμα δὲν πιάνει
 καὶ θύματα κατόπι τους ὡς κ' οἱ Μεσσίαί σέρνουν !
 Ὁ Πλάτων θέλει πρόδρομο μεγάλο τὸ Σωκράτη,
 Κολόμβων κόπους, ὄνειρα, Ἀμέρικοι θερίζουν !
 Στους Μιραβὸ, καὶ στους Δαντῶν χαράζουν μονοπάτι
 οἱ Διδερότοι, οἱ Ρουσώ, πού πρώτοι μπρὸς βαδίζουν !
 Ὁ ἄη Γιάννης σκαπανεὺς μεγάλος στὴν ἰδέα,
 εἶναι σημεῖο τῶν καιρῶν, εἶναι ἀνθρωποκομήτης !
 Πολεμιστής, κρατεῖ ψηλά, μὲ θάρρος τὴ σημαία,
 κι ἂν πέσει, πέφτει ἅγιος ἀτρόμητος προφήτης ! . . .
 Ἡρωδιάς ! Ἡρωδιάς ! Γυναίκα τυραννία,
 πού παντοῦ ἐπὶ πίνακος ζητᾷ τὴν κεφαλή του
 κ' εἰς αἷμα σβύνεις ἅγιο τῆς δίψας τὴ μανία,
 κόβε τὸν πρόδρομο, ποτὲ δὲν κόβεις τὴν ψυχὴ του !
 Ποτὲ δὲν κόβεται, ποτέ, μαζί μὲ τὸ κεφάλι,
 πού σπαρταρᾷ στὰ αἷματα, στὸ χῶμα κυλισμένο,
 ἰδέα ὅπου ἔωσε τὸ σπόρο τῆς νὰ βάλει
 σ' αὐλάκι τόσο καρπερό, ὅσο ἔναι ματωμένο !
 Ὁ πρόδρομος ! χαρά ! χαρὰ στὸ ἔθνος πού τὸν ἔχει,
 εἶν' ἡ αὐγή, ὅπου μηνᾷ τὸν ἥλιο, τὴν ἡμέρα,
 τὸ φῶς ὅπου σκορπᾷ ζωὴ κ' ἐλευθερία βρέχει . . .
 Ὡ ! πότε ὅλοι οἱ λαοὶ θὰ δοῦν τέτιον ἀστέρα !
 Δημοκρατία, εἶσαι σὺ Χριστὸς στὴν οἰκουμένη !
 ἔμεῖς δὲ σ' ἔχουμε Χριστὸ καὶ πάει νὰ πεθάνει
 ἐδέα πού ἀνάσταση αἰῶνες περιμένει ! . . .
 Θεέ ! δὲ στέλνεις πρόδρομο, δὲ στέλνεις ἄη-Γιάννη !

ΕΙΣ ΚΟΥΡΤΟΠΑΣΗΝ ΑΝΑΧΩΡΟΥΝΤΑ

I

Φεύγεις ; αντίο, Κουρτοπάση,
 θά σέ θυμώμασθε, πέρ ντίο,
 κανείς νά μπόρειε νά σοῦ μιάσει
 τὸ πρῶτο θάπαιρνε βραβετο.
 Δόξα στὴν ὥρα πού σαλπάρεις,
 ἴσα μαῖστρο, ἴσα φλόκο,
 κι ἄλλου καρδίης πᾶς νά μπλο-
   [κάρεις,
 πλασμένος εἶσαι γιὰ τὸ μπλόκο.
 Ἄλλου δὲ θάβρεις Δεληγιάννη,
 ὁ κόσμος ἕνα, ἕναν ἔχει,
 μὰ κεὶ πού πᾶς, κάθε ταβάνι
 ἐρωτοσκάνδαλα σοῦ βρέχει.
 Ἐκεὶ πού πᾶς σὲ Βουκουρέστι
 πιάνει· ὁ ἔρως μάνι, μάνι,
 ψοφάνε γιὰ Χριστὸς ἀνέστη...
 Τρέμειτε σύζυγοι Ρουμῆνοι

II

Τῆς Ἀριάδνης, Κουρτοπάση,
 ποτὲ δὲ σοῦλειψεν ὁ μίτος
 κ' εἶχε λαβύρινθο χαλάσει
 ὁ διπλωματικός σου μύτος.
 Τοῦ αἰ-λάιφ τὰ σαλόνια
 γι' αὐτὸ τὸ μύτο σ' ἀγαποῦσαν
 καὶ τόσοι σύζυγοι κωθώνια
 γι' αὐτὸν τὸ μέτωπο χτυποῦσαν.
 Φεύγεις καὶ πίσω σου ἀφίνεις
 τῆς διαβάσεώς σου ἔχνη,
 πομπές διπλωματίας Φρύνης
 πού γδύμνια σιχαμένη δείχνει.

Σατύρου φύσις σὰ νερά μας,
 καμμιά δὲν ἔτρεφες φιλία,
 κι ἀντεπροσώπεις κοντά μας
 τοῦ Ροβιλάν τὴν Ἰταλία.

III

Δὲν εἶσουν Ἰταλὸς στ' ἀλήθεια·
 ὁ Ἰταλὸς εἶν' ἀδερφός μας,
 σλαβιά τοῦ βάρυνε τὰ στήθια
 κ' εἶταν στὸν πόνο σύντροφός
   [μας !

Τοῦ Σάνα Ρόζα πατριώτης
 ἐσὺ δὲν εἶσουν, Κουρτοπάση,
 τοῦ Ρήγ' αὐστριακὸς προδότης
 θᾶχει τὴ μάννα σου γελάσει.
 Τὴν Ἰταλία γι' ἀδερφή μας
 τὴν ξέρομε καὶ μᾶς γνωρίζει
 καὶ πλάι πλάι τὸ σπαθί μας
 μὲ τὸ σπαθί της αἴμ' ἀχνίζει
 Στου Γαριβάλδη τῆς τῆ μνήμη
 ἀκόμα τὸ σπαθί μας τρίζει,
 κι ὁ Σάντα Ρόζας τὸ Μπραΐμη,
 τὴ Σφαχτηρία, μᾶς θυμίζει.

IV

Αἶ ! Κουρτοπάση τέτιο τζόγο
 κανείς δὲν ἔπαιξε μαζί μας,
 νά παίζονται μ' ἕνα σου λόγο
 κι ἄρσενικοί καὶ θηλυκοὶ μας.
 Μά μπὸν βιάτζιο! πᾶν οὔλα,
 μᾶς ἄφησε τὸ Φεδοστιάνη
 μ' ἕνα Τρικούπη Ρᾶς-Ἀλούλα...
 θά δοῦμε τί κι' αὐτὸς θά κάνει·

Β'.
ΕΛΕΓΓΕΙΑΙ

ΕΙΣ ΓΕΩΡΙΟΝ ΠΑΡΑΣΧΟΝ

Μούσα του είκοσιένα
μέ τον άγιο παλμό...
Ματοβούτηχη παρθένα,
μέ λεβέντικο ψαλμό !...
Σύ, που χάριδες τό θείο
μέτωπο του Σολωμού,
και χαλιόταν τό θερίο
του τουρκοδεσποτισμού !
Σύ, που μέσ στο Μεσολόγγι
δάκρυ έχνες πικρό
π' έκλαιαν βουνά και λόγγοι
ένα Βύρωνα νεκρό...
Σύ του Ζαλοκώστα Μούσα,
κι' όλη δόξα και φωτιά
έκλαψες ξανθομαλλούσα
στής ζωής του την ιτιά,
Σύ, παρθένα τιμημένη,
που μ' άτίμητο φίλι
γλυκοφίλησες κλαμμένη,
της Λευκάδας τό πουλί !...
Μούσα του είκοσιένα
μέ τον άγιο παλμό,,...
Ματοβούτηχη παρθένα,
μέ λεβέντικο ψαλμό,
άπ' του Παφναςσοῦ ροβόλα
τό ποιητικό βουνό...
Σμίξε τά τραγούδια σου όλα
μ' ένα φίλημα στεγνό,

. . . . .
. . . . .

Σῦρε... να νεκροφιλήσεις
τό λεβέντη ποιητή ..
Γῦρε... να δαφνοστολίσεις
τήν καρδιά !... τήν άρετή !
Σάν τήν άσπρη φουστανέλλα
είχε άσπρη τήν ψυχή
Σούμνιαζ' όμορφη κοπέλλα
και βουνίσια και φτωχή ! ...
'Εδώ χάμου δέν έζούσε,
σ' άλλα χρόνια μας καλιά
πλάϊ σου γοργοπετούσε
κ' έστηνε ψηλά φωλιά !
Σάν άητός που δέ φωλιάζει
σε στουργιογειτονιά,
και τον ήλιο συννεφιάζει
στις φτερούγές του μέ μιά !
Μούσα του είκοσιένα
μέ τον άγιο παλμό...
Ματοβούτηχη παρθένα,
μέ λεβέντικο ψαλμό !
Σύ, περήφανη κοπέλλα,
μέ κοντύλι τό σπαθί,
τίμησε τή φουστανέλλα
και θά νεκραναστηθεί,..
"Α ! ξετρελλαμένη Μούσα,
σε φωνιάζω σαν τρελλός...
"Άγρια, ξανθομαλλούσα,
σουλειψε, ό πιο καλός
της ποιήσεως ό πρώτος
κ' ύστερος άρματωλός !

Ο ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ

Βουβάσσου, σάτυρα πικρή, και σπόσε τὸ κοντύλι . . .
 Γῦρε και σύ, μὲ πρόσωπο χλωμὸ και δακρυσμένο . . .
 Ζωὴ μεγάλη χάνεται και σβύεται σὰν καντήλι
 ἀνέρωτο, ἀλάδωτο, φυτιλοδιασμένο !
 Κ' εἶταν αὐτὸ πού σήμερα τὸ φῶς του τρεμοσβύνει,
 ἀσηματὴ κι ὀλόφωτη θαυματουργὴ καντήλα
 σὰ βάλσαμο τὸ λάδι της, λές, κ' ἤθελε νὰ χύνει,
 ὅπου πονοῦσε μιὰ καρδιά, μιὰ φτώχεια, μιὰ μαυρίλα !
 Ἐκεῖνο τὸ χαμόγελο πού χάραξ' ὁ Θεός του,
 γλυκό, γλυκό στ' ἀχείλι του, ἀχτίδα τῆς καρδιάς του . . .
 Τὸ γνώρισε, τὸ χάρηκε τὸ ἔπιν' ὁ λαός του
 σὰν ἀνοιξιὰτικη δροσιὰ τὰ πλάσματα τοῦ Πλάστου !
 Ὅση κι ἂν εἶχε στὸ μυαλὸ συννεφιασμένη γέννα,
 ὅσο κι ἂν εἶχε στὴν καρδιά τὸν πόνο φωλιασμένο,
 δὲν εἶτανε τὰ χρόνια του βαρειά χειμωνιασμένα,
 και Μάη εἶχ' αἰώνιο στ' ἀχείλι τ' ἀνθισμένο !
 Ὁ Κουμουνοῦρος ! . . . τί θὰ πεῖ, τί εἶπε τούτ' ἠ λέξη,
 πού χρόνια μὲς στὰ πράματα, ἀδέρφια, τὴν πατρίδα
 τόσες φορὲς κυβέρνησε . . . Καὶ ἔσωσε νὰ παίξει
 ρόλο μεγάλο, δυνατὸ, μ' ἀπελπισιὰ κ' ἐλπίδα ; . . .
 Ὁ Κουμουνοῦρος εἶσαι σύ, ἐγώ, αὐτὸς ὁ ἄλλος . . .
 Εἶν' ὁ Ρωμῖός, εἶν' ὁ λαός μὲ τὴν καλὴ καρδιά του,
 πονόψυχος, καλόβουλος και στὴν καρδιά μεγάλος.
 Μὰ τίς μεγάλες ἀρετὲς και τ' ἀμαρτήματά του ! . . .
 Λαέ ! λαέ ! τριγύρω σου, σὲ τόσοις Κυβερνήτες,
 πού κάθισαν στὸ σβέρο σου σὰ γίγαντες σου νᾶναι,
 δλοι στὰ λόγια τους Χριστοῖ, στὰ πράματα ψωρεῖτες,
 δὲ βροῖσεις ἄλλον ἄνδρα σου τόσο παιδί σου νᾶναι ! . . .

ΣΤΟΝ ΒΙΚΤΩΡ -- ΟΥΓΓΩ

Ἄνθρωποθεογίγαντα !.. Κι ὁ θάνατος μπροστά σου
ἑσταύρωνε τὰ χέρια του... καὶ στὰ γεράματά σου
ἀθανασία χύνονταν ἀπὸ τὸ μέτωπό σου...

ἀθανασία σκόρπαγε στὸν κόσμο τὸ μυαλό σου !..

Ὁ θεριστὴς π' ἀχόρταγο φουχιώνει τὸ δρεπάνι,
λές κι ἀνοιώθε πῶς δὲ μπορεῖ ποτὲ νὰ σὲ πεθάνει
καὶ στὴν ἀθανασία σου ἐδείλιαζε νάγγισει !..

Ποιά πέτρα τὸ δρεπάνι του μποροῦσε νάκονίσει,
γιὰ νὰ θερίσει μιὰ ζωὴ πού μὲς στὴν ἀγκαλιά της
ζωὴ ἐκοσμαγκάλιαζε, καὶ μέσα στὴν καρδιά της
λές κ' οἱ λαοὶ σ' ἓναν παλμὸ μαζί καρδιοχτυποῦσαν;..

ὦ ! πόσοι μέσα στὴ ζωὴ τῆς Μούσας σου ἐζοῦσαν !..

Γιάννη Ἀγιάννηδες λαοὶ σὲ κάτεργα κλεισμένοι,
πού ζῆτ' ὄξ' ἀπ' τὴ ζωὴ, πού ζῆτε πεθαμένοι,
Θεὸς αὐτὸς στὴ ζήση του καὶ μὲς στὸ θάνατό του,
ἀχτίδες χύνει λεφτεριάς γιὰ σᾶς τὸ μέτωπό του !..

Ἄνθρωποθεογίγαντα, τὸ θάνατο νικοῦσες
μὲ τὴν ἀθανασία σου, ὅσο στὸν κόσμο ζοῦσες
καὶ τώρα τὸν ἐνίκησες μὲ τὰ γεράματά σου !..

Ἐσὺ δὲν πέθανες ! Αὐτὸς ἐπέθανε μπροστά σου ! ..

Αἶ ! τί εἶν' ὁ κρύος θάνατος ὁ σκουληκοθερεμμένος
πού κόρακας αἰώνιος πετάει πεινασμένος
γύρω σὲ σκέλεθρα φτωχὰ καὶ κοκκαλογλυμμένα
στὸ χῶμα μὲ τὰ ὅλα τους θαμμένα, πεθαμένα,
τ' εἶναι, μπροστά στὸ θεϊκὸ στ' ἀθάνατο μυαλό σου ;..

Βίκτωρ Οὐγκώ, ἀθάνατε, κι ἀπὸ τὸ σάβανό σου
μποροῦν ἀκόμα οἱ λαοὶ νὰ πύρουνε ἰδέα
κι ὀλοῦθε δημοκρατικὴ νὰ στήσουνε σημαία !..

ΣΤΟΝ ΚΟΡΑΚΑ

Γιατί στῆς Κρήτης τὰ βουνά, στὸν κάμπο, στὸ λαγκάδι,
 τρίζουν τὰ ἔλατα, βογγοῦν βαριά, βαριά τὰ πεῦκα,
 ἀχτίδες ὅπου ἄστραφταν σκορπιέται τὸ σκοτάδι,
 στὸ ρέμα γέρνει ἡ ἴτιά κι ἀνατριχιάζ' ἡ λεύκα;...
 Γιατί νερὸ δὲ ρέγονται νὰ πιοῦνε τὰ πλατάνια
 κι ὁ αἰετὸς στὰ σύννεφα ψηλὰ δὲ φτερουγιάζει;
 Ὁ Ψηλορείτης στῆς σκλαβιά; τὴν πίκρα, τὴν ἀρφάνια,
 γίγαντας πέτρινος, βαρὺς ἀξάφνου τί στενάζει;
 Τί ἔχεις, Κρήτη, καὶ φορεῖς; δλόμαυρα, σὰ μάννα
 ποὺ τῆς θερίζ' ἀχόρταγα τοῦ χάρου τὸ δρεπάνι
 ἓνα μονάκριβο παιδί κι ἀκούει τὴν καμπάνα
 ποὺ νὰ μὴν ἔσωνε ποτὲ στὸ γιό της νὰ σημίνει;
 ὦ! Κρήτη, τὸ λιοντάρι σου, τὸ γέρικο λιοντάρι,
 τὰ χώματά σου πάτησε, σὰ νᾶιανε γραφτό του,
 ἐκεῖ ποῦ κάθε πέτρα σου καὶ κάθε σου χορτάρι
 μ' αἶμα τοῦ Τούρκου πότισε, ν' ἀφίσει τὸ νεκρὸ του.
 Ὁ Κόρακας!... τί ὄνομα!.. τ' ἀντιλιθοῦν ἀκόμα
 σπηλιὰς καὶ βράχοι σὲ βουνὰ κορφοσυννεφιασμένα...
 τὸ συλλαβίζει κ' ἡ Τουρκιά μὲ τρομαγμένο στόμα!
 Τὰ γράμματά του λάμπουνε μὲ δόξα φωτισμένα!
 Θεὸς στὸν πόλεμο! μπροστὰ ἐχύνουσιν ἀπ' ὄλους...
 Οἱ σφαῖρες ἔπεφταν βροχή καὶ σὺ μὲς; στὴ βροχὴ τους,
 λὲς μὲ τοὺς τούρκους κ' ἔπαιζες χαρούμενος τοὺς βόλους...
 Γύρω σου ἔσβυν' ἡ φωτιά κ' ἔσποῦσε τὸ σπαθὶ τους!...
 Σὰν Ψηλορείτης σήκωνες στὴ γερικὴ σου πλάτη
 τὴν ἱστορία ποῦγραψαν τρεῖς γενεὲς τῆς Κρήτης!
 Ἀπάνω σου ἐχάραξεν ἡ δόξα μονοπάτι
 καὶ πέθανες... ἂν πέθανε ποτὲ ὁ Ψηλορείτης.

Γ.
ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Ο ΡΑΜΠΑΓΑΣ

Θές τήν ἔξουσία
Πάντα νά τρυγᾷς ;
Στή Ραμπαγαδία
Γίνε Ραμπαγάς !

Μέ τοὺς δημοκράτες
Εἶσαι καὶ πεινάς ;
Γύρνα τους τὶς πλάτες
Νά καλοπερνᾷς.

Πίφ ! πάφ ; πετσώματα
Δός μου καὶ τρέχω
Μ' ὅλα τὰ κόμματα
Σὰ δὲν τὸν ἔχω.

Πίφ ! πάφ ! πετσώματα
Κ' εἶμαι πίντ' ἀγάς
Μ' ὅλα τὰ κόμματα
Ὁ Ρα-ὸ Ραμπαγάς !

Σκύλος πού γαυγίζει
Ἄξ' ἀπ' τήν Αὐλή
Ποὺ τὰ δόντια τρίζει
Καὶ σὲ ἀπειλεῖ,

Ποὺ γρινιάζει, στρήφει,
Σὰν τὸν κυνηγᾷς
Κι ἂν τ' ἀνοιξῆς γλείφει...
Νά ὁ Ραμπαγάς !

Πίφ ! πάφ ! πετσώματα κτλ.
Δημοκράτης ποῦρος
Στὴν Ἀβδηγητιά
Στὰς ἀρχάς μου ντοῦρος
Εἶμον καὶ φοιτιά.

«Πάφ' τήν ἔξουσία,
Μὴ μοιρολογᾷς !»

Μοῦπαν καὶ μὲ μία
Νά μαι Ραμπαγάς !

Πίφ ! πάφ ! πετσώματα κτλ.

Ὅσους μ' ἔχουν στύλο
Τῆς ἀριστεράς.
Στὴν ὀργή θά στείλω
Ἄν φανῆ παράς.

Βοῦρλο πού λιγάει
Ὅπως κι ἂν λιγᾷς,
Χέλι πού γλιστράει,
Εἶν' ὁ Ραμπαγάς.

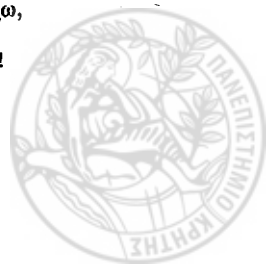
Χρῶμα πῶς ἀλλάξω !
Κόκκινος ξυπνῶ,
Ἄσπρος ξεθοριάζω,
Παρδαλὸς δειπνῶ.

Εἶμαι τέλος σβοῦρος
Κρίνε με, ἰδού !
Ὡς ὁ Κομμουνδοῦρος
Κρίνει τὸ Σαρδοῦ.

Εἶπαν τοῦ Γαμβέττα
Μοιάζω, ἀμή δέ :
Ραμπαγά : πορτραῖτα
Γύρω σου ἰδέ.

Εἶναι κ' ἡ Ἀθήνα
Ἕνα Μονακό,
Π' ἀγριεύει ἡ πείνα
Τὸν πολιτικό.

Πίφ ! πάφ ! πετσώματα
Δός μου καὶ τρέχω,
Μ' ὅλα τὰ κόμματα
Σὰ δὲν τὸν ἔχω !

Η ΜΑΡΓΙΟΛΑ

Κατὰ τὸν ἥχον : Ma mère aux vignes m' envoie
τῆς Mme Favart.

Στ' ἀμπέλι μ' ἔστειλαν, μὰ γώ,
Μὰ γώ, μαργιόλα, ἐ μιλῶ !
Μοῦπ' ἢ μαμά μου νὰ τρυγῶ
«Κορίτσι μου τρύγα,
Τσαμπιὰ λίγα, λίγα!».

Στὸ δρόμο νά ! Τὸ Νικολή
Παντῶ τον, σκύβει μὲ φιλεῖ,
Μὰ γώ, μαργιόλα, ἐ μιλῶ !

Παντῶ τον σκύβει μὲ φιλεῖ,
Μὰ γώ, μαργιόλα, ἐ μιλῶ !
Κι αὐτὸς θαρρεύτηκε πολὺ :
«Κορίτσι μου τρύγα,
Τσαμπιὰ λίγα, λίγα !»...

Ἐκὸς ντροπὴ μου τὸν σκουντῶ
Καὶ νά σου! κάτω τὸν βροντῶ!
Μὰ σὰ μαργιόλα ἐ μιλῶ !

Πέφτει αὐτὸς, πέφτω κ' ἐγώ...
Μὰ σὰ μαργιόλα ἐ μιλῶ !
Καὶ μὲ μαθαίνει νὰ τρυγῶ !
«Κορίτσι μου τρύγα,
Τσαμπιὰ λίγα, λίγα !...»

Ζαλάδα μ' ἔπιασε πολὺ,
Κοιμοῦμαι μὲ τὸ Νικολή ..
Μὰ σὰ μαργιόλα ἐ μιλῶ...

Κράκ ! μὲ ξυπνᾶνε ξάφνου, μὰ
Μὰ γώ, μαργιόλα ἐ μιλῶ !
Ἐὸ Πάρθερος καὶ ἡ μαμᾶ...
«Κορίτσι μου τρύγα
Τσαμπιὰ λίγα, λίγα !»

Μᾶ, βάζουν καὶ τοὺς δυὸ ἐμ-
[πρός,
Καὶ νά! Ἐὸ Νικολὴς γαμπρός,
Μὰ γώ, μαργιόλα ἐ μιλῶ.

ΤΟ ΚΡΑΣΙ

Κατὰ τὸν ἤχον «Buvons sec»

Ψέμμα πὸς τὴν Ἀφροδίτη
Κῦμα γέννησ' ἀμυρό,
Τέτοιον ἓνα μαργαρίτη
Τὸν γεννᾶ κρασί γερό
Καὶ ὄχι, ὄχι τὸ νερό.

Ρούφα ! ρούφα τὸ κρασί !
Εἶναι συντροφιά χρυσή !
Κλοῦ ! κλοῦ ! κλοῦ ! σάν τὸ
[ρουφῶ,
Κάθε ντέρτι μ' ἀψηφῶ.

Καὶ τίκ ! τίκ ! τίν !
τίκι ! τίκι ! τίκι ! τίν !
τίν ! τίν ! τίν ! τίν !
Καὶ τίκ ! τίκ ! τίν !
τίκι ! τίκι ! τίκι ! τίν !
τίν ! τίν ! τίν ! τίν !

Ζήτω τὸ κρασί !

'Απ' τὴ σφήνα μὲ τὴν τρέλλα
Τῶν Θεῶν βγῆκ' ὁ χορός,
Τοὺς ἐγέννησε ἡ βαρέλα,
Καὶ τοὺς πέθαν' ὁ καιρός
Τῶν Θεῶν ὁ πιὸ γερός !

Ρούφα ! ρούφα κτλ.

Λένε στὸ κρασί κρυμμένη
'Ἡ ἀλήθεια εἶν' γδυτή,
Μὰ στουλί 'ναι μεθυσμένη
καὶ σάν ἔβγει, ξαίρω τί

Τι ἀλήθειες λέει κι αὐτή.

Ρούφα ! ρούφα κτλ.

Καὶ ὁ Νῶε μὲ λαχτάρα
Τὸ ρουφοῦσε περισσή,
Μετὰ τὴν νεραντάρα
Τὸ ἀθάνατο κρασί !
Στὴν ὑγεία του μιὰ μισή !

Καὶ ἡ Εὔα μας τὸ μῆλο
Πρὶν δαγκάσει σερπετῆ
'Απ' τῆς γνώσεως τὸ ξύλο
Καὶ τὸ πεῖ τ' 'Αδάμ στ' αὐτὶ
Θι τὸ ἔτσουξε κι αὐτή !

Ρούφα ! ρούφα κτλ.

Κι ἀγγελούδια π' ὀλοένα
Τὸ Θεὸ κρασί κερνάνε
Μές στ' ἀστέρια μεθυσμένα
'Ωσαννά» τοῦ τραγουδᾶνε
Καὶ μ' αὐτὰ κατρακυλᾶνε.

Ρούφα ! ρούφα κτλ.

Ψέμμα πὸς ἡ ἀνθρωπότης
θὲ νὰ δημοκρατηθεῖ.
Μόνο μὲ ρεσινα πρώτης
στὸ μεθήσι ἂν στρωθεῖ
Εἶν' ἐλπίς ν' ἀδελφωθεῖ.

Ρούφα ! ρούφα κτλ.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΩΝ ΨΑΡΑΔΩΝ

Γαλήν' ἢ θάλασσα σὰ γάλα,
 ὡσάν παιδιά της μᾶς καλεῖ,
 "Ἄλλα σὰ μάννα φιλεῖ, σ' ἄλλα
 σὰ μητριὰ δίνει φιλί.

Γλυκὰ τ' ἀγκίστρι νὰ τσιμπάει
 δόλωμα πάρτε στιβαχτό,
 τὸ καλμίδι νὰ λιγαῖ,
 καὶ νᾶν τ' ἀρμίδι δυνατό.

Παιδιά ἢ μάννα μας μᾶς τάξει
 ρουφὸ, μπαρμπούνι, κι ἄστακό,
 ἐμπρός! αὐγὴ γλυκειὰ χαράζει
 κ' εἶναι τὸ κῆμα μαλακό.

Πάρτε τὰ δίχτυα ποὺ πλεγμένα
 τᾶχει 'να χέρι παχουλό
 ὅπου μ' ἐψάρευε καὶ μένα
 μέσ στῆς ἀγάπης τὸ γυαλό !

ΤΟ ΜΑΡΣ ΤΟΥ ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΥ

Κατὰ τὸν ἦχο τοῦ : Les Turcos sont de bons enfants !

Μάρς! ἔμπρός! μὲ καρδιά κ' ἡ διάνα

Ἡ διάνα νά γλυκὰ βαρεῖ.

Ἡ πατρις! αἶ παιδιὰ! τί μάννα!

Τόσα χρόνια καρτερεῖ

Νὰ σφίξει μὲς στήν ἀγκαλιά της

Τὰ σκλαβωμένα της παιδιὰ

Ποῦ ἀπ' τὴ μαύρη τους σκλαβιά

Διψοῦνε τὰ φιλιὰ της!

Τὰ κανόνια μας τί θεριά!

Ἄστραπή τους ἢ λευτεριά!

Δόξας, νίκης, φῶς σκορπάει

Στὴ βροντὴ τους μοναχά

Ἡ σκλαβιά ψιχομαχᾷ!

Εἶμαι στὸν κάμπο ἢ στὸ βουνό,

Σὰ θεὸς μὲ κεραυνό!

Κανονιὲς σὰ βροντοῦν, τρανιάζει

Μπάμ! μπούμ! μπάμ! μπούμ! καὶ τρέμ' ἡ γῆ!

Τ' ἄλογό μου μοναχά δὲ σκιάζει

Βρόντος μάχης καὶ σφαγῆ.

Μ' ἐμὲ κ' ἐκεῖνο ἀναγαλλιάζει,

Εἶναι γιορτὴ μας ἢ φωτιό,

Κι ἀπ' τὰ ρουθούνια τὰ πλατειὰ

Φωτιὰ κ' ἐκεῖνο βγάζει!

Τὰ κανόνια μας τί θεριά! κτλ.

Στὴ φωτιὰ μαρουτιοῦ μαυρίλα

Ὅσο στήν ὄψη σου κολλᾷ

Καὶ βαρεῖα βρωμᾶς μπαρουτίλα,
 Τόσο ἡ νίκη σοῦ γελᾷ!
 Τέτοια μαυρίλα σὲ στολιρίζει,
 Εἰς' ἀσπροπρόσωπος μ' αὐτή,
 Εἶναι μαυρίλα ζηλευτή
 Ποὺ δόξα σοῦ χαρίζει!

Τὰ κανόνια μας, τί θεριά! κτλ.

Μπάμ! μπούμ! μπάμ! μπούμ! σκορπιέτ' ἡ σφαῖρα.
 Μαῦρο χάρο ἄς σκορπᾷ!
 Πῦρ ὀμαδόν! βραδιάζ' ἡ μέρα
 Κ' ἡ ἀποχώρηση χτυπᾷ.
 Δῶ κ' ἐκεῖ σκόρπια νά! μετροῦτε
 Τὰ τιμημένα τὰ κορμιά,
 Λές καὶ νεκρὰ βογγοῦν μὲ μιὰ
 βαρεῖα φωνή: «βαρᾶτε!»

Τὰ κανόνια μας, τί θεριά!
 Ἄστραπή τους ἡ λευτεριά,
 Νίκη, δόξας, φῶς σκορπάει
 Στὴν βροντή τους μοναχά
 Ἢ σκλαβιά ψυχομαχᾷ!
 Εἶμαι στὸν κάμπο ἢ στὸ βουνό
 Σὰ Θεὸς μὲ κεραυνό!

ΠΡΟΣΩΠΙΔΕΣ

Καὶ πέραν τῶν ἀπόκρεω φορεῖτε προσωπίδα!
 Φορεῖτέ την! φορεῖτέ την! Ἄν δὲν ἔξαγιαίνει
 Σῶζει τῆς πόρνης τὴν τιμή, φρουρεῖ τὴν παλλακίδα,
 Καὶ ὑπ' αὐτὴν θρασύτερον τὸ αἰσχος ὀργιάζει!

ΦΤΩΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΟΥΤΟΣ

Χιονίζει, πέφτει, πέφτει, πέφτει χιόνι·
 Φτωχούλα μάννα, πού μωρό κουνᾶ,
 Τρεμουλιαστό, τρεμουλιαστά περνᾶ
 Μὲ μαργωμένο χέρι τὸ βελόνι.

Καὶ ράβει, ράβει, ράβει, νὰ προφτάξει
 Μιὰ πλούσια κι ἀκριβὴ παραγγελιά·
 Γιὰ τὸν τρανὸ χορὸ τοῦ βασιλιᾶ
 Φουστάνι ἀπὸ κάτασπρο μετάξι...

Ἄπάνω της τὸ ροῦχο φρουφρουφρίζει,
 Λὲς κι ἀπὸ τώρα λαχταρᾶ χορὸ...
 Μὴ τύχει καὶ ξυπνήσει τὸ μωρό,
 Ἢ μάννα ὀλοένα νανουρίζει...

Τοῦ τάζει στὴν τρεμουλιαστὴ φωνή της
 Σουλτανικὸν χαζνέδων τὰ κλειδιά...
 Μεγάλα πλούτη κρύβει στὴν καρδιά
 Κ' ἢ πλιὸ φτωχούλα μάννα γιὰ παιδί της!

Τοῦ τάζει τὴν Ἁγιά Σοφιά, τὴν Πόλη,
 Τοῦ τάζει νὰ τὸ κάμει βασιλιά,
 Σταυραετὸ μ' ὀλόχρυση φωλιά,
 Τὴ γῆ τοῦ τάζει ὄληνα περβόλι,

Τὸν ἥλιο, τὸ φεγγάρι καὶ τ' ἀστέρια,
 Τῆς Παναγιᾶς τοῦ τάζει τὸ φιλί,
 Ἢ μάννα ἀπ' τὴν ἀγάπη του τρελλή
 Καὶ μαργωμένα χουχουλίζει χέρια

Κι ἀπὸ τὸ κρύο κι ἀπ' τὸ φόβο τρέμει
Μὴν τύχει καὶ ξυπνήσει τὸ μορῶ
Καὶ τὸ φουστάνι χάσει τὸ χορό...
Γυρνᾶ, γυρνᾶ ὁ νοῦς της σὰν ἀνέμη!

Θυμᾶται τὰ παλιά της... Εἶταν ἰχρόνια
Ποῦ φόραγε κι αὐτὴ μειαξωτὰ
Καὶ μὲ τριχτὰ σκαρπίνι' ἀτλαζωτὰ
Ἐχόρευε σὲ πλούσια σαλόνια...

Μὰ χαρτοπαίχτη ἔτυχε νὰ πάρει
Ἐλώχασε τὸ βίος του στὰ χαρτιά
Καὶ στὰ μυαλά του ἔδωσε φωτιά,
Πριχοῦ καὶ τὰ μυαλά του νὰ ποντάρει...

Καὶ τώρα μὲς στὴ φτώχεια της δὲν ξαίρει
Τὶ νὰ γενεῖ... δὲν ἔκανε φτωχή..
Καὶ στήνει, συντροφιᾶ τῆς μοναχῆ,
Ἡ πείνα μπρὸς στὴν πόρτα της καρτέρι!

Φωτιά δὲν ἔχει... κρύβει στὴν καρδιά της
Ἄση φωτιά τῆς δίνει τὸ παιδί
Καὶ ἔσο νάνι νάνι τραγουδεῖ
Γοργότερα περνᾶ ἢ βελονιά της.

Περάσαν τὰ μεσάνυχτα... στὰ τζάμια
Λουλούδια ζωγραφίζ' ἢ παγωνιά
Καὶ στὴ σβυστή, καὶ κρούα της γωνιά
Τῆς πείνας κουλουριάζεται ἢ λάμια!

Τοῦ φουστανιοῦ ἡ μέρα ξημερώνει...
Τὸ θέλει ἢ μοδίστρα τὸ πρωτῆ,

Μὰ ὁ βορριάς ἀξίφνου, μὲ βροή,
Καὶ πόρτες καὶ παράθυρα τεντώνει.

Σβήνει τὸ φῶς κι ἀρχίζει, μὲ τὸ χιόνι,
Δαιμονισμένος, ἄγριο χορὸ,
Ἐυπνᾶ στήν κούνια, κλαίει τὸ μωρὸ
Κ' ἡ μάννα χάνει ροῦχο καὶ βελόνι...

Τὰ σπύρτα χάνει, στὸ σκοτάδι ψάχνει,
Τὰ βρῖσκει, μὰ τὸ φῶσφορο βρεχτὸ
Κολλᾶ στὰ δάκτυλά της φανταχτό,
Σιμάδι φωτερό, σὰ φλόγας ἄχνη...

Τὸ χέρι στὸ σκοτάδι φωσφορίζει,
Στὴν κούνια κλαίει, κλαίει τὸ μωρὸ
Κι ἄπ' τὰ σπασμένα τζάμια φοβερὸ
Νανούρισμα ὁ ἄνεμος σφυρίζει.

. . . . .
. . . . .
. . . . .
Ξημέρωσε... δὲν πῆγε τὸ φουστάνι...
Κ' ἐκείνη πού τὸ εἶχε βιαστικὸ
Ἐπῆγε ἄπ' τὸ πολὺ της τὸ κακό,
Νὰ σκάσει ὁποῦ τὸ χορὸ της χάνει !

ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ ΝΙΑΤΑ

Τὰ περασμένα νιάτα μου ἡ νιότη της ποτίζει
Καὶ τῆς ζωῆς μου τὸ δεντρὶ θαρρεῖς καὶ ξανανθίζει.
Τὰ μαραμμένα φύλλα του νά! πάλι πρασινίζουν,
Ξεχνοῦνε τὸ φθινόπωρο καὶ στὰ κλαριά χαρίζουν
Τῆ φορεσιά τῆς ἀνοιξῆς, τὴ γδύμνια του στολίζουν.
Καὶ χαίρονται μαγιάπριλα δροσᾶτα, μυρωδάτα
Καὶ γλυκοκελαδήματα τὰ περασμένα νιάτα !

ΑΣΠΡΟ ΧΑΡΤΙ

Είναι τὸ κάτασπρὸ χαρτί

Σὰν τὴν ἀπείραχτη παρθένα.
Δὲν ξαίρει ποιὸς θὰ τοῦ ριχτεῖ
Καὶ ποιά θὰ τὸ χαδέψει
[πέννα.

Μπορεῖ νὰ τύχει ποιητῆς

Στὸν Παρνασσὸ νὰ τ' ἀνε-
[βάσει,

Μπορεῖ κι ἀπλὸς μελανωτῆς

Τὴν παρθενιά του νὰ χαλάσει.

Ἦ Πάπας ἅγιος φριχτὸ

Ἄφορεσμὸ νὰ σφενδονίσει
Κ' ἓνα πλανήτη σερπετὸ
Σουῆο ἀκίνητο νὰ στήσει.

Μπορεῖ Βαγγέλιο ἱερὸ

Νὰ διαβαστεῖ στὸ πρόσωπό
[του,

Ἦ συναξάρι σοβαρό,

Ἦ ἱστορία Δὸν Κιχώτου.
Μπορεῖ νὰ λάχη Σολωμὸς

Τὴ λευτεριά μ' αὐτὸ νὰ

[ψάλει,

Μπορεῖ χοντρὸς λογαριασμὸς

Νὰ τὸ μαυρίσει τοῦ μπακάλη.

Μ' αὐτὸ καὶ Νεύτων ἤμπορεῖ

Κοπέρνικος ἢ Γαλιλαῖος

Νὰ λύσει πρόβλημα βαρὺ

Καὶ ν' ἀνατείλει κόσμος νέος,

Σ' αὐτὸ ποὺ γράφω τοῦτα δῶ.

Ποιὸς ξαίρει τί θὰ γράφω
[ἄλλοι;

Μὰ τί μέμειλε; Τραγουδῶ

Ἦ, τι κι ἂν μουρθεῖ στὸ κε-
[φάλι.

Εἶναι τὸ κάτασπρὸ χαρτί

Σὰν τὴν ἀπείραχτη παρθένα,
Δὲν ξαίρει ποιὸς θὰ τοῦ ριχτεῖ
Καὶ ποιά θὰ τὸ χαδέψει
[πέννα!

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΧΙΟΝΙ

Ἐπεφτε τὸ πρῶτο χιόνι
 Κ' ἔχορευάμε πολλοὶ
 Ἄπο ἔρωτα τρελλοὶ
 Καὶ τρελλὲς σ' ἓνα σαλόνι.

—Παίζουμε χιονιές; φωνάζει
 Μαυρομμάτα πεταχτή
 Καὶ χιονιὰ τσουχτή τσουχτή
 Στὸ κεφάλι μου τραντάζει.

Εἶταν σύνθημα πολέμου!
 Τέτοιο πῦρ πολεμικὸ
 Οὔτε μπρὸς στὸ Δομοκὸ
 Δὲ θὰ ἔβλεπα ποτέ μου.

Ἐτρωγες ἐκεῖ τὴ μπάλλα
 Ἄπο χέρι τρυφερὸ
 Πῶσφιγγες μὲς στὸ χορὸ
 Κ' εἶταν ὄλ' ἀφρὸς καὶ γάλα.

Μιὰ χιονιὰ μου τσάφ! χτυπάει
 Στοῦ λαιμοῦ της τὸ σταυρὸ
 Κι ἀπὸ κεῖ στὸ θησαυρὸ
 Τοῦ κορσὸ κατρακυλάει.

Μὲ χειροῦργου προθυμία
 Νὰ τὴ βγάλω γὼ ζητῶ.
 Μᾶχε λιώσει... καὶ κρατῶ
 Δυὸ μπάλλες ἀντὶ μία.

ΜΥΤΙΕΣ

- Παίζουμε μυτιές ; μοῦ λέει.
 — Παίζουμε! τῆς λέω γώ.
 "Αχ, ἡ μύτη της τὰ φταίει.
 Τ' εἶταν νικητῆς νὰ βγῶ ;

Μ' ἓνα μοναχὰ χαρτί μου
 Τῆς βαροῦσα εἰς μυτιές,
 Μὰ ἐκεῖνο, στή ζωή μου,
 Λὲς κ' ἐπέταγε φωτιές.

Κ' εἶδα, μὰ τὴν Ἀφροδίτη,
 Πὼς ὁ ἔρωτας, παιδιά,
 Πιάνεται ἀπὸ τὴ μύτη
 Καὶ σουρώνει στὴν καρδιά !

ΟΛΟ ΓΕΛᾶ

Ἔλο γελᾶ, θαρρεῖς καὶ στὰ λακκάκια
Ποῦ βλέπεις στὸ δροσᾶτο μάγουλό της
Ἔχουν φωλιά τὰ γέλια σὰν πουλάκια
Καὶ κελαδοῦν σκοπό τους τὸ σκοπό της.

—Μὲ πέθανες! τῆς λέω καὶ γελίει.
Ὁρκεῖται ποτέ της νὰ μὴ κλάψει,
Λέει δὲν ἔμαθε ποτέ της νὰ πονάει,
Καὶ δὲν τὴ μέλει τί καρδιὲς θὰ κάψει,

Ὁμέ! τὴν εἶδα δάκρυα νὰ χύνει,
Νὰ πνίγει τὸ αἰώνιό της χάχα,
Γιατὶ στὴν τραχηλιά της εἶχε μείνει
Μιὰ σούφρα αἰσιδέρωτη μονάχα.

ΕἼΣ ΓΥΜΝΟΣΤΗΘΗ

Ἐπάνω εἰς τὰ στήθη σου Θεὸς δημιουργεῖ
Καὶ νέα ἡμισφαίρια προβάλλει νέα γῆ,
Καὶ μόνον εἰς τὴν θέαν των κλονίζομαι, ριγῶ
Πίπτω καὶ ᾧ! τοῦ θαύματος! Θεὸς εὐθύς κ' ἔγῶ
Γενῶ, δημιουργῶ!

ἈΝ Ὅ,ΤΙ ἘΣΠΕΡΝΕ

Ἄν ὅ,τι ἔσπερνε κανεῖς, ἐφύτρωνε... στοχάσου,
Θὰ ἔσπερνα στὸν κῆπό σου ἓνα κιλὸ ἀλάτι
Νὰ νοστιμίσουν ὡς κι αὐτὰ τὰ κρύα χωράτιά σου,
Ποῦ σὰν σοῦ λέω «τρελλαίνομαι» σὺ μοῦ γυρνᾷς τὴν πλάτη

ΣΕ ΜΙΑ ΞΕΡΑΚΙΑΝΗ

Λιγνή, λιγνή, ξερακιανή κοπέλλα,
 Που τόσο βάνεις στα μαλλιά σου λάδι
 Και πλένεσαι με ξείδι, πρωτ' βράδι,
 'Η μυρωδιά σου, φῶς μου, είναι τρέλλα !
 Ξερακιανή, με μάγουλα ξειδάτα,
 Με κεφαλή στο λάδι βουτημένη,
 'Η ὄψη σου, πουλί μου, με τρελλαίνει
 Γιατί... πεθαίνω για τσιροσαλάτα !

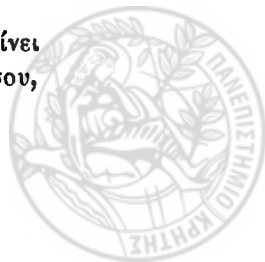
Η ΡΟΔΑΚΙΝΟΜΑΓΟΥΛΗ

Ροδάκινα μου ἔκοβε νὰ βάλω στο κρασί μου,
 Μὰ γὼ τῆς εἶπα· «περιττὸς ὁ κόπος σου, ψυχὴ μου !
 Μπορῶ ὀκάδες, μάτια μου, σὴν πίστη μου ν' ἀδειάσω,
 Ἄν καὶ τὰ δυὸ σου μάγουλα μ' ἀφίσεις νὰ δαγκάσω !

Σ' ΕΚΕΙΝΗ ΠΟΥ Μ' ΕΠΡΟΔΩΣΕ

Κατὰ τὸ ἰταλικὸ τοῦ Στεκέτη.

Σὰν πέσεις ν' ἀποκοιμηθεῖς στο μνημα ξεχασμένη,
 μέσα στο χῶμα τὸ παχὺ βαθειὰ παραχωσμένη,
 κι δλόρθο μπήξουν τὸ σταυρὸ στο νεκροκράββατό σου,
 ἢ σάπια σέρκα θὰ φρουτράει στ' ἀφράτο μάγουλό σου,
 σκουλήκια μες στο στόμα σου τὰ δόντια θὰ γκρεμίζουν,
 μες στῶν ματιῶν τὸ καύκαλο, τὸ κούφιο, βρωμισμένο
 θὰ βόσκει γιὰ τὴ σάρκα του σκουλήκι πεινασμένο.
 Ὁ ὕπνος πὸν ξεκούραση χαρίζει καὶ γαλήνη
 σ' ἄλλα τοῦ κόσμου πλάσματα, γιὰ σέκανε θὰ γίνει
 τρομαχτικὸ μαρτύριο !... Στὸ πείσμα τοῦ θεοῦ σου,

στὸ πείσμα τοῦ σταυροῦ ποὺ λές καὶ σοῦ φυλάει τὸ μνήμα,
 θὰ μπεῖ μέσα στὸ λάκκο σου τῆς προδοσιᾶς τὸ κρῖμα,
 νὰ τραγανίζει κόκκαλα τοῦ ἔρμου κουφαριοῦ σου !

ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟ

Ἐψές τὸ ψυχосάββατο εὐρῆκα μιὰ ψυχὴ,
 Φτερούγιαζε, φτερούγιαζε, ἡ δόλια μοναχὴ,
 Κ' ἤθελε σῶμα γιὰ νὰ βρεῖ νάρθηϊ στὸν κόσμον πάλι.
 Τῆς λέω :— « Ἐλα μέσα μου ! » Κι ἀνοίγω τὴν καρδιά
 Καὶ τὴ σφαλῶ... Μὰ πέρασα ἀλλόκοτη βραδιά,
 Γιατὶ δὲν ἄφην' ἤσυχη ἢ μιὰ ψυχὴ τὴν ἄλλη !

Ο ΑΥΛΙΚΟΣ

Ἐπὶ τὸν Barbe—Bleue.

Θέλει χοῦ, ἄχ, γιὰ νὰ γίνεις
 Γιὰ νὰ γίνεις αὐλικός,
 Πρέπει νᾶσ' ἕνας τσακίνης
 Νᾶσαι φῖνος, παστρικός.
 Τὴν Αὐλὴ θές νὰ χαρεῖς ;
     Σκύβε, σκύβε,
     Σκύβε σκύβε,
 Καὶ τὸ κούτελο, ἂν μπορεῖς
 Στῆς αὐλῆς τὸ χῶμα τρίβε.

ΟΙ ΚΑΡΑΒΙΔΕΣ

(Ἀπὸ τὰ «Γεροτοπαλλήμαρα» τοῦ Σαρδοῦ)

Οἱ καραβίδες.. ὦ, τί μαργιώλες.
 Σὲ ἀφανίζουν στὸ τσίμπι τσίμπι.
 Τί δαγκανιάρισες πὸ εἶν' ὄλες
 Καὶ τί μαστόρισες στὸ κολύμπι.

Ἀπλώνεις χέρι νὰ τίς τσακώσεις.
 Καὶ τσάκ... τὰ δάχτυλα σοῦ τσακώνουν,
 Τραβᾶς νὰ φύγεις καὶ νὰ γλυτώσεις
 Κι αὐτὲς ἀπάνω σου γαντζαρώνουν.

Τσιμπᾶς... τσιμποῦνε,
 Τραβᾶς... τραβοῦνε.
 Ὅσο σαλεύουν
 Τόσ' ἀγριεύουν.
 Καὶ σὲ παιδεύουν,
 Σὲ τυραννοῦν.
 Καὶ κορδωμένες
 Καὶ θυμωμένες
 Ὅπου τολμήσεις
 Νὰ τίς ἐγγίσεις
 Θὰ ξεφωνήσεις :
 — ὦ, πῶς ποιοῦν !

ΠΛΑΤΑΝΟΣ ΚΑΙ ΛΕΥΚΑ

("Εμπνευση τῆς φυλακῆς).

Ἐνα πλατάτι φουντωτὸ στὴ φυλακὴ κλεισμένο
 Ποῦναι στὴ ρίζα, στὸν κορμό, μὲ δάκρια ποτισμένο,
 Σὲ τειχογύριστη αὐλὴ ξαμώνει τὰ κλαριά του
 Νὰ σμίξει μὲ μιὰ λιγερὴ ποῦχει ἀγαπητικιά του.
 Ἡ λιγερὴ ὅπ' ἀγαπᾷ, μιὰ λεύκα φυτεμένη
 Ἀπ' ὄξω ἀπ' τὴ φυλακὴ, τοῦ δείχνει θυμωμένη
 Τρεμουλιαστὰ τὰ φύλλα της, μαζεύει τὰ κλαριά της,
 Δὲ θέλει τέτιο πλάτανο νὰ μπεῖ στὴν ἀγκαλιά της
 — Πῶς ὁμορφη γειτόνισσα, τῆς κραίνει τὸ πλατάνι,
 Πῶς δὲν ἀπλώνεις τὰ κλαριά νὰ σμίξουν τὰ κλαριά μου ;
 Τὴ λεφτεριά σου δόσε μου καὶ πάρε τὴ σκλαβιά μου !
 — Τί νὰ σὲ κάμω, πλάτανε ; Πουλί δὲ σὲ ζυγώνει,
 Κάθε πουλί πετάμενο σὲ βλέπει καὶ μαργώνει,
 Γιατὶ φλομώνει γύρω σου τ' ἀγέρι π' ἀνασαίνεις,
 Γιατὶ τὸ γάλα τῆς ζωῆς ἀπ' τὴ σκλαβιά βυζαίνεις.
 Δὲν ἔχεις κελαδήματα τὸ γάμο μας νὰ ψάλουν,
 Δὲν ἔχεις φύλλο γιὰ φιλὶ παρὰ γιὰ δάκριο μόνο
 Καὶ θρέφεται στῆς φυλακῆς τὸ στεναγμό, τὸν πόνο.
 Τ' ἄκουσ' ὁ ἔρμος πλάτανος καὶ πικροκαταριέται
 Τὴν ὥρα πού τὸν φύτεψαν ἐκεῖ πού τυραννιέται,
 Σὰ νᾶταν δὲ ἰσόβια ὁ δόλιος δικασμένος...
 Ἄχ, τ' εἶναι νᾶσαι φυλακὴ καὶ νᾶσ' ἔρωτεμένος !

ΜΕΓΑΛΟΒΔΟΜΑΔΙΑΤΙΚΑ

Ἦθελα νὰ μεταλάβω καὶ νηστεύω τὰ φιλιὰ . . .
Μὰ παραῖξενο, πασχάζω μὲ τὴ μαύρη σου ἐλιά,

Ἀγάπη μου ! τί νὰ σοῦ πῶ ; ἄς εἴμουνα Χριστός σου
Κι ἄς μὲ κρεμνοῦσες στὸ σταυρὸ πού σέρνεις στὸ λαιμό σου

Ὅλοι νηστεύουν, μᾶχουνε ἐλπίδι νὰ πασχάσουν
Κι ἀπὸ τὴ νήστεια τους γιὰ σὲ πολλοὶ πιστοὶ θὰ σκάσουν

Κασσιανή, πού ἤλπισες βασιλίτσα νὰ γίνεις
Καὶ μὲς στ' ἀφράτα κάλλη σου σὲ μοναστηρί σβήνεις,
Ἐγὼ, ἂν εἴμουν βασιλιάς, χρυσῆ θὲ νᾶγες τύχη.
Οἱ κρύοι τοῦ μοναστηριοῦ δὲ θὰ σὲ τρῶγαν τοῖχοι . . .
Ἐγὼ ἂν εἴμουν βασιλιάς, σοῦ χάριζα τὸ στέμμα
Ἄν τὴν ἀλήθεια ἀρνιόσουνα κι ἀγάπαγες τὸ ψέμα !

Τὸν Χριστὸ οἱ Ἑβραῖοι ποτίζουν
Ὅλο ξείδι καὶ ὄλο χολή,
Στὸ σταυρὸ τὴν καρδιά του λογχίζουν
Κι αἱματόνερο τρέχει πολὺ . . .
Μὰ τὸ ξαίρει, τὸ ξαίρει ἡ καρδιά του
Πῶς θ' ἀνοιώσει καὶ πάλι παλμό,
Πῶς πρὸς ὥρα μονάχα σιμά του
Τοῦ θανάτου θὰ ψάλουν ψαλμό !
Μ' ἂν ἐσὺ μὲ ποτίζεις φαρμάκι
Καὶ τὴ μαύρη καρδιά μου κεντᾶς,
Χάρου θᾶχω στὰ χεῖλη φαρμάκι
Καὶ στὸ χάρο μου σὺ θὰ γλεντᾶς,

Καὶ μὲς στὸν ἐπιτάφιο τὴν ὥρα πρὸ φιλαῶ
 Ποὺ προσκυνᾷς μ' εὐλάβεια θαμμένο τὸ Χριστό σου,
 Σὰν πόσες ἁμαρτίες σου, Μαγδαληνή, κυλᾷς
 Στὸν ἅγιό του Γολγοθᾶ ἀπὸ τὸ μέτωπό σου !...
 Μὰ θάρρος !... ὅση κόλαση στὰ στήθια σου κι ἂν βράζει
 Ἐκεῖνος ποὺ ποτίστηκε μὲ ξεῖδι καὶ χολή,
 Κι ὄλος ἀγάπη, στοὺς ἐχθροὺς συχώρεση μοιράζει...
 Σὲ συχωρνᾷ !... γιατί καὶ οὐ ἀγάπησες πολὺ !

Χριστέ, ἡ ἀπιστία της μποροῦσε τὰ καρφιά σου
 Νὰ ξεκαρφώσει κι **ἄχριστος** νὰ εἶν' ὁ Γολγοθᾶς σου !

Χριστέ, καὶ τ' εἶν' τὰ πάθη σου στὰ πάθη τὰ δικά μου;
 Δὲν εἶδα γὼ ἀνάσταση ποτὲ στὸ στὸ Γολγοθᾶ μου !...
 Μ' ἀγάπησε, μὲ πρόδωσε, μ' ἐσταύρωσε... Κι ἀκόμα,
 Σὰν τὸ σκουλήκι, θρέφεται ἀπ' τὸ νεκρό μου σῶμα

ΠΑΣΧΑΛΙΑΤΙΚΑ

Πιστεύω τὴν ἀνάστασι γιὰτ' εἴμουν πεθαμένος,
Μὰ ξάφνου σὺ μ' ἐφίλησες καὶ βγῆκ' ἀναστημένος !

Μαγδαληνή, ποὺ ἔπλυνες τοῦ Ἰησοῦ τὰ πόδια
Μὲ μῦρα, καὶ τὰ σφούγγιξες μὲ τὰ χρυσὰ μαλλιά σου,
Πλοκάμια ἐρωτόπιαστα, ἀλλοιώτικα χταπόδια,
Ποὺ τόσους νιούς ἐβύζαξαν σφιχτὰ στὴν ἀγκαλιά σου...
Τὸν ἔρωτά σου λαχταρῶ, τὴν πίστη σου τὴ νιώθω
Γιὰτ' ἔχουμε κι οἱ δύο, θαρρῶ, τὸν ἴδιο ἅγιο πόθο...
Ἐοῦ, διψοῦσες γιὰ Χριστὸ κ' ἐγὼ γιὰ Παναγιά...
Μὰ βρῆκες σὺ γλυκὸ θεὸ κ' ἐγὼ κακὰ θεριά !

Ἄν δὲν ἀλλάξουμε φιλι καὶ σήμερα ἀκόμα,
Θὲ νάρνηθῆς τὴν πίστη σου, δὲν εἶσαι χριστιανή !
Ἐχθροὶ καὶ φίλοι σήμερα θὰ σμίξουν στόμα στόμα
Καὶ μόνο μεῖς ἀπὸ φιλι θὰ μείνωμ' ὄρφανοί !

Πάρε τ' αὐγὸ σου, μίτια μου, μαζί σου νὰ τσουγκρίσω-
Κι ἂν σοῦ τὸ σπάσω, πάρε με νὰ σ' τὸ ξανακολλήσω !

Γιὰ ἓνα τῆς λαχταριστὸ Χριστοῦς ἀνέστη νᾶχα
Ἦθελα νᾶμ' ἀδέρφι τῆς... μὰ σήμερα μονάχα.

Σὰν τὸ Χριστὸ μ' ἐσταύρωσες, ἀγάπη μου, νὰ ζήσεις
Στὴν ἀγκαλιά σου θάψε με ἂν θὲς νὰ μ' ἀναστήσεις,

Μ' ἐσταύρωσεν ἡ ἄπιστη, ἐφτὰ καρφιά μου βάνει !
Θεέ μου, σχώρεσέ τηνε, δὲν ξαίρει τὸ τί κάνει,
Δὲν ξαίρει πὼς θ' ἀναστηθῶ, μὰ στὴν ἀναστασή μου
Ἦ πρώτη ποὺ θὰ πά' νὰ βρῶ θᾶν' ἡ Μαγδαληνή μου,.

Δ΄

ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΣ

Ο ΠΕΡΙΠΛΑΝΩΜΕΝΟΣ ΙΟΥΔΑΙΟΣ

Ένα νερό ! ένα νερό δὲ δίνεις, χριστιανέ μου,
Άλί ! Περιπλανώμενο μὲ λένε Ἰουδαῖο !
Λὲς καὶ μὲ παίρνει σίφουνας, δὲ στάθηκα ποτὲ μου
Καὶ δὲ σπλαχνίζεται ψυχὴ στὸν κόσμον τὸν Ἑβραῖο ;
Δὲ μὲ πλακώνουν γερατεῖα, μόν' ὁ καιρὸς περνᾷ
Καὶ ἕνας εἶν' ὁ πόθος μου : ὁ κόσμος νὰ χαλάσει.
Μὰ μέρα νύχτα κι ἂν γυρνῶ κ' ἡ γῆ γυρνᾷ, γυρνᾷ
Κι ὁ ἥλιος βγαίνει τὸ πρωτὶ καὶ χαιρετᾷ τὴν πλάση·
Ἥλιος καὶ γῆ λὲς κ' ἔχουνε στὰ σπλάγγχνα τους δαιμόνια.

Γυρνᾷ ἡ γῆ αἰώνια
Γυρνᾷ στὸν οὐρανό,
Κ' ἐγὼ μ' αὐτὴν γυρνῶ
Αἰώνια ! αἰώνια !

Αἰῶνες τώρα δεκοχτῶ τὰ πόδια μου πατοῦνε
Σὲ στάχτη ἀπὸ περήφανα τοῦ κόσμου μεγαλεῖα.
Μὲ παίρνει μαῦρος σίφουνας καὶ θρύμματα σκορποῦνε
Δίπλα στοῦ χρόνου τὰ φτερὰ βασιλεία θηρία !
Εἶδα παντοῦ ἀνώφελα νὰ σπέρνουν τὸ καλὸ
Καὶ εἶδα νὰ γεννοβολᾷ ἡ συμφορὰ σὰν κλῶσσα,
Εἶδα πῶς κάμαν οἱ θνητοὶ τὸν κόσμον στρογγυλὸ
Μὲ δυὸ κομμάτια ποῦβρηκαν... καὶ εἶδα κι ἄλλα τόσα !
Μὰ λὲς καὶ μοῦ κολλήσανε στὰ πόδια μου τελώνια.

Γυρνᾷ ἡ γῆ κλπ.

Μ' ἄλλαξε φύση ὁ Θεός, γιὰ νὰ μὲ τιμωρήσει·
Πονῶ ἐκείνον π' ἄδικα ἡ συμφορὰ τὸν δέρνει
Καὶ ὁ φτωχὸς στὸ σπῆτι του ζητάει νὰ μὲ κρατήσει,
Νὰ μ' εὐλογήσει... μὰ εὐθύς ὁ σίφουνας μὲ παίρνει !
Μπορῶ καὶ θέλω ἔλεος νὰ κάμω στὸ φτωχὸ

Καὶ τὴν καρδιά τους τρέχουνε τόσοι σ' ἐμὲ ν' ἀνοίξουν,
Μὰ ἓνα «Θεὸς σχωρέσοι σου!» ἀκούω μοναχὸ
Καὶ δὲν προφταίνουν οἱ φτωχοὶ τὸ χέρι μου νὰ σφίξουν !
Βροντιᾶ, φουσᾶ ὁ σίφουνας ἀπὸ τὰ καταχθόνια·

Γυρνᾶ ἡ γῆ κλπ.

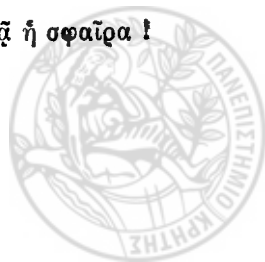
Μονάχος, ὀλομόναχος ἂν πέσω ν' ἀκουμπήσω
Σὲ ρίζα πὺν ὀλόδροσο ἀπλώνεται χορτάρι,
Τῆς ἀνοιξης τὸ βάλσαμο στὴ λάβρα μου νὰ χύσω,
Ἡ μιὰ τσαλαματιὰ νερὸ τ' ἀχείλι μου νὰ πάρει,
Βροντιᾶ ὁ μαῦρος σίφουνας, μ' ἀρπάχνει σὰ φτεροί,
Ἄ ! τί θὰ χάσεις, οὐρανέ, ἂν μιὰ στιγμή μονάχα
Καθίσω κάτω ἀπ' τὴ δροσιὰ καὶ πιῶ λίγο νερό ;
Καὶ ἡ αἰωνιότης σου μὲ ξεκουράζει τάχα ;
Μὲς ἀπ' τὰ σπλάχνα της τὴ γῆ μύρια κυλοῦν δαιμόνια·

Γυρνᾶ, γυρνᾶ κλπ.

Κι ἂν βλέπω σερπετὰ παιδιά, χαρούμενα, τρεχάτα,
Νὰ παίζουν καὶ νὰ μοῦ θυμοῦν, ὠϊμένα ! τὰ παιδιά μου
Τὸ σπῆτι μου, τῆς λιγερῆς τὰ ζηλεμένα νιάτα
Καὶ θέλω πόνου πατρικὸ νὰ νιώσει ἡ καρδιά μου,
Φουσᾶ ὁ μαῦρος σίφουνας, μὲ ζήλεια λὲς φουσᾶ . . .
Ἐ ! γέροι, ποιὸς τὰ χρόνια μου τὰ τόσα θὰ ζηλέψει ;
Αὐτὰ πὺν βλέπω τὰ παιδιά μὲ ὄνειρα χρυσὰ
Τὸ χῶμά τους ἡ φτέρνα μου περνώντας θὰ χαϊδέψει !
Κρύβει στὰ σπλάχνα της ἡ γῆ τόσα γιὰ μὲ δαιμόνια·

Γυρνᾶ ἡ γῆ κλπ.

Τὸ σπῆτι πὺν γεννήθηκα ἐγνώρισα μιὰ μέρα,
Βρίσκω σημάδια δῶ καὶ κεῖ ἐνθύμηση μεγάλη
Τοῦ περασμένου μου καιροῦ . . . ἅ ! πὼς γυρνᾶ ἡ σφαῖρα !

Στέκω στή γῆ στηλώνομαι καί γέρνω τὸ κεφάλι
 Νὰ δῶ τὸ ἔρρο σπίτι μου, μὰ μὲ βροντὴ βαρειά,
 Ἐμπρός ! μοῦ λέει ὁ σίφουνας, ἐμπρός ! ἐμπρός ! κινήσου!
 Θὰ ζεῖς κι ἂν ὄλα λείψουνε τοῦ κόσμου τὰ θεριά,
 Δὲ σοῦ ἔχουν τόπο νὰ ταφεῖς ἐδῶ οἱ πρόγονοί σου.
 Μὰ νᾶναι τόσο ἄσπλαχνη λοιπὸν ἡ θεία Πρόνοια ;

Γυρνᾷ ἡ γῆ κλπ.

Σὰν εἶδα τὸ Θεάνθρωπο μὲ τὸ σταυρὸ στὸν ὄμο,
 Ἀπάνθρωπα ἐγέλασα γιὰ τ' ἀγκομαχητὸ του...
 Μὰ πάλι νά, τὰ πόδια μου πετοῦν καὶ παίρνω δρόμο...
 Ἔχετε γειά ! ὁ σίφουνας μὲ σέρνει στὸ χορὸ του·
 Τρέμετε ὅσοι μ' ἄσπλαχνη μὲ βλέπετε καρδιά,
 Ὁ Πλάστης ἐκδικήθηκε τὸν ἄνθρωπο σέμένα
 Καὶ ὄχι, ὄχι τὸ Θεό... ἔχετε ἔγειά παιδιά !
 Ποιὸς ξέρει πότε θὰ σᾶς ἴδῶ σὲ κόκκαλα σπαρμένα !
 Ὡ ! κάλλια στάχτη νᾶμουμε στῆς γῆς τὰ καταχθόνια

Παρὰ στή γῆ αἰώνια
 Νὰ τρέχω, νὰ γυρνῶ,
 Νὰ χάνω γῆ καὶ οὐρανὸ
 Αἰώνια, αἰώνια !

ΓΙΑΝΝΗΣ Ο ΓΕΩΡΓΟΣ

Σήκω, Γιάννη, σήκω,
 Στ' ὄνειρό σου λύκο
 Χτὲς τὸ βράδυ εἶδες ;
 Ἐρχετ' ὁ εἰσπράτορας μὲ τοὺς σταυρωτῆδες.

Γιάννη, ξύπνα, Γιάννη ! κ' ἦρθαν στὸ χωριό μας
 Φράγκοι ὁποῦ τὰ σπίτια παίρνουν παγανιά·
 Ἄνδρα μου, τί θένε ; ἔχουν καὶ σκοινιά !
 Εἶν' οἱ σταυρωτῆδες ! πάει, φτωχέ, τὸ βιό μας !
 Σήκω, Γιάννη, κλπ.

Κοίτα, ξημερώνει, πετεινοὶ λαλοῦνε·
 Εἶς' ἀποσταμένος κι ἄργησες πολὺ !
 Τὸ μονάκριβό του πρόβατο πουλεῖ
 Ὁ ἀντίκρυνός μας γιὰ νὰ πλερωθοῦνε.
 Σήκω, Γιάννη, κλπ.

Ἄϊ ! λεφτό δὲν ἔχεις κ' ἔρχονται τρεχάτοι.
 Τὰ πατήματά τους νιώθω στὴν αὐλή·
 Ἄγρια γαυγίζει κάτω τὸ σκυλί·
 Ἄχ ! ἂπ' τὸ καλύβι τρώει τὸ παλάτι !
 Σήκω, Γιάννη, κλπ.

Τοὺς φτωχοὺς μᾶς γδύνουν· λὲς μᾶς ἔχουν ἄχτι·
 Ἄ ! κακ' εἶν' ἡ φτώχεια μὲ κτικὴ καρδιά !
 Κ' ἔχεις γιὰ νὰ θρέψεις ἕξ ἑφτά παιδιά·
 Σὺ ἕνα λιγαῖρι κ' ἐγὼ ἕν' ἀδράχτι
 Σήκω Γιάννη, κλπ.

Ἡ κατάστασή μας εἶναι τὸ καλύβι,
 Ἐνα κάρτο στρέμμα, δίχως τὸν καρπό,

Ὅμως τὸ ταμεῖο μᾶς φυλάει σκοπὸ
Κ' ἢ τοκογλυφία τὸ πουγί μας στίβει.

Σήκω, Γιάννη, κλπ.

Ἡ ψυχὴ μας βγαίνει, μὰ τὸν ἴδρωτά μας
Τόνε χαίρουντ' ἄλλοι, πλούσιοι, τρανοί,
Τρῶν' αὐτοὶ τὴν κόττα, τρῶν αὐτοὶ τ' ἄρνι,
Κι ἀπ' τὴν τσέπη μέσα παίρνουν τὰ λεφτά μας.

Σήκω, Γιάννη, κλπ.

Τὸ κρασί μποροῦσε θάρρος νὰ σοῦ δίδει,
Μὰ οἱ φόροι τόση τοῦδωκαν τιμὴ !
Γιὰ νὰ πιῆς ρετσίνα, τοῦ φτωχοῦ ζουμί,
Καὶ τὸ νυφικὸ μου πούλα δαχτυλίδι.

Σήκω, Γιάννη, κλπ.

Οὐρανέ, δὲ βρέχεις καὶ γιὰ μᾶς καπίκια ;
Κι ὅποιος θέλει φόρους ἄς τοὺς ἀπαιτεῖ.
Τ' εἶναι στοὺς πλουσίους φόροι δυνατοί ;
Μές στὴ θυμωνιά τους ἕνα δυὸ ποντίκια.

Σήκω, Γιάννη, κλπ.

Ἄϊ ! μπαίνουν μέσα ! τώρα τί θὰ γένεις ;
Δὲ μιᾶς ; ὦ ! εἶσαι κίτρινος ! ἄλί !
Χτὲς παραπονιόσουν πὼς πονεῖς πολὺ,
Σὺ ποῦ τυραννίεσαι κ' ἕνα ὄχ ! δὲ βγαίνεις.

Σήκω, Γιάννη κλπ.

Μάταια τὸν κράζει, ὁ φτωχὸς πεθαίνει·
Στὸ βυσανισμένο τὸν ἐργατικὸ
Προσκεφάλι ὁ χάρος εἶναι μαλακό...
Ὁ Θεὸς πατέρας στὰ παιδιὰ νὰ γένει !

Σήκω, Γιάννη κλπ.

ΑΝΟΙΞΗ ΚΑΤΗΡΑΜΕΝΗ

Τὸ χρυσὸ της παραθύρι ἀντικρύζει τὸ δικό μου
 Κ' ἔτσι ὅλο τὸ χειμῶνα εἶχ' ἀντίκρυ τὸ χρυσὸ μου.
 Δίχως κἂν νὰ μὲ γνωρίζει, μ' ἀγαποῦσε τ' ἀγαποῦσα
 Καὶ τὰ φτερωτὰ φιλιὰ μας σταυρονόνταν στὸν ἀγέρα,
 Μέσ' ἀπ' τὰ ξερὰ κλωνάρια κερασᾶς τὴν ἐθωροῦσα,
 Δὲν ἀνιῶθαμε κ' οἱ δύο μας πότε βράδιαζεν ἡ μέρα·
 Μά, σὺ ἄνοιξη, πού τόσο ἀπὸ ζήλεια πρασινίζεις,
 Κάθε χρόνο φύλλα κι ἄνθη στὸ ξερὸ κλωνὶ χαρίζεις
 Καὶ ἡ κερασιά τὴν κρύβει ἀπὸ σένα ὀρμηνεμένη ....
 Μὰ δὲ λείπεις κ' ἓνα χρόνο, ἄνοιξη καταραμένη !

* Ἄγγελος πού φῶς τριγύρω ἀπ' τὴν ὁμορφία της χύνει,
 Σβύνεται στὴν πρασινάδα καὶ στὸν ἴσκιο σου ἐκείνη !
 Τί Θεός ! Θεὸς ἀλήθεια· ἔσκυβε στὸ παραθύρι
 Καὶ ἄς ἔτσουζε τὸ κρύο κ' εἶτανε τὸ χιόνι γόνα,
 * Ἐσκυβε αὐτὴ καὶ εἶχαν τὰ πουλάκια πανηγύρι
 Γιατί τὰ ἔθρεφεν ἐκείνη, σὰ Θεὸς τους τὸ χειμῶνα.
 Σύνθημά μας εἶχε γίνει τὸ γλυκὸ κελάδημά τους.
 Κ' ἔφτερούγιαζ' ἡ καρδιά μας στὸ γοργὸ φτερούγιασμά τους.
 * Ἄ ! τὸ χιόνι, τί ὠραῖα πού 'ν ἡ φύση χιονισμένη·
 Μὰ δὲ λείπεις κ' ἓνα χρόνο, ἄνοιξη καταραμένη !

* Ἄν δὲν ἦρχουσαν, ἀκόμα θὰ τὴν ἔβλεπα δροσάτη,
 * Ἄπ' τὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ὕπνου σὰν ἀφίνει τὸ κρεβάτι,
 Ροδοκκόκινη ν' ἀνοίγει τὸ χρυσὸ παράθυρό της,
 Νὰ προβαίνει σὰν αὐγούλα πού δροσιάς διαμίντια χύνει,
 Νὰ μηνάει φῶς καὶ ἥλιο μὲ τ' ὠραῖο πρόσωπό της
 Καὶ τὸ ὕστερο ἀστέρι πρώτη της ματιὰ νὰ σβύνει.
 Πρὶν ἀκόμα κλέφτης ὕπνος ἦρχουνταν νὰ μοῦ τὴν κλέψει,
 Θὰ τὴν ἔβλεπα σὰν ἄστρο ὀπού πάει νὰ βασιλέψει·
 Θὰ 'βλεπα τὴν προσευχὴ της στὸ Θεό της ν' ἀνεβαίνει·
 * Ἄ ! μὰ λείψε κ' ἓνα χρόνο, ἄνοιξη καταραμένη !

Ἡ καρδιά μου τὸ χειμῶνα, τὸ χειμῶνα καρτεράει,
 Τίκ, τίκ, τὰκ ! στὰ τζάμια χιόνι πῶς μ' ἀρέσει νὰ χτυπάει !
 Τί τὸ θέλω γ'ὼ τ' ἀγέρι νὰ φυσάει μυρωμένο,
 Νᾶναι πράσινο βελουδο τὰ λειβίδια μας στρωμμένα
 Καὶ νὰ τραγουδάει τὸ βράδι τὸ ἀηδόνι μεθημένο,
 Νᾶναι λούλουδα στὸν κάμτο χίλια χρώματα βαμμένα·
 Τί μὲ μέλει κι ἂν σοῦ ψάλλουν τοῦ Μαρτιοῦ τὰ χελιδόνια,
 Τ' ἀπριλιάτικὰ σου ρόδα, καὶ τοῦ Μάη σου τ' ἀηδόνια ;
 Τί μὲ μέλει, ἴσ' ἂν τὴν ἔχεις μὲς στὰ φύλλα σου κρυμμένη ;
 Λεῖψε κ' ἓνα χρόνο λεῖψε, ἀνοιξη καταραμένη !

Η ΚΗΔΕΙΑ ΜΟΥ

Πρωί, πρωί, δὲν ξαίρω πῶς, ἀπὸ ποιά τρύπα μπῆκαν
 Καὶ χύθηκαν στὴν ἔρημη κρεβατοκάμαρά μου
 Ἕνα σωρὸ μαγγόπαιδα, μελίτσι, — συμφορά μου !
 Μελίτσι ἔρωτόπουλα π' ἀναίσθητο μὲ βροῦχαν,
 Ἀκούνητο, χωρὶς λαλιά, χωρὶς ζωῆς σημεῖο
 Καὶ λέγανε : « ἄμ' εἶναι πιά γιὰ τὸ νεκροταφεῖο ».
 Χά ! χά ! χά ! χά ! τὸν θάβομε, μωρὸ παιδιά, τί λέτε ;
 Κ' ἐγὼ πού τόσο ἓναν καιρὸ πιστὰ τ' ἀκολουθοῦσα,
 Τὰ βλαστημοῦσα μέσα μου, κρυφὰ τὰ βλαστημοῦσα,
 Τ' ἀχάριστα ! Ἕ ! φίλοι μου, πεθαίνω δὲ μὲ κλαῖτε
 Πεθαίνω κλαῖτε, κλαῖτέ με ! ἀντίο σας ! ἀντίο !

Ἄ ! τὰ τσακίνια ! πέφτουν ἴσ' ἂν κουνούπια, στὸ κρασί μου
 Ρουφᾶνε καὶ τὴν ὕστερη γλυκειὰ σταλαματιά του
 Χαϊδεύουν τὴ Μαρούλα μου καὶ κοίτα τους, ἀλί μου !
 Μοιράζουνε στὸ λείψανο καθέννας τὴ δουλειά του,
 Κρατοῦνε τίς κορδέλες μου μπροστὰ καὶ πίσω δύο
 Ψάλλουν οἱ μύτες τους καὶ νά, γιὰ τὸ νεκροταφεῖο.
 Μωρὸ παιδιά, μὲ παίρνουνε, τὴν ἔπαθα ! τί λέτε ;

Ένας σηκώνει τὸ σταυρό, ἄλλοι βαστοῦν λαμπάδες
 Καὶ ντύνονται, ὡς δώδεκα, παπάδες, δεσποτάδες·
 Μωρὲ παιδιὰ, μὲ βαίνουνε στ' ἀμάξι! δὲ μὲ κλαῖτε :
 Κλαῖτε με ! πάω ! χάθηκα ! ἀντίο σας ! ἀντίο !

Μὲ χάχανα ξοπίσω μου, σὲ δυὸ σειρὲς βαδίζουν . . .
 Τί μάγκες ! τοῦμπες κάνουνε, στὸ δρόμο λέν' τραγούδια,
 Στὸ ὕστερο κρεββάτι μου, ποὺ τρέμουσες γυαλίζου,ν,
 Μοῦχουν κιθάρα κεντητή, ποτήρι καὶ λουλούδια,
 Τῆς τρελλαμένης Μούσας μου χαρούμενο σημεῖο·
 Στὸ δρόμο τὸ καπέλλο τους μοῦ βγαίνουν ἕνα δύο
 Κι αὐτοὶ στὸ Χάρο τοκιστὴ κι αὐτοὶ χρωφειλεῖται,
 Καὶ λένε μέσα τους : « Ἄμῃ τὰ πάντα ματαιότης !
 *Ὅλα στὸν κόσμον σβήνουνε, αὐτὰ ἔχει ἡ ἀνθρωπότης ! »
 *Ἀδέρφια μου ! τὸ φίλο σας, μωρὲ παιδιὰ, δὲν κλαῖτε ;
 Νά ! Νά ! μὲ πᾶνε τρέχοντας ! ἀντίο σας ! ἀντίο !

Γιὰ ψαλμοδία νεκρική, μοῦ ψάλλουν μὲ τὴ μῦτη,
 Τὰ πιὸ τρελλὰ τραγούδια μου, ὄλο ζωὴ καὶ νιάτα.
 Κι ἀπάνω ἀπ' τὴν πλάκα μου ἡ σμίλα τοῦ τεχνίτη
 Σκαλίξει διάφνη καὶ μυρτιά καὶ γράμματα λουσάτα.
 Μὲ ὄλα αὐτὰ τὴ δόξα μου φωνάζει τὸ μνημεῖο
 Κι ἄς εἶναι μὲς στὰ σπλάχνα του ἐρήμωση καὶ κρῦο.
 Πά' νὰ πιστέψω πὼς Θεὸς θὰ γίνω... μὰ τί λέτε !
 Μωρὲ παιδιὰ, δὲν ἤθελα ἀκόμα νὰ πεθάνω !
 *Ὡχ ! *Ὡχ ! μοῦ ρίχνουν χώματα στὰ στήθια μου ἐπάνω
 *Ἐ ! φίλοι μου, μὲ θάβουνε, μὲ θάψαν ! δὲ μὲ κλαῖτε ;
 Βαθειὰ μὲ παραχώσανε ! ἀντίο σας ! ἀντίο !

Μὰ νά ! ἡ τύχη τὸ ἔφερε καὶ ἀπὸ κεῖ δροσάτο,
 Τὴν ὥρα ποὺ μὲ θάβουνε, περνάει τὸ χρυσό μου,
 Μ' ἀρπάχνει ἀπ' τὸ μνημῆμά μου στὴν ἀγκαλιὰ τρεχάτο
 Καὶ νιώθω πὼς ζωντάνεψα ἀπ' τὸν καρδιόχτυπό μου !

Σεῖς πού τ' ὠραῖο τῆς ζωῆς ξεσκίζετε βιβλίο,
 Π' ὄλα στραβά τὰ βρίσκετε, μὲ τὸ σοφὸ κρανίο,
 Σεῖς, πού, γιατί γεράσατε, ψεύτη τὸν κόσμο λέτε,
 Πικρὴ, ξυνή 'ναι ἡ ζωὴ, δίχως δροσιὰ καὶ νιότη
 Κι ἄλλιῶς τὸν κόσμο βλέπετε στὴ λεβεντιὰ τὴν πρώτη.
 Μὰ τώρα λυπηθεῖτέ με, μοῦ πρέπει νὰ μὲ κλαῖτε,
 Γιατί ; — Γιατ' ἀναστήθηκα... ἀντίο σας ! ἀντίο !

ΤΟ ΚΛΕΙΔΙ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ

Ὁ Ἄη Πέτρος, λένε, τὶς προάλλες
 Ἔπαθε συφορές, δουλειὲς μεγάλες·
 Ἔνα κορίτσι φίνο δηλαδὴ
 Τοῦ πῆρ' ἀπ' τὸ ζουνάρι τὸ κλειδί . . .
 (Παράξενη, ἀλήθεια, ἱστορία)
 Τί τάκος ! τὴν ἔλέγανε Μαρία !
 — Βρὲ δός μου το, τῆς λέει, Μαριγώ,
 Δὸς τὸ κλειδί μου,
 Δίχως αὐτὸ στιγμή δὲν κάνω γώ,
 Δός το, παιδί μου·
 Δός μου το, Μαριγώ, νὰ σὲ χαρῶ,
 Νὰ μὴ μὲ ποῦνε βλάκα θυρωρό !

Κράκ ! τὸ κλειδί κ' ἡ Μαριγώ, στηλώνει
 Ὁρθάνοικτη τὴν πόρτα... καὶ πλακώνει
 Μ' ἀλαγητὸ μεγάλο, τί πολὺ !
 Ἐνα μελίσι ὄλ' ἄμαρτωλοί !
 (Παράξενη, ἀλήθεια, ἱστορία)
 Καὶ γιούργια μέσα μπαίνουνε μὲ μία !

— Βρὲ δός μου το κτλ·

Νὰ ἕνας Τεῦρκος, ἕνας Προτεστάντης

Κ' ἕνας Ἑβραῖος ποῦρχεται σὰ φάντες
 Λὲς τὴν Ἑδὲμ ἐκάναν καφενέ,
 Κ' ἕνα δεσπότη βλέπω, μὰ τὸ ναί,
 (Παράξενη, ἀλήθεια, ἱστορία)
 Ποὺ θᾶμεν' ὄξω δίχως τὴ Μαρία !

—Βρὲ δὸς μού το κτλ.

Καὶ μερικοὶ ἀκόμη καλογέροι,
 — Ἡ Μαριγὼ μὲ λύπη της τὸ ξαίρει !—
 Σκούντα καὶ σκούντα μπαίνουνε σκυφτοί,
 Μὲς στοὺς ἀγγέλλους κρύβονται κι αὐτοὶ
 (Παράξενη, ἀλήθεια, ἱστορία !)
 Καὶ μπάσο τοὺς κρατοῦν στὴν ψαλμοφθία !

—Βρὲ δὸς μού το κτλ.

Ἕνας τρελλὸς μονάχα εἶχε θυμώσει·
 Δὲν τ' ἄφρεσε ἐλευθερία τόση,
 Ἦθελε κόμμα νᾶχη ὁ οὐρανός,
 Νᾶν' ὁ Θεὸς μονάχα Χριστιανός...
 (Παράξενη, ἀλήθεια, ἱστορία !)
 Μὰ δὸς του κ' ἔμπαζ' ὄλους !

—Βρὲ δὸς μού το κτλ.

Κι ὁ Σατανᾶς ἀκόμη μέσα μπῆκε,
 Μὰ κοίτα κεῖ, τὸ διάβολό του βρῆκε.
 Ἡ Μαριγὼ τὸν ἄγιασε κι αὐτόν ..
 Μὰ λένε, κ' ἴσως εἶναι πιστευτὸν—
 (Παράξενη, ἀλήθεια, ἱστορία !)
 Πῶς τοῦ ἄκαμε τὰ κέρατά του τρία !

—Βρὲ δὸς μού το κτλ.

Κι ὁ διάβολος σὰν ἄγιασε ἀκόμα
 Ἐπὶ τοῦ Θεοῦ ἀκούστηκε τὸ στόμα :
 — « Ἡ κόλαση εὐτύς νὰ σφραγιστεῖ,
 « Κανεῖς νὰ μὴ μπορεῖ νὰ κολαστεῖ !
 (Παράξενη, ἀλήθεια, ἱστορία !)
 « Νὰ γίνετ' ὁ Παράδεισος θυσία ! »

— Βρὲ δός μου το κτλ.

Καὶ γίνηκε μεγάλο τότε γλέντι
 Κι ὁ ἄη Πέτρος εἶπε — « Ἐ, ἀφέντη
 « Θεέ, ἀφοῦ τὸ θέλεις πιά καὶ σύ,
 « Ἄς μπῶ κι ἐγὼ στὸ γλέντι, στὸ κρασί . . .
 (Παράξενη, ἀλήθεια, ἱστορία !)
 « Γιατ' εἶμαι ὡς ἐδῶ ἀπ' τὴ νηστεία ! »

— Βρὲ δός μου το κτλ.

Κ' ἔλεγε — « Μιὰ νὰ μπῶ καὶ θὰ τοὺς πλέξω
 Καὶ θὰ τοὺς δώσω μία ἔξω κ' ἔξω ! »
 Μὰ ξάφνω μπράμ ! Ἐκδίκηση σωστή !
 Βροντᾶ ἡ πόρτα μπρός του σφαλιστή,
 (Παράξενη, ἀλήθεια, ἱστορία !)
 Για θυρωρὸ τί μαύρη τιμωρία !

— Βρὲ δός μου το, τῆς λείει, Μαριγώ,
 Δός το κλειδί μου !
 Δίχως αὐτὸ στιγμή δὲν κάνω γώ !
 Δός το, παιδί μου !
 Βρὲ δός μου τὸ κλειδί νὰ σὲ χαρῶ
 Νὰ μὴ μὲ ποῦνε βλάκα θυρωρὸ !

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΕΠΙΚΟΥΡΕΙΟΥ

(Στὸ Νεκροτοφεῖο)

Σὺ ἔρωτα, στής γῆς τὸ περιβόλι
 Σπέρνεις, φυτεύεις καὶ ζωὸς μοιράζεις,
 Μὰ χίλιοι νὰ μὲ πάρουνε διαβόλοι
 Ἄνίσως τοῦ κακοῦ δὲν κολιάζεις !

Τί βγαίνει καὶ ἂν σπέρνεις, σὰ θερίζει
 Ὁ Χάρος μὲ ἀχόρταγο δρεπίνει
 Κι δ,τι γλωρὸ κλωνάρι σὲ στολίζει
 Μὲ μιᾶς αὐτὸς μπορεῖ νὰ τὸ ξεράνει ;

Ἔρωτα, ξύπνα ! δός μας τὴ φωτιά σου !
 Ὁ Χάρος ὄση συμφορὰ σκορπᾶει,
 Τόση σκορπᾶς ζωὴ μὲ τὴ ματιά σου !
 Καὶ ἡ ζωὴ τὸ θάνατο νικάει !

Σὺ ἔρωτα, τὸ χάρο, σὰ θελήσεις,
 Μὰ τὴν ψυχὴ μου, σκλάβο σου τὸν παίρνεις,
 Σώνει μονάχα μία νὰ ξυπνήσεις
 Κι ὅσο αὐτὸς θερίζει σὺ νὰ σπέρνεις !

ΣΤΗΝ ΚΟΛΑΣΗ

Βρὲ μὴν πιστεύετε παραμύθια
 Τῆς παραμάννας· ἀκοῦτε δῶ:
 Εἶμουν στὴν κόλαση καὶ ἀλήθεια
 Μ' αὐτοὺς τοὺς στίχους μου τραγουδῶ

Κολαστεῖτε ! Κολαστεῖτε !
 Κολαστεῖτε ! Ὅσο μπορεῖτε.

Ἄγαπᾶτε
 Καὶ μεθᾶτε
 Τραγουδεῖτε

Ἄν στὸν κάτω κόσμο θέτε τὴν ζωὴ σας νὰ χαρῆτε

Μὲ μιὰ μάγισσα ξεσκιωμένη
 Καβάλα πήγαμε νύχτα χθὲς
 Σ' ἓνα σκουπόξυλο ἀγκαλιασμένοι
 Αἱ ! πῶς κολάζεσαι θὲς δὲ θὲς !

Κολαστεῖτε, Κολαστεῖτε ! κ.τ.λ.

Μέσα στὴν κόλαση, στὸ σκοτάδι,
 Σὰν ἥλιος ἀστραψε ἀπ' ὀμορφιὰ
 Καὶ διαβολόπουλα ἓνα κοπάδι
 Στὸν ἥλιο πέσαν σὰ συννεφιὰ

Κολαστεῖτε, Κολαστεῖτε κ.τ.λ.

Ἄλλο τὴν χᾶϊδευε ἀπὸ τὸ πόδι,
 Ἄλλο τὴ φίλαγε στὸ σταυρὸ
 Ἄλλο τὴ βύζανε σὰ χταπόδι
 Μὲς τοῦ κορσέ της τὸ θησαυρό.

Κολαστεῖτε, Κολαστεῖτε ! κ.τ.λ.

Μωρὲ ὁ διάβολος τί ἀντάμης,
 Δὲν σοῦ χαλάει ποτὲ καρδιά,

Μὲ γερομπέκρους σὰν πρῶτος βλάμης
Τσουγγρά καὶ σκούζει «βίβα παιδιά!»

Κολαστεῖτε, Κολαστεῖτε ! κ.τ.λ.

Σὲ μιὰ ποὺ κάνει πῶς δὲν τὰ θέλει
Χαμβλεποῦσα, μιὰ πονηρὴ
Τῆς λέει «κρύψου μὲς στὸ βαρέλι
Κι ὁ Διογένης σὲ καρτερεῖ».

Κολαστεῖτε, Κολαστεῖτε ! κ.τ.λ.

ὦ ! τί παράξενο βλέπω πράμα,
Κάτω στὸν ἴσκιό μιᾶς λεμονιάς
Φιλᾶ μιὰ γραῖτα καὶ κοίτα θάμα
Ὅψη τῆς δίνει ὁμορφονιάς.

Κολαστεῖτε, Κολαστεῖτε ! κ.τ.λ.

Ἡ μάγισσά μου στὴν ἀγκαλιά της
Μ' ἀρπᾶ σὰν ἄνεμος μὲ φτερά...
Ἐυπνῶ στὸ στρῶμα ἀπ' τὰ φιλιὰ της
Νά ! εἶπα, κόλαση, μία φορά.

Κολαστεῖτε, Κολαστεῖτε !

Ἄν στὸν παράδεισο ἀπ' τὸ τροπᾶρι
Σὲ πιάνει πλήξη, χασμουρητό·
Θεὲ ! ὁ διάλογος να μᾶς πάρει
Καὶ σὲ δοξάζομε δι' αὐτό.

Κολαστεῖτε. Κολαστεῖτε.

Κολαστεῖτε ὅσο μπορεῖτε.

Ἄγαπᾶτε
Καὶ μεθᾶτε
Τραγουδεῖτε.

Ἄν στὸ κάτω κόσμo θέτε τὴ ζωὴ σας νὰ χαρῆτε.

Ο ΠΑΠΑΣ ΟΠΟΥ ΤΟΥΡΚΕΨΕ

Κανούριος πάπας ἔκανε ταξίδι,
 Νά πάει στή Ρώμη, λένε, μιὰ φορά.
 Δὲν εἶχε φάει μαρούλια μὲ τὸ ξίδι
 Καὶ ὅμως τούρθε μαύρη συμφορά.
 Τὸν πιάσανε στή μέση τοῦ πελάου
 Καὶ στὸ Μαρόκο νά σου τὸν πουλοῦν·
 Θυμώνει, βλαστημᾷ, μὰ λάου λάου
 Τὴν τουρκικὴ θρησκεία τοῦ κολλοῦν.
 Ἄρρνιέται τὸ Θεό του, τὸ Χριστό του·
 Κι ὁ διάκος του τοῦ λέει: Μὰ ντροπή,
 Ντροπή, πατέρα, ὁ κόσμος τί θὰ πεῖ
 Στὴν κόλαση νὰ δῆ τὸν ἅγιό του !

Ἔνα παλούκι μυτερὸ πού στήνουν
 Λὲς καὶ θαρρεῖ τοῦ χώνουν στὸ κορμί !
 Μὲ τὴ θωριά του τὴν πνοὴ τοῦ σβύνουν
 Καὶ τοῦ γυρνοῦν τὴν πίστη στὴ στιγμή.
 Τῆς Ἐκκλησιᾶς τ' ἀσάλευτο θεμέλιο
 Ξεχνάει Χριστό, ξεχνάει καὶ Παναγιά,
 Διαλέει τὸ Κοράνι γιὰ Βαγγέλιο
 Καὶ στέλνει στὸ καλὸ τὴ λειτουργιὰ
 Πρὶν νὰ τ' ἀλλάξουν τοῦρκοι τὸ θεό του.
 — Ἄ, πάτερ ἅγιε, ντροπή ! ντροπή !
 Στὴ Ρώμη τότε ὁ κόσμος τί θὰ πεῖ,
 Στὴν κόλαση νὰ δεῖ τὸν ἅγιο του ;

Τὸν στρώνουν κάτω σὲ χαλὶ ἀπάνω
 Καὶ κραά ! ὦχ ! ἄϊ ! αἶ ! τοῦ τὴν κό..!
 Σοφτὰ τὸν κάνουν ἔτσι μουσουλμάνο,
 Τοῦ δίνουν ναργιλέ, καφέ, γλυκό,
 Κι αὐτὸς τὸ ρήχνει ὄξω καὶ τὸ τσουΐζει

Μὲ τὸν ἱμάμη κάποτε κρυφᾶ
 Μαστίχα μπουκαλάκια μὲς στὸ μπουῆζι
 Γκλοῦ ! γκλοῦ ! γκλοῦ ! γκλοῦ ! ὁ ἄπιστος ρουφᾶ !
 Στὴν παλαιὰ του ἀπάνω Διαθήκη
 Ἐνοίγει στρεΐδια, σφίγγει τὴ ρακιὰ,
 Ἐνασκουμπώνει τὸ φαρδὺ μανίκι
 Καὶ σταυροπόδι μ' ἄσπρα ἔναι βρακιὰ,
 Μ' ἓνα τσιμποῦκ ὀγλάνι σιτὸ πλευρό του.
 — Ἄ πάτερ ἄγιε, ντροπὴ ! ντροπὴ !
 Τί ρεζιλίικια ! ὁ κόσμος τί θὰ πεῖ
 Στὴν κόλαση νὰ δῆ τὸν ἄγιο του ;

Βαίνει σαρίκι, πράσινο ζουνάρι,
 Κρεμνάει πάλλα, γίνεται σωστὸς
 Μπαζιμπουζοῦκος ἄγριος, λιοντάρι
 Κι Ἄμέτι Μουχαμέτ / Τοῦρκος πιστός,
 Τραβάει τσιμποῦκι, βρίζει τὸν γκισοῦρη,
 Γλεντάει, παίξει μ' ὄμορφα οὐρὶ
 Καὶ τοῦ βαρᾶνε νάϊ καὶ σαντούρι,
 Σκλάβοι, εὐνοῦχοι, ἀράπηδες σωροί·
 Στὸν ξαπλωμὸ δὲν ἔχει ὁμοιό του !
 — Ἄ, μὰ τί γδύμνια εἶν' αὐτὴ ! Ντροπὴ !
 Ντροπὴ, πατέρα, ὁ κόσμος τί θὰ πεῖ
 Στὴν κόλαση νὰ δῆ τὸν ἄγιό του ;

Πανούκλα πέφτει μὲσα στὸ Μαρόκο,
 Ὁ Πάπας λάσπη τῶκοψε καὶ νὰ,
 Βρίσκει καίκι, τρίμο τὸ σιρόκκο
 Καὶ μάρκα μὲς στὴ Ρώμη του περνᾶ.
 Δὲν εἶχε βγάλει ἀκόμα τὸ σαρίκι·
 Τοῦ λέν :— Ἐφέντη Πάπα, δὲν μορεῖς
 Πάπας νὰ μπεῖς μ' αὐτὸ τὸ ἀσηκλίκι...
 Θὰ βαπτιστεῖς ξοπίσω, τί θαρρεῖς ;

—Βρέ, δὲ βαριέσαι, λέει, τὸ σταυρὸ τοῦ !..

—Ἄ, πάτερ, ἅγιε. ντροπή ντροπή.

Ὁ κόσμος μὲς στὴ Ρώμη τί θὰ πεῖ
Στὴν κόλαση νὰ δεῖ τὸν ἅγιό του ;

Καὶ ἀπὸ τότες, δὸς τοῦ μαζωμένα

Καὶ τὰ ἑφτὰ μυστήρια χτυπᾷ.

Τοῦρκος, σκυλί, ἀδειάζει ἕνα, ἕνα,

Τὰ μοναστήρια κι ὅπου βρεῖ παπᾶ,

Βικάριο, δεσπότη, καπουτσιῖνο,

Ἰησουῖτη ἢ Φραγκισκανὸ

Τοῦ λέει «Παντρέψου, ἄδεια σοῦ δίνω.»

Δὲν κάνει πιά μὲ ζῶρι χριστιανό.

Δὲν κάνει πιά κανέναν ἕμοιό του . . . .

—Μὰ ἔτσι ὅπως πᾶμε θὰ κοπεῖ

Ὁ φόβος καὶ τὸ σέβας· τί θὰ πεῖ

Ὅποιος τὸν Πάπα εἶχε γιὰ Θεό του ;

ΟΙ ΟΥΡΑΓΓΟΥΤΑΓΚΟΙ

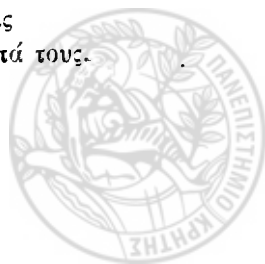
Ἐναν καιρό, ὁ Αἴσωπος κ' οἱ ἄλλοι μαρτυρᾶνε,
 Πῶς τόσο λίμες εἶτανε καὶ οἱ οὐραγγοῦτάγκοι
 Ὡστ' ἀπ' αὐτοὺς—ἀλλὶ σ' ἐμᾶς!—τὸ σὺῖ τους κρατᾶνε
 Κ' οἱ ἀβοκάτοι σήμερα, εἴτε Ρωμιοὶ ἢ Φράγκοι.
 Καὶ ἔλεγ' ἕνας ἀπ' αὐτοὺς στ' ἀκροατήριό του
 —«Κυρῖαι μου καὶ Κύριοι, εἶν' ἡ ἀλήθεια μία,
 Ὁ ἄνθρωπος μᾶς χρεωστεῖ τ' ἀπολυτήριό του,
 Ἐμεῖς τὸν κάναμ' ἄνθρωπο, τὸ γράφ' ἡ ἱστορία,

Κυρῖαι μου καὶ Κύριοι,
 Εἶναι ὡς τώρα τοῦ συρμοῦ
 Νὰ γίνεται ὁ ἄνθρωπος
 Τῶν μαϊμούδων μαϊμοῦ.

Πρῶτα κοντά μας ἔμαθε νὰ τρώγει καὶ νὰ πίνει,
 Νὰ στέκεται ὀρθὸς στὰ δυό, μ' ἕνα ραβδί στὸ χέρι,
 Νὰ ξήνεται, νὰ τρίβεται, νὰ λιάζεται, νὰ δίνει
 Γροθιές, κλωτσιές καὶ τεμπελιάς νὰ ῥέγεται λημέρι.
 Νὰ σφίγγει μὲς στὴν ἀγκαλιὰ νὰ πνίγει τὸ παιδί του,
 Τὸν ἀδερφό, τὸν φίλο του νὰ τρώει δίκιο ξένο,
 Ὅσο μπορεῖ τὸ δίκιο του νὰ γράφει στὸ ραβδί του,
 Γιὰ τὸ Θεό του τραχανᾶ νὰ ἔχει ἀπλωμένο.

Κυρῖαι μου καὶ Κύριοι
 Εἶναι ὡς τώρα τοῦ συρμοῦ
 Νὰ γίνεται ὁ ἄνθρωπος
 τῶν μαϊμούδων μαϊμοῦ.

Οἱ ἄνθρωποι ἀντέγραψαν ὡς καὶ τὸν ἔρωτά μας,
 Ἄλλὰ οἱ μαϊμοῦδές μας, πιστὲς μέχρι θανάτου,
 Ποτὲ στὰ υπερήφανα δὲ σπέρνουν μέτωπά μας
 Ὅτι οἱ ἄνθρωπῖναις τους κολλοῦν στὰ μέτωπά τους.

Καὶ ὁμως εἰς τὸν κυνισμό μᾶς ἔφθισαν, διότι
 Σ' ἡμᾶς τὸν πρωτοσπούδασε κ' αὐτὸς ὁ Διογένης
 Κ' ἂν λέγωντ' εἰς τὴν κυνικὴν σοφίαν αὐτοὶ πρώτοι,
 Εἴμεθα πρώτοι κυνικοὶ ἡμεῖς τῆς οἰκουμένης.

Κυρίαί μου καὶ Κύριοι
 Εἶναι ὡς τώρα τοῦ συρμοῦ
 Νὰ γίνεται ὁ ἄνθρωπος
 Τῶν μαϊμούδων μαϊμοῦ.

Οἱ ἄνθρωποι μᾶς ἔκλεψαν, καὶ τὸ στρατὸ ἀκόμα,
 Μᾶς εἶδαν καὶ μᾶς ζήλεψαν τὴ λεβεντιὰ στὴ φούρια.
 Στὰ τάγματα πού τὸν ἔχθρὸ τὸν τρῶνε σ' ἓνα γιόμα,
 Στὴ γρηγοράδα τὴν πολλή, σὰν πέφτουμε στὸ γιούργια...
 Καὶ τί ἐκάμανε αὐτοὶ ὅπου παινιῶνται τάχα ;
 Πριχοῦ νὰ ξεκινήσουνε νὰ κάψουν τὴν Τροφάδα,
 Ἐμεῖς ἓνα Ἀλέξαντρο δὲν εἴχαμε μονάχα.
 Εἴχαμε δέκα σὰν αὐτὸν καὶ οὔτε μιὰν Ἑλλάδα.

Κυρίαί μου καὶ Κύριοι,
 Βλέπετε, εἶναι τοῦ συρμοῦ
 Νὰ γίνεται ὁ ἄνθρωπος
 Τῶν μαϊμούδων μαϊμοῦ.

Λένε, μὲ πέτρα, μὲ σπαθὶ ἢ μὲ μακρὸ κοντάρι,
 Πῶς εἶναι τέχνη τάχατες τὸν ἄλλον νὰ σκοτώνεις,
 Κ' ἡμεῖς αὐτὰ τὰ ξαίρομε, λοιπόν τί παλληκάρη,
 Τί βασιλιάς τῆς φύσεως, μωρ' ἄνθρωπε, φυτρώνεις ;
 Ἐσύ, Θεέ, ποῦσαι ψηλά, κατέβα, κάμε κρίση,
 Ἄν εἶναι ἡ εἰκόνα σου ἀντίγραφο δικό μας,
 Μπορεῖ κανένας χριστιανός, Θεέ, νὰ προσκυνήσει
 Ἐσὲ τὸν παντοκράτορα, σὰν εἶσ' ἀντίγραφό μας ;

Κύριε τῶν δυνάμεων !
 Γιὰ πές, δὲν εἶναι τοῦ συρμοῦ

Νὰ γίνεται ὁ ἄνθρωπος
Τῶν μαϊμούδων μαϊμοῦ ;

Σὰν ἄκουσε τὴ λίμ' αὐτὴ στὸν οὐρανὸ ἐπάνω
'Ο Σαβαῶς ἐθύμωσε καὶ μούπε. «Πῶς ! στὴ γῆ σας
Μὲ μαϊμούδες, ἀδελφέ, θὲ νᾶχω γὼ νὰ κάνω !
Μωρέ, ποὺ μοῦ ξεφύτρωσαν κι αὐτοὶ οἱ πρόγονοί σας ;
*Ὅσο κι ἂν εἶν' ἀνόητος ὁ ἄνθρωπος, βρὲ κτήνη,
Μὲ προσκυνᾷ μὲ σέβεται· λοιπόν, διαλυθῆτε !
Καί, γιὰ ποινὴ, ἡ γλώσσα σας φωνὴ νὰ μὴν ἀφίνει,
'Ἡ λίμα νᾶν' ἀνθρωπινὴ ! . . . καὶ σεῖς . . . νὰ βουβαθῆτε !

Διότι εἰς τὸν ἄνθρωπον
Θὰ εἶν' ἀκόμα τοῦ συρμοῦ
Πολὺν καιρὸ νὰ γίνεται
Τῶν μαϊμούδων μαϊμοῦ»

Ἡ ΜΑΚΑΡΙΤΙΣΣΑ

*Αἰ ! αἰ ! αἰ ! αἰ !

*Ἡ γυναίκα μου πεθαίνει !

*Ἡ καλὴ ψυχὴ της βγαίνει !

*Ἐ ! κι ἂν βγαίνει, κατευόδιο ! στὸν παράδεισο ἄς πάει !

*Αἰ ! αἰ ! αἰ !

Σὲ τέτια μιὰ καλὴ ψυχὴ παράδεισος ταιριάζει,
Γιατ' ἡ γριὰ κυρούλα μου, ποὺ εἶναι διαβασμένη,
Μοῦ λέει πῶς ἀπ' τὴν κόλαση γυροῦν οἱ κολασμένοι,
Βρίσκ' ἡ ψυχὴ τὸ σῶμά τους κ' εὐθὺς βρουκολακιάζει !

*Αἰ ! αἰ ! κτλ.

Ἄλιμονο ! ὁ οὐρανὸς —ρωμαντικὰ νὰ ποῦμε —
 Μᾶς ἤνωσε· τὴν τύχη μας ἐφθόνουν οἱ ἀστέρες !
 Καὶ τὴν εὐδαιμονίαν μας ἀκόμη τὴ θυμοῦμαι,
 Γιατὶ ἐβάσταξε πολὺ...κἂν ἓνα δυὸ ἡμέρες !

Ἄϊ ! ἄϊ ! κτλ.

Δὲν εἶταν ἄλλη σὰν κι' αὐτὴ στὸν κόσμον κατεργάρα, •
 Καὶ τὸ μισοκακόμοιρο πῶς ἔκανε, νὰ δῆτε !
 Γι' αὐτὴνα χύνει δάκρυα μὲ πλιότερη λαχτάρα
 Ὁ γείτονάς μου... μὴ λοιπὸν ἐμὲ συλλυπηθῆτε !

Ἄϊ ! ἄϊ ! κτλ.

Ἡ μακαρίτισσα, τί λές ; μὴν εἶδες τὸ τρυγόνι
 Πῶς ἀγαπάει τὸ ταίρι του τὸ ἐρωτοχτυπημένο
 Τόσο πού λές σὰν κυνηγὸς ὁ ἔρωσ τὸ πληγώνει ;
 Ἐ ! πιότερο ἀγάπαγε τὸν ὑστερο ἐρωμένο !

Ἄϊ ! ἄϊ ! κτλ.

Θεέ ! σὲ τέτιο θάνατο πρέπει λοιπὸν νὰ ζήσω ;
 Ἡ πρέπει καὶ μὲ τὴ ζωὴ τὰ δάκρυα νὰ πάθουν ;
 Ἄ ! πρέπει, πρέπει βέβαια νὰ τὴν ἀκολουθήσω ...
 Νὰ πῶ γιὰ ὑστερη φορὰ... βαθιὰ νὰ μοῦ τὴ θάψουν !

Ἄϊ ! ἄϊ ! ἄϊ ! ἄϊ

Ο ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΔΑΣΚΑΛΟΣ

Ὁ Διονύσης, ἢ ὁ Νιόνιος, ὅπως θέτε,
 Στὴ Σικελία βασιλιάς, ἕναν καιρὸ,
 Γκρεμιστήκε, καὶ γιὰ νὰ μὴ στενοχωριέται,
 Ἦ γιὰ νὰ δέρνει, ἔκαμε, θαρρῶ,
 Τὸ δάσκαλο στὴν Κόρινθο, μὰ πάλι
 Ἔκανε ὅπως οἱ πιὸ τύραννοι δασκάλοι,
     Τὴν τέχνη δὲ ξεχνοῦσε,
     Χτυποῦσε, τυρρανοῦσε,
 Γνώση ποτὲ σὲ βασιλιά δὲ βάν' ἢ ἔξορία

Μὲς στῶν παιδιῶνε τὰ καλάθια βγαίνει
 Ὁ Διονύσης φόρο δυνατό,
 Ἄπ' τὰ καρύδια καὶ τὰ σῦκα βγαίνει
 Τὰ τρία κάρτα καὶ τοσοῦ λέει «Κρατῶ
 Κι ἄπ' τὸ ψωμί σας κι' ἄπ' τὸ μέλι καὶ ἄπ' τὰ σταφύλια
 Τόσο, πού σεῖς νὰ γλείφεται τὰ δάχτυλα, τὰ χεῖλια,
     Μὰ ἔχω τὸ δικαίωμα, σωπᾶτε,
     Κ' ἔμπρός, μουρές, τὸ χέρι μου φιλάτε
     Ἄλλιῶς· ντελέγκου μπαίνετε νηστεία!»
 Γνώση ποτὲ σὲ βασιλιά δὲ βάν' ἢ ἔξορία!

Ἀπὸ τῆ φίνες μάγκες τοῦ σκολειοῦ του μία
 Στὰ μακαρόνια ποῦχε γράψει μιὰ φορὰ
 Τοῦ χώνει μέσα «Βασιλιά μου, αἴ! ἢ θεία
 Ὅργη νὰ πάρει ἔκεινο; πού, συμφορὰ!
 Σοῦ δώκανε στὸ χέρι τὰ σκαρπίνια!
 Κ' ἔκειὸς γιὰ νὰ ζηλέψουν τ' ἄλλα τὰ τσαχπίνια,
     Τοῦ λέει «Νά, παιδί μου,
     Νὰ κράτα τὸ ραβδί μου
     Καὶ δόνε τους στ' αὐτία!»
 Γνώση ποτὲ σὲ βασιλιά δὲ βάν' ἢ ἔξορία!

Μὰ ἕνας Γιούδας, ὅπου πάντα μαντατεύει,
 Ὅπου ποτὲς δὲ φώναζε «παρῶ!»
 Τοῦ λέει στ' ἄλλοनोंς νὰ μὴ πιστεύει
 Κ' ὅτι πὼς ἕνας, τὸν κακό του τὸν καιρό,
 Μὲ μιὰ καρικατούρα κεῖθε κάτω
 Τὸν καρικατουρεύει κ' εἶνε φάτο.

Κι ὁ δάσκαλος σὰ θειάφι,
 Τοῦ λέει «Κανείς μὴ γράφει
 Γιατ' ἔχει τιμωρία!»

Γνώση ποτὲ σὲ βασιλιά δὲ βάν' ἡ ἔξορία!

Μὰ ἐσηκώθηκε στὸ πόδι ἡ ἐνορία
 Γιατι ἐψόφαγε στὸ ξύλο τὰ παιδιὰ.
 Τὰ ἐσεκάρριζε σὰν τσίρους στὴ νηστεία
 Καὶ τοῦ ἴπαν «Γκρεμίσου, δὲ μᾶς κάνεις πιά!»
 Μ' αὐτοῦνος γιὰ νὰ εἶν' ἀκόμη ἀφέντης σοῦλα
 Νὰ τεμπελιάζει, νὰ γεμίζει τὴ σακκούλα,
 Γαλιώτης ποῦ δὲν ἔκαμε ἡ φύσις,
 Ντελέγκου ξεμιτάει παπᾶ Διονύσης!
 Καὶ τσὴ ψυχὴς τρυγᾶει μία μία!
 Γνώση ποτὲ σὲ βασιλιά δὲ βάν' ἡ ἔξορία!

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΤΗΣ ΑΒΔΗΡΙΤΙΑΣ

Μέσα στην Ἀβδηριτιά
 Εἶταν ἕνας βασιλιάς
 — Δὲν τὸ γράφουν τὰ χαρτιά —
 Ἦρωας τῆς τεμπελιάς,
 Μὲ τὶς κότιτες ἐκοιμώταν
 Μεσημέρι σηκωνώταν
 Ἐρροχάλιζε γερά
 Καὶ δὲν ἔδινε παρὰ,

Διὰ δόξες, διὰ δάφνες μόνο τοῦ φθάν' ἡ Ζαμπέττα
 Κάθε βράδι νὰ τοῦ βάνει μία νυχτικιά μπερέττα
 Ὠχ! ὦχ! ὦχ! ὦχ! τί βασιλιά
 Ποῦ σοῦχεν ἡ Ἀβδηριτιά!
 Στὸ σπίτι του φαρδιά πλατιά,
 Ἀπλώνουνταν ἡ τεμπελιά!

Σοῦ τραβοῦσε μιὰ ζωή,
 Σὲ παλίτι σὰ φωλιά!
 Ἀπ' τὸν ὕπνο στὸ φαῖ
 Εἶταν ὅλη του ἡ δουλειά.
 Σ' ἕνα γάδαρο καβάλα
 Τὸ πατοῦσε στὴν τρεχάλα.
 Καταδεχτικός, σωσιτὸς
 Ἀβδηρίτης γελαστός,

Κι ἔλο τὸ βασίλειό του γύρω τῶφρον' ὁ καημένος
 Γιὰ φρουρὰ ἀπὸνα σκύλλο μοναχὰ συντροφεμένος.
 Ὠχ! ὦχ! ὦχ! τί βασιλιά
 Ποῦ σοῦχεν ἡ Ἀβδηριτιά,
 Στὸ σπίτι του φαρδιά πλατιά
 Ἀπλώνονταν ἡ τεμπελιά.

Εἰς τὸ κράτος του πολλὰ
 Ἄν ἐκόστιζε, παρὰ

Ἄν μεθοῦσε γιὰ καλὰ
 Τὴν ἡμέρα μιὰ φορὰ,
 Μᾶχε δίκιο νὰ ξεσκάνει
 Ἐνας βασιλιὸς ποὺ κάνει
 Μὲς στὸν ψεύτη κόσμ' αὐτὸ
 Τὸ λαὸ του ζηλευτό.

Στὸ τραπέζι του ὁ ἴδιος καὶ χωρὶς νὰ βάλει νόμο
 Στὶς βαρέλλες τοῦ λαοῦ του ἔδινε στὸ φόρο δρόμο
 Ὡχ, ὦχ, ὦχ, ὦχ, τί βασιλιά
 Ποὺ σοῦχεν ἡ Ἀβδηριτιά
 Στὸ σπίτι του φαρδιὰ πλατιά,
 Ἀπλώνουνταν ἡ τεμπελιά.

Κυνηγοῦσε θηλυκὰ
 Ὑψηλῆς περιωπῆς
 Καὶ μποροῦσες παστρικά
 Τέτιο βασιλιά νὰ πεῖς
 Ὑπηκόωνε πατέρα
 Ὀλονῶνε πέρα πέρα,
 Μὰ τὸ χρόνο δυὸ φορές,
 Κοίτα οὐ τί συμφορές,

Ἐδιν' ἄδειες καὶ κεῖνο ὄχι γιὰ πρῶτων κοπάδι
 Παρὰ ποὺ καὶ ποὺ μονάχα νὰ τραβοῦνε στὸ σημάδι.
 Ὡχ, ὦχ, ὦχ, ὦχ, τί βασιλιά
 Ποὺ σοῦχεν ἡ Ἀβδηριτιά,
 Στὸ σπίτι του φαρδιὰ πλατιά
 Ἀπλώνονταν ἡ τεμπελιά.

Καὶ τί γείτονας λαμπρός,
 Δὲν ἐγύρευε ἀφορμὴ
 Ἄπ' τὰ σύνορά του μπρός
 Νὰ βγει μιὰ σπιθαμὴ,
 Τέτιο βασιλιά λεβέντη

Πούχε κώδικα τὸ γλέντι
 Κ' εἶτανε σ' αὐτὸ φωτιά
 Εἶχε ἡ Ἀβδηριτιά,
 Καὶ σὰν πέθανε μονάχα, ὁ λαὸς τὸν εἶχε κλάψει
 Ὁ λαὸς ὅπου ὁ ἴδιος καὶ τὸ λάκκο τοῦχε σκάψει.
 Ὡχ, ὦχ, ὦχ, ὦχ, τί βασιλιά
 Ποὺ σοῦχεν ἡ Ἀβδηριτιά
 Στὸ σπίτι του φαρδιά πλατιά,
 Ἀπλόνονταν ἡ τεμπελιά.

Νά, γιατί στὰ καπελιά
 Ὁ λαὸς του κρεμαστὸ
 Ἔχει τέτιο βασιλιά
 Στὸ χαρτί ζωγραφιστὸ
 Καὶ σὲ κάθε πανηγύρι,
 Σὰν τσουγκρίζει τὸ ποτήρι,
 Στὴν ὑγεία του σφίγγει μιὰ
 Ἡ ρετσίνα ἡ ρουμιά.

Ἐ! νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια, τέτιου βασιλιά τ' ἀξίζει,
 Σὰν πεθαίνει, ὁ λαὸς του στὴν ὑγεία του νὰ τσουγκρίζει.
 Ὡχ, ὦχ, ὦχ, ὦχ, τί βασιλιά
 Ποὺ σοῦχεν ἡ Ἀβδηριτιά.
 Στὸ σπίτι του φαρδιά πλατιά
 Ἀπλώνονταν ἡ τεμπελιά.

Ο ΘΕΟΥΛΗΣ ΜΑΣ

Μιά μέρα ὁ Θεούλης μας, ἀπὸ εὐγένειά του,
 Ἐνοίγει τὰ οὐράνια, ψηλά παράθυρά του,
 Μπροβαίνει μιὰ τὴ μύτη του καὶ κατὰ δῶθε σκύβει,
 Ἐπὸ τὸν ὕπνο μαχμουρλῆς τὰ δύο του μάτια τρίβει,
 Καὶ λέει : «Νὰ μὴ χάθηκεν ἐκεῖν' ἢ σβοῦρα γῆ τους»
 Μὰ σὲ μιὰν ἄκρη τ' οὐρανοῦ τὴ βλέπει καὶ μπαλάρει
 Καὶ λέει τότε «ἄλί τους !

Στὸν κόσμον τους τί γίνεται, ἂν παίρνω γὼ χαμπάρι,
 Στὴν πίστη μου, μωρὲ παιδιὰ, ὁ διάολος νὰ μὲ πάρει,»
 Ὁ διάολος νὰ μὲ πάρει !

Ἄσπροι ἢ μαῦροι, παρδαλοί, ψημένοι, παγωμένοι,
 Ὀνητοὶ ποὺ εἶσ' ἀπὸ ταμὲ τόσο μικροὶ πλασμένοι,
 —Φωνάζει, σὰν τὸν δάσκαλον ποὺ τὰ παιδιὰ παιδεύουν—
 Λὲν πὼς ἐγὼ σᾶς κυβερνῶ... βρὲ σεῖς σᾶ; κοροϊδεύουν !
 Βλέπετε δόξα σ' ὁ Θεός ! καὶ ὑπουργοὺς ἀκόμα
 Ἐχω, μ' ἀνίσως ἓνα δυὸ δὲ διώξ' ἀπ' τὸ κελλίρι,
 Νὰ φέρω ἄλλο κόμμα,

Νὰ παίρνει ἀπὸ κάθε τί ποὺ γίνεται, χαμπάρι,
 Στὴν πίστη μου, μωρὲ παιδιὰ, ὁ διάολος νὰ μὲ πάρει,
 Ὁ διάολος νὰ μὲ πάρει.

Μὰ δὲ σᾶς ἔδωκ' ἀγαθὰ νὰ ζῆτε ἐν εἰρήνῃ,
 Κοπέλλες ὁμορφες, κρασὶ καθέννας σας νὰ πίνει ;
 Πῶς, κάτ' ἀπὸ τὴ μύτη μου, μιᾶ; σπιθαμῆς νῆζτουτζέδες
 Μοῦ βγαίνετε συχνά, πυκνά γιὰ πόλεμον ἱραντέδες,
 Καὶ μὲ βαπτίζετε θεὸ τῆς μάχης, τοῦ πολέμου,
 Θεὸ ποὺ λὲς καὶ γιὰ κανγὰ κρεμνάει τὸ ζουνάρι...

Ἄν πάλεψα ποτέ μου,

Ἄν ἔχω ἀπὸ πόλεμον, μωρὲ παιδιὰ χαμπάρι,
 Σᾶς λέω μὰ τὴν πίστη μου, ὁ διάολος νὰ μὲ πάρει,
 Ὁ διάολος νὰ μὲ πάρει.

Αὐτοὶ οἱ νάνοι πούχετε οἱ χρυσοστολισμένοι,
 Οἱ σὲ θρόνια περήφανα καὶ μαλακὰ ἴχασμένοι,
 Αὐτοὶ ποὺ βασιλεύουνε στὴ μυρμηγκότρυπί σας,
 Ποὺ στρήβουν τὸ μουστάκι τους καὶ τρῶνε τὸν παρὰ σας,
 Τί κάνουν ; Λένε πὼς ἐγὼ τοὺς κάνω βασιλιάδες,
 Μ' ἂν ἔτσι νὰ σᾶς τυραννοῦν ἐγὼ καμα τὴ χάρι,

Σὲ τέτιους μασκαράδες,

Πὼς βασιλεύουν ἂν ποτὲ ἐπῆρα γὼ χαμπάρι,
 Στὴν πίστη μου μωρὲ παιδιά, ὁ διάλογος νὰ μὲ πάρει,
 Ὅ διάλογος νὰ μὲ πάρει.

Καὶ κᾶτι νάνοι σας αὐτοῦ κορακοφορεμένοι,
 Ποῦ μοῦχουν στὰ λιβάνια τους τὴ μύτη καπνισμένη,
 Καὶ μακρὰ σαρακοστή σᾶς κάνουν τὴ ζωὴ σας
 Ἦ σταίνουνε τὴν κόλαση πηγᾶδι στὸ πουγγί σας
 Κι ὅπου σᾶς ἀφορίζουνε μὲ γλώσσα σὰν παπούτσι,
 Ἄν ἂπ' αὐτὰ ποὺ ψάλλουνε πῆρα ποτὲ χαμπάρι,
 Ἄν ἔνωσα κουκούτσι

Καὶ ἂν πιστεύω αὐτουνῶν ποτὲ τὸ συναξάρι,
 Στὴν πίστη μου, μωρὲ παιδιά, ὁ διάλογος νὰ μὲ πάρει,
 Ὅ διάλογος νὰ μὲ πάρει !

Ἔτσι ποὺ λέτε, βρὲ παιδιά, μὴ τᾶχετε μαζί μου·
 Ὅσ' ἔχουνε καλὴ καρδιά θὲ νᾶν' οἱ διαλεχτοὶ μου·
 Καὶ μὴ φοβᾶστε, ρῆχτέ το, παιδιά μου, ὄξω κι' ὄξω !
 Κανένα ἂπ' τὸν παράδεισο, κανένα δὲ θὰ διῶξω !
 Γλεντάτε ! μὰ ἀντίο σας, μὲ θέλουνε στὸ σπίτι,
 Ἔπειτ', ἀδέρφια, μυρωδιὰ φοβοῦμαι μὴ μὲ πάρει
 Εἰσαγγελέα μύτη !

Μ' ἀνίσως στὸν παράδεισο μπεῖ τέτιο σαλιγκάρι,
 Μὰ τὸ Θεό, μωρὲ παιδιά, ὁ διάλογος νὰ μὲ πάρει,
 Ὅ διάλογος νὰ μὲ πάρει.

Ο ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΣ

Προφήτου πνεῦμα χύνεται στοῦ νοῦ μου τὸ σκοτάδι,
 Κι ὀλόφωτη τριγύρω μου ἀλήθεια σπιθηρίζει·
 Κατακλυσμός τὴν ἄμοιρη Εὐρώπη φοβερίζει.
 Τῶν βασιλιάδων ὁ Θεὸς θὰ πνίξει τὸ κοπάδι.
 Νά, βλέπω τὸν ὠκεανὸ μὲ βογγητὸ φουσκώνει,
 Μουγκρίζει λὲς κι ἀγγομαχᾷ στὸ κῦμα τοῦ ὀ χάρος.
 "Ἐ, βασιλιάδες, φεύγετε! νά, νά τον σᾶς πλακώνει !
 Νά, νά τον, κρᾶζω, μὰ αὐτοὶ μοῦ τσαμπουνᾶν μὲ θάρρος :
 « Παιδί μου ὄνειρεύεσαι. » Βρέ, νά τον λέγω, νά.
 " Αἱ τοὺς φτωχοὺς! θὲ νὰ πνιγοῦν, ἢ δόξα τους περνᾷ.

Θεέ μου, μὰ τί σοῦ φταιξαν ; Τί κρῖμα νὰ χαθοῦνε.
 Πόσοι δὲν ἔχουν ἀπ' αὐτοὺς καλογραμμένους νόμους.
 Κι ἂν εἶναι φόρτωμα βαρὺ γιὰ τῶν λαῶν τοὺς ὄμους,
 Φταῖν' οἱ λαοί, γιατί αὐτοὶ τὸ δίκιο τους ξεχνοῦνε.
 Μὰ σὰ βουνὸ τὰ κύματα ἀγριεμένα τρέχουν.
 Μέσα στὰ χάρδια, τί κακὸ τοὺς ἤρθε στὸ κεφάλι;
 " Αἱ θὰ πνιγοῦνε ἄδικα. Τόσο μυαλό δὲν ἔχουν
 Νὰ κάμουν μία κιβωτό, νὰ μποῦν μικροὶ μεγάλοι ;
 Καὶ τί πικρὸ ἢ τύχη τους ποτήρι τοὺς κερνᾷ !
 Σὰν τὸν ἀφρὸ τῆς θάλασσας κ' ἢ δόξα τους περνᾷ.

Ποιὸς μὲ τὰ κύματα μιλεῖ Ἄφρικανὸς δεσπότης,
 Μαῦρος ἀπόγονος τοῦ Χάμ, ξυπόλυτος Σουλτάνος ;
 — « Θάλασσα, λέει, λούφαξε! ἔ, κῦμα, εἶσαι νάνος.
 Στεριά καὶ θάλασσα ἐδῶ δὲν ξαίρει τὸ θεὸ της·
 Ἐγὼ προστάζω, κύματα. Θέλω βαθεῖα γαλήνη,
 Στὴ ράχη σας, γιὰ πόλεμο, τοὺς σκλάβους μου φορτώνω. »
 Τί βασιλιάς αὐτὸς λαμπρός ! μὲς στὸ πουγγί του χύνει
 Ὅλο τὸν ἴδρω τοῦ λαοῦ καὶ τὸ λαὸ του μόνο,
 Γιὰ νὰ μᾶς φιάνη ζάχαρη, σκλάβο πουλεῖ... μὰ νὰ
 Κι αὐτὸς κι αὐτὸς θὲ νὰ πνιγεῖ ! ἢ δόξα του περνᾷ.

— «Τρέξετε ὅλοι σας! βογγᾶ σουλτάνος τῆς Ἀσίας,
 Χανούμισσες βεζύριδες, εὐνοῦχοι καὶ ὀγλάνια,
 Θέλω τῆς μαύρης θάλασσας νὰ πέσει ἡ περηφάνεια
 Καὶ τὰ κορμιά σας νὰ σταθοῦν φραγμὸς τῆς τρικυμίας.»
 Καὶ μέσ' ἀπ' τὸ σεράϊ του, ὅπου παντοῦ μυρίζει
 Ὕπνο, φαὴ καὶ τεμπελιά μὲ ἔρωτα μεθίσι,
 Φεύγ' ἡ φρουρά του μὰ κι αὐτὸς στὸ ναργελὲ τὸ στρώνει.
 Καὶ γιὰ τὸ μαχμουρλήκι του τοὺς σκλάβους παλουκώνει.
 Μὰ νά, τὸ κῦμα ἔρχεται, φευγαῖτε! νά το, νά!
 Ἄ! τοὺς φτωχοὺς ποὺ πνίγονται κ' ἡ δόξα τους περνᾶ.

Κ' ἐδῶ ποὺ τέτια γίνεται κατακλυσμοῦ ἀντάρα,
 Μὲς στὴ γριὰ Εὐρώπη μας σφιχτοαγκαλιασμένοι
 Οἱ βασιλιάδες νιώθουνε τί τέλος τοὺς προσμένει,
 Κι ἀπὸ τὰ φυλλοκάρδια τους μὲ πόνο, μὲ τρομάρα,
 Ἄκου καὶ λένε : Σὺ, Θεέ, κατέβα κάμε κρίση.
 Μὰ ὁ Θεὸς τοὺς ἀπαντᾷ : «Κολύμπι, κολυμπᾶτε.»
 Τὰ μεγαλεῖά τους, ἀλί, τὸ κῦμα θὰ τὰ σβήσει.
 Τὸ μάλαμα τοῦ στέμματος, λαοί, θὲ νὰ χαλαῖτε
 Νὰ κόπτετε μ' αὐτὸ παρά... ὦ, νὰ τὸ κῦμα ! νά.
 ὦ! τοὺς φτωχοὺς ποὺ πνίγονται, ἡ δόξα τους περνᾶ

— Καὶ ποιὸς αὐτὸς ὁ φοβερὸς ὠκεανός, Προφήτη ;
 — Λαοί, λαοί, εἴμαστε ἔμεῖς, δίχως τὴ μαύρη φτώχεια,
 Εἴμαστ' ἔμεῖς ἐλευτέροι ἀπ' τῆς σκλαβιάς τὰ βρόχια,
 Εἴμαστ' ἔμεῖς ἀν ἔχουμε τὸ νοῦ μας κυβερνήτη.
 Ὅργη λαοῦ, φωνὴ Θεοῦ, στὰ μαῦρα κύματά μας,
 Ποὺ λούφαξαν τόσον καιρό, ἕνας Θεὸς προστάζει
 Νὰ πνίξουν τὰ δλόχρυσά τὰ κρύα εἰδωλά μας,
 Καὶ νά, ὁ μαῦρος οὐρανὸς ἀνοίγει, ξαστεριάζει.
 Δὲν εἶναι πιά τὰ κύματα θεόρατα βουνά...
 Ἄ, βασιλιάδες μου φτωχοί, ἡ δόξα σας περνᾶ.

Ε΄.

Δ Ε Ρ Ο Υ Λ Ε Δ

ΚΑΛΟ ΚΟΝΑΚΙ

Ἄ, φτωχομάννα, τί χαλᾶς στὸ τζάκι τόσα ξύλα ;
Ζεστό' ναι τὸ καλύβι σου καὶ δίχως τῆ φωτιά.
Ἔστεγνωσα, τοῦ κρύου πιά δὲ νιώθω ἀνατριχίλα,
Κρυβε τὰ ξύλα σου... Διψοῦν φωτιά τὰ γερατιά.

Καὶ τρέμεις, σὺ γερόντισσα... Μὰ ἡ καλὴ γριούλα
Μοῦ κάνει τὸν κουφό καὶ νά, τῆ χόβολη σκαλίζει...
Πετᾶ μιὰν ἀγκαλιά κλαδιὰ στὸ τζάκι καὶ γιομίζει
Καπνὸ καὶ λάμψη μονομιᾶς ἡ φτωχοκαλυβούλα...

— Ζεστάσου παλληκάρι μου καὶ τουρτουροχιονίζει.

Ἄ, φτωχομάννα, δὲν πεινῶ... τ' αὐγά σου, φτωχομάννα,
Τὸ σῶσμα ρετσινάτο σου γιὰ σένα νὰ φυλᾶς...
Ἐγὼ ξεροτραγάνισα στὸ δρόμο κουραμάννα...
Τ' αὐγά, τὸ ρετσινάτο σου γιὰ μένα μὴ χαλᾶς !

Μὰ τί τραπεζομάντηλα μοῦ στρώνεις, χριστιανή μου !
Ἄς λείπουν σταυροπόδι γὼ τὸ τρώω τὸ ψωμί !
Τραπεζί ἔχω τὸ γόνατο, μαχαίρι τὸ σπαθί μου,
Καί, μὲ τῆ βοῦκα ἀμάσητη, πετιοῦμαι στὴ γραμμὴ !

— «ὦ φάε, παλληκάρι μου, καὶ πιε καὶ τὸ κρασί μου !»

Μὰ τὰ σεντόνια τί τὰ θές ; Γιὰ μένανε παλάτι
Θε νάσαι ὁ ἀχερώνας σου, πού σ' ἄχυρο παχύ,
Παίρνει τὸ μέτρο του κανεὶς καὶ στρώνει τὸ κρεβάτι
Ἐκεῖ κυρά, σὰ βασιλιάς κοιμοῦμ' ὡς τὸ ταχύ !...

Καὶ κείνη πάλι τὸ γουδί, γουδί τὸ γουδοχέρι !
Σεντόνια στρώνει κάτασπρα, ὅπου μοσκοβολοῦν

Σπιτίσια πλύση, ἄλουσιὰ καὶ δάφνη καὶ νυχτέρι
Καὶ στὸ σεντούκι στιβαχτὰ τὸν ξένο καρτεροῦν :

— « Παιδί μου, πέσε, κάμ' ἐδὼ κονάκι καὶ λημέρι ! »

Γλυκοχαράζει καὶ βαρεῖ ἄργά, γλυκά, ἡ διὰνα...
Εὐπνῶ, πετιοῦμαι στὸ λεφτὸ νὰ τρέξω στὴ γραμμῆ.
'Εμπρός, σ' ἀφίνω, ἔχε γειά... Μ' ἀλήθεια, φτωχομάννα,
Σὰν πιὸ βαρὺ τὸ σάκκο μου ἀνιώθω στὸ κορμί.

Γιατί, καλὴ γερόντισσα, σὰ μάννα μου, σὺ ξένη,
Τόσο πολὺ μὲ χἀίδειψες ; γιὰ πές μου, σὲ ρωτῶ :
Κ' ἐκεῖνη μισογελαστή, μισοκλαμένη, κραίνει :
— « Ἐχω κ' ἐγὼ τ' ἄγῶρι μου, παιδί μου, στὸ στρατό. »

ΤΟ ΕΥΖΩΝΑΚΙ

Ἄν εἶταν δεκαφτὰ χρονῶ, παιδί παιζογελοῦσε,
Εἶχε χρυσόξανθα μαλλιά, γλαρὸ γαλάζιο μάτι,
Μ' ὄλο ἀγάπη τὴ ζωῆ, κι ὄλο χαρὰ γεμάτη,
'Αμάθητο ἄπ' τὸ κακό, τὸ μῖσος δὲ νογοῦσε,
Εἶταν καμάρι τοῦ χωριοῦ καὶ τίς καρδιῆς τρυγοῦσε,

Εἶχε χρυσόξανθα μαλλιά καὶ γαλανὸ τὸ μάτι,
Κι ὄλο ἀγάπη τὴ ζωῆ, ὄλο χαρὰ γεμάτη.

Καὶ τὸ παιδί ἐφίλησε τὴν ἔρημὴ του μάννα
Κ' ἡ δόλια μάννα τοῦ ὄωκε μὲ πόνο τὴν εὐκὴ της,
Γιατ' ἡ πατρίδα τὸ 'κραξεν ἀξάφνου τὸ παιδί της,
Π' ἄκουσε μήνημα πικρό, σὰ θλιβερὴ καμπάνα
Πῶς νικητὲς τὸ χῶμα της πατῆσαν οἱ ἐχθροὶ της.

Καὶ τὸ παιδί ἐφίλησε τὴν ἔρημὴν τοῦ μάννα
 Κ' ἦ δόλια μάννα τοῦ δωκε μὲ πόνο τὴν εὐκὴν της..

Μὲ χήρας μαυρομάντηλο τὸ μέτωπο σκεπάζει,
 Καὶ πάει τὸ μονάκριβο στὸ σύνταγμα μονάχη...
 Τί πόνο τέτοιος χωρισμὸς; καὶ τί λαχτάρα θάχει,
 Μόν'οἱ μανάδες ξαίρουνε. — «Καρδιά, παιδί μου» κρᾶζει
 — «Μάννα, καρδιά.» καὶ μ' ὕστερο φιλιὴ τὴν ἀγκαλιάζει..

Μὲ χήρας μαυρομάντηλο τὸ μέτωπο σκεπάζει
 Καὶ πάει τὸ μονάκριβο στὸ σύνταγμα μονάχη.

Μὰ σὰ στῆ ράχη τοῦ βουνοῦ ροβόλησε τ' ἄσκέρι...
 — «Χριστέ μου ! εἶπε, τὴν καρδιά μου πήρανε μαζί του !»
 Ἡ πονεμένη της ψυχὴ πετᾷ μὲ τὴν ψυχὴν του !
 Καὶ τὸ παιδί της ἔλεγε : « ἡ μάννα μου μὲ ξαίρει,
 Σὰ γιὸς της θὰ τὸ δείξω ἐγώ, μὲς στὴ φωτιά καρτέρι !»

Μὰ σὰ στῆ ράχη τοῦ βουνοῦ ροβόλησε τ' ἄσκέρι ;
 — «Χριστέ μου, εἶπε, τὴν καρδιά μου πήρανε μαζί του !»

Τὸ εὐζωνάκι, σὰ Θεός, μὲ στῆθος πολεμοῦσε,
 Μὰ στοῦ χειμῶνα τὴν καρδιά πῶς βήχει τὸ καυμένο !
 Τὸδ' ὁ γιατρός, γλωμό, γλωμό καὶ παραπονεμένο
 Καὶ τοῦλεγε : « Εἶσαι βαριά καὶ χάνεσ' ἐδῶ ποῦσαι !
 Φύγε !» Μ' αὐτὸ «ὄχι γιατρέ, ἀκόμα !» ἀπαντοῦσε.

Τὸ εὐζωνάκι, σὰ Θεός μὲ στῆθος πολεμοῦσε.
 Μὰ στοῦ χειμῶνα τὴν καρδιά πῶς βήχει τὸ καημένο !

Ἐγὼ δὲ φεύγω ἀπ' τὸ στρατὸ καὶ χρόνια νὰ περάσουν,
 Ὅσο οἱ Τοῦρκοι τ' ἄγια πατοῦνε χώματά μας,
 Κι ἂν τοὺς λησιεὲς τῆς λευτεριάς δὲ διώξουν τ' ἄρματα μας
 Ποθῶ νὰ πῶ στὸ γυρισμό, χωρὶς νὰ μὲ ντροπιάσουν

—Οἱ Τοῦρκοι, μάννα, πᾶν ἄλλοῦ, ἄλλοῦ νὰ λημεριάσουν·
Τὰ στήθια τὰ περήφανα μποροῦν νὰ μ' ἀγκαλιάσουν!

Ἐγὼ δὲ φεύγ' ἀπ' τὸ στρατὸ καὶ χρόνια νὰ περάσουν,
Ἵσο οἱ Τοῦρκοι τ' ἄγια πατοῦνε χρώματά μας.»

Γιὰ λίγο τοὺς λεβέντηδες οἱ νίκες στεφανώνουν

Κ' οἱ Τοῦρκοι φεύγουν, χάνονται, λαγοὶ κυνηγημένοι,
Μὰ σὲ χαντάκια βρίσκονται γερὰ ταμπουρωμένοι,
Σὰν ἄλεπουδες π' ἄξαφνα σὴν τρύπα τοὺς τρουπώνουν
Κ' ἀπὸ κεῖ μέσα φονικά τὰ ὄπλα τοὺς ξαμώνουν!

Γιὰ λίγο τοὺς λεβέντηδες οἱ νίκες στεφανώνουν

Κι οἱ Τοῦρκοι φεύγουν, χάνονται, λαγοὶ κυνηγημένοι.

Ψηλὰ ἴναι τὰ ταμπούρια τοὺς κι ὁ κάμπος δὲ μετριέται,

Ἐκεῖ καρτέρι ἄγριο ὄλοῦθ' ὁ χάρος στένει,
Ἵποιος ζυγώνει χάνεται καὶ θεριαντρειωμένη
Ἡ λεβεντιά τοῦ διαλεχτοῦ συνιάγματος χαλιέται,
Γιατὶ κρυφί, προδοτικὰ καὶ ἄναντρα χτυπιέται!

Ψηλὰ ἴναι τὰ ταμπούρια τοὺς κι ὁ κάμπος δὲ μετριέται...

Ἐκεῖ καρτέρι ἄγριο ὄλοῦθ' ὁ χάρος στένει...

Τὸ εὐζωνάκι ἔπεσε! τὸ πῆρε μαῦρο βόλι...

Μὰ ἕνας γέρος τοῦ στρατοῦ τὸ σήκωσε στὴ ράχη...
Δὲν ξαίρει τὸ κακόμοιρο ποιὸς ἔχασε τὴ μάχη!

Κι ὁ χάρος τοῦ χλωμόντσε τὴν ἔμορφιά του ὅλη,
Θαμπίζουνε τὰ μάτια του... ἄλι στὸ πριμαρόλι!

Τὸ εὐζωνάκι ἔπεσε! τὸ πῆρε μαῦρο βόλι...

Μὰ ἕνας γέρο εὐζωνας τὸ σήκωσε στὴ ράχη!...

Κι ὁ γέρος ἀπὸ τῆς φωτιᾶς τὴ βρονταστραποζάλη,

Σὲ μιὰ βαθιὰ ρεματαριά τὸν ἔρμιο νιδὸ ξαπλώνει....

Μουγκρίζει ἀπὸ μακρὰ ὁ χάρος στὸ κανόνι·
 'Αγάλι' ἀγάλια, τρομαχτὸ σηκώνει τὸ κεφάλι
 Καὶ ἡ σβησμένη του ματιὰ σπιθοβολάει πάλι...

Κι ὁ γέρος ἀπὸ τῆς φωτιᾶς τὴ βρονταστραποζάλι,
 Σὲ μιὰ βαθιὰ ρεματαριά τὸν ἔρμιο νιὸ ξαπλώνει...

— «Ποῦ εἶν'οἱ Τοῦρκοι; Γλήγορα γιὰ πές μου, πές μου ποῦναι;
 Τοὺς πῆραν τούτη τὴ φορὰ; τοὺς πῆραν οἱ δικοί μας;
 Εἴμαστε μεῖς οἱ νικητὲς καὶ εἶν' αἰχμάλωτοί μας;...»

'Αλί! τὰ χεῖλη φοβερὰ τοῦ γέρου σιωποῦνε·
 Κι ὁ νιός, μὲ μάτια καὶ φωνὴ πού θάνατο μηνοῦνε,

— «Ποῦ εἶν'οἱ Τοῦρκοι; τὸν ρωτᾷ. Γλήγορα πές μου ποῦναι;
 Τοὺς πῆραν τούτη τὴ φορὰ; τοὺς πῆραν οἱ δικοί μας;»

Κι ὁ γέρο Εὐζωνας τοῦ νιοῦ, μὲ ἅγιο ψέμα, κραίνει:
 — «Τοὺς πῆρες σύ, λεβέντη μου, τοὺς ἔχεις σὺ νικήσει.»
 — «Ἄ, πᾶνε με στὴ μάννα μου νὰ μὲ γλυκοφιλήσει,
 Νὰ μὲ φιλήσει νικητὴ!...» Μὰ ἡ λαλιά του σβένει!...
 Χύνει χαμόγελο γλυκὸ καὶ ἡ ψυχὴ του βγαίνει!...

Κι ὁ γέρο Εὐζωνας τοῦ νιοῦ, μὲ ἅγιο ψέμα, κραίνει;
 — Τοὺς πῆρες σύ, λεβέντη μου, τοὺς ἔχεις σὺ νικήσει.

Ο ΣΑΛΠΙΧΤΗΣ

Σὲ κάμπο διάπλατο
καθάρι' ἀγέρι
βαράει τὴν ἔφοδο
ὁ σαλπικτής...
Μὲ κλεφτοτράγουδο
κινάει τ' ἀσκέρι
ὅπου ξαγούπησε
ὄλονυχτίς !

Ἄγνάντια στένουμε
μὲς στὸ ρουμάνι
σὲ κοντοβούνι,
ἐκεῖ ψηλά,
καρτέρι, ὀλόκρυφτοι
μουσουλμάνοι,
κ' ἐκεῖ τ' ἀσκέρι μας
ξεπηλαλιῶ.

Λεβέντης εὐζωνας
π' ἀναγαλλιάζει,
καρδιοξανοίγεται
μὲς στὴ φωτιά...
Γοργὰ τὴν ἔφοδο
βροντοφωνάζει.
λεβέντης μ' ὄλα του
τὰ γηρατειά.

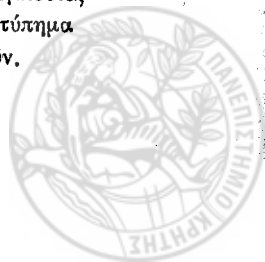
Εἶδαν τὰ μάτια του
πολλὰ σεφέρια...
Πλάτες δὲ γύρισε
σ' ἐχθροῦ φωτιές...
Καὶ στήθεια, μέτωπο,
πόδια καὶ χέρια,
εἰν' ὀλοκέντητος
λαβωματιές.

Δόνει τὸ σύνθημα
στὸ πανηγύρι
καὶ πρῶτος σέρνει
τέτιο χορό...
Χαρὰ σ' ἐκείνονα
ποῦ θὰ τὸν σύρει
μ' αὐτὸν σὲ Τούρκων
νεκροσωρό.

Βαράει περήφανα
τὸ σάλπισμά του. ,
Ποτὲ δὲ βάρεσε
τόσο γερά...
Τὰ στήθι' ἀνάβουνε
στὸ φύσημά του
καὶ τὸ τσαρούχι μας
νιώθει φτερά.

Ἄστραποχύνονται
καὶ σκαρφαλώνουν...
Μὲς στὴν ἀμέτρητη
χουμοῦν Τουρκιά.
Τοὺς Τούρκους ἔλατα
τοὺς ταμπουρώνουν
καὶ μιὰ δὲ χάνουνε
κἂν τουφεκιά.

Μά, σ' ἓνα πρόσταγμα,
τὴ μπαγιονέττα
στά γκρά οἱ Εὐζωνοί
μὲ μιᾶς περνοῦν...
Καὶ μάρς ! ἀκούραστοι,
μὲ τὴν τρομπέττα,
γοργοὶ στὸ χτύπημα
φουσομανοῦν.

Στὸ πρῶτο π' ἄστραψε
 Τούρκου ντουφέκι
 ὁ γέρο εὐζωνας
 ὄπου βαρῶ,
 βαρῶ τὴν ἔφοδο,
 ἀξάφνου στέκει
 καὶ γέρνει πέφτει
 καὶ σπαρταρῶ.

Μὰ θεοδύναμο
 καὶ ὄλο θάρρος
 καὶ πολεμόκραχτο,
 φοβερό,
 τὸ σάλπισμά του
 δὲ σκισίει ὁ χάρος,
 κι ἀκόμα ἀκούγεται
 βροντερό.

Φεύγει τὸ αἷμα του
 καὶ γαργαρίζει...
 Καὶ μὲ τὸ χέρι του
 τὸ κρατῶ...
 Λίγο τὸ θάνατο
 πίσω γυρίζει...
 Λίγο τὸ χάρο του
 σταματῶ

Μέσα στὸν πόνο του
 κι ἂν παραδέρνει,
 ἀπὸ τὰ χεῖλη του
 δὲν ξεκολλῶ
 τὴ σάλπιγγά του...
 Κι αὐτὸς ἂν γέρνει,
 πορρὸ τὸ σάλπισμα
 ροβολῶ...

Καὶ ματοκύλιστο
 μὲς στὸ χορτάρι,
 δὲς το περηφάνα,
 ξαπλωτέ,
 τὸ λαβωμένο
 γερολιοντάρι,
 ἀκόμ' ἀνοιώθεται
 δυνατό.

Στὸ ματωμένο του
 τ' ἀχείλι ἀκόμα
 βαρυναστέναγμα
 δὲν περνῶ...
 Στὸ λιονταρίσιο του
 καὶ πάλι στόμα
 ἢ σάλπιγγά του
 βρυχομανῶ,

Μὰ τὰ συντρόφια του,
 μὲς στὸ ρουμάνι
 σὰν εἶδε ἀστρόλαμπρα
 νὰ χυθοῦν...
 κι «ἀμάν!» νὰ σκούζουνε
 οἱ Μουσουλμάνοι,
 πριχοῦ στὴ λόγχη τους
 σουβλιστοῦν...

Σωπαίνει, σβύνεται
 τὸ σάλπισμά του...
 Καὶ μὲς στῆς νίκης
 τ' ἀλαλητὸ
 γρικῶ τὸ φύσημα
 τοῦ θανάτου,
 σὰ δόξας φίλημα
 ζηλευτό...

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Γιὰ νὰ νιώσει κανεὶς τὰ «Τραγούδια τοῦ Ραμπαγᾶ», καὶ ξεχωριστὰ τὸ πρῶτο μέρος τους, τὰ «Πολιτικὰ Τραγούδια, ποὺ δημοσιεύοντανε πρωτοσέλιδα στὸ Ραμπαγᾶ», ἀπαραίτητο νὰ λάβει ὑπόψη του πὺς γραφτήκανε μέσα στὰ ἔντεκα χρόνια 1878 — 1899 ποῦβγαίνει ὁ «Ραμπαγᾶς». Γιὰ τοὺς παλαιότερους, ποὺ ζήσανε αὐτὴ τὴν ἐποχὴ, δὲ χρειάζεται καμιὰ ἐξήγητη. Τὰ τραγούδια τοῦ Κλεάνθη τοὺς ζωντανεύουν τὴ θύμησι καὶ τοὺς ξαναφέρνουν τὰ γεγονότα ποὺ τοὺς συγκινήσανε τότε. Γιὰ τοὺς νεώτερους ὅμως εἶταν ἀπαραίτητα μερικὰ συμειώματα, ποὺ δίχως αὐτὰ, μερικὰ τραγούδια καταντοῦνε, σὲ πολλὰ τους μέρη, ὀλωσδιόλου ἀκατανόητα.

Σελ. 12—13—14. Τὰ τρία αὐτὰ τραγούδια, ἀφιερωμένα καὶ τὰ τρία στὴν Ἐθνικὴ γιορτὴ μας, ἔχουνε γραφτεῖ σὲ τρεῖς διάφορες, καὶ διαφορετικὲς ἀκόμα, ἐποχές. Γιὰ τοῦτο ὁ ποιητὴς ἄλλοῦ εἶναι γεμάτος ἐνθουσιασμό καὶ ἄλλοῦ ἀπογητευμένος, ἀνάλογα μὲ τὰ γεγονότα τῆς χρονιάς ποὺ τὰγραφε.

Σελ. 18. Σὲ ἐκείνους ποὺ πέσανε στὸν πόλεμο τοῦ 86.

Σελ. 19. Εἶχανε φέρει τοὺς εὐζώνους ἐδῶ, ἐπὶ Τρικούπη, καὶ τοὺς εἶχαν ἀναθέσει ἀστυνομικὰ καθήκοντα.

... Ροβολᾶ ἐκεῖ κατὰ τὸ γκάτζι

Τὸ Ἀεριοφως, ὅπου ἄλλοτε οἱ ναοὶ τῆς Ἀφροδίτης.

Σελ. 19.

... μὲ μύτη μακρὰ

σὰ Μπένσηδες...

Ὁ μακαρίτης Εἰσαγγελέας τῶν Ἐφετῶν Μπένσης ποὺ

είχε καταδιώξει τὸ Ραμπαγὰ γιὰ τὸ ποίημά του «Μικρὸ μικρὸ ἀμούστακο...» (σελ. 40). Εἶχε μύτη λίγο ἀντικανονική πού τοῦ τὴ σατύριζε συχνὰ ὁ Κλεάνθης.

Σελ. 22. Στις ἐξετάσεις τοῦ τότε Διαδόχου Κωνσταντίνου.

Σελ. 26. Οἱ ἀψιμαχίες πού ἔγιναν στὰ σύνορα στὸ 1886.

Ἄ, ὁ Κανάρης ζήληψε τὸ δοξασμένο Λώρη

Ὁ λοχαγὸς τοῦ πεζικοῦ Λώρης πού ἔπεσε στὴν Κούτρα, ἢ ὁποία καὶ παραδόθηκε ὕστερ' ἀπὸ τὸ θάνατό του.

Σελ. 26.

Μὲ τὸνα χέρι μας λυτό,

μὲ τᾶλλο μας δεμένο.

Ἐννοεῖ τὸν ἀποκλεισμό, πού μᾶς εἶχε δεμένο τὸνα χέρι μας, τὴ θάλασσα, ἐνῶ ἀπὸ τὴν ξηρὰ εἴμαστε λεύτεροι νὰ πολεμήσουμε.

Σελ. 28. Ἄπ' ἀφορμὴ τὸ ναυτικὸ ἀποκλεισμὸ τοῦ 86. Γιὰ τὴν ἴδια ἀφορμὴ γράφτηκαν κ' οἱ «Σταυρωτῆδες» (σελ. 27).

Σελ. 38.

Δὲ σοῦ ταιριάζει, λεβεντιά, ἀλήθεια, νὰ χαλιέσαι
γιὰ μιὰ παράνομη γιορτὴ ὅπου δουλεύει κόμμα.

Οἱ γιορτὲς γιὰ τὴν ἐνηλικίωση τοῦ Διαδόχου Κ. πού τις εἶχε διοργανώσει ὁ Τρικούπης.

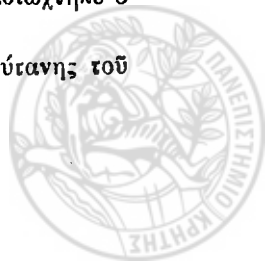
Σελ. 40.

... Στὸ Φάληρο στρωμένος,

τὸ ρήχνεις ὄξω, Βασιλιά....

Ὁ βασιλιάς Γ. παραθέριζε τότε στὴν ἔπαυλη Κεχαγιά, στὸ Ν. Φάληρο. Γιὰ τὸ ποίημα αὐτὸ καταδιώχτηκε ὁ Κλεάνθης.

Σελ. 52. Ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἰταλίας καὶ πρῶτανης τοῦ

Δ. σώματος, πού φημιζότανε γιά Δὸν Ζουὰν τῶν Ἀθην. σαλονιῶν. Ἀπὸ τὴν Ἀθήνα εἶχε μετατεθεῖ στὸ Βουκου- ρέστι.

Σελ. 55. Ὁ ποιητὴς Γ. Παράσχος, ἀδερφὸς τοῦ Ἀχιλ- λέα. Φοροῦσε φουστανέλλα.

Σελ. 56.

Βουβάσου, σάτυρα πικρή...

Ὁ Κλεάνθης πολλὲς φορὲς εἶχε σατυρίσει τὸν Ἀλέξ. Κουμουνδοῦρο. Αὐτὸς, θαρρῶ, τὸν εἶχε βγάλει καὶ **Ἄλφα Κοῦ**.

Σελ. 58. Ὁ θρυλικὸς ἀρχηγὸς τῆς Κρήτης, πατέρας τοῦ στρατηγοῦ Κόρακα.

Σελ. 77. Ὁ πλάτανος τῆς φυλακῆς Παλαιοῦ στρατῶ- να ὅπου εἶχε φυλακιστεῖ ὁ Κλεάνθης στὰ 1888 γιά τὰ ἀντιβασιλικά ποιήματά του καὶ γιά τὰ δημοκρατικά ἄρθρα τοῦ Ρόκου Χοῖδᾶ. Στὴν ἴδια φυλακὴ ἔγραψε καὶ τὸ τρα- γουδάκι «Περασμένα Νιάτα», γιά μιὰ μικρὴ πού ἀγαποῦ- σε τότε.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κλεάνθης Μ. Τριαντάφυλλος	Σελ. 4
(Σκίτσος Μ. Παπαδημητρίου)	
Ὁ Ραμπαγάς	» 5
(Σημείωμα Δ. Π. Ταγκοπούλου)	

Α'. ΠΟΛΙΤΙΚΑ

Μάρτης	Σελ. 11
Ἡ μέρα τοῦ Μαρτιοῦ μας	» 12
Ἡ ΚΕ'. Μαρτίου	» 13
Ποῦ εἶσαι ;	» 14
Στὰ λιοντάρια μας	» 15
Οἱ Εὐζωνοὶ ἐδῶ	» 16
Εἰς Ἀδελφοὺς Λαοὺς	» 17
Στὴ Λεβεντιά	» 18
Στὸ βασιλέα βορριά	» 19
Λαέ—βασιλιά !	» 20
Στὸ βασιλιά	» 21
Εἰς τὰς ἐξετάσεις σου	» 22
Χορὸς	» 24
Στὸ μπλόκο	» 25
Μὲ τὸνα χέρι	» 26
Οἱ Σταυρωτῆδες	» 27
Λαέ ! Λαέ !	» 28
Ὁ Λάζαρος	» 29
Μετὰ βαιῶν καὶ κλάδων	» 30
Χριστὸς Ἀνέστη	» 31
Χριστὸς Ἀνέστη	» 32
Στ' Ἅγιο Πνεῦμα	» 33
Ἀπόκρια	» 34
Κάτω τὴ μάσκα	» 35
Ἡ Μάγκα	» 36
Στὸ Φάλληγο	» 37
Εἰς τοὺς Φοιτητὰς	» 38

Στὴ σταφίδα	» 39
Βασιλιᾶ !	» 40
Χυνόπωρο	» 43
Χειμῶνας	» 44
Σωκράτης καὶ Χριστὸς	» 45
Στὴν Κρήτη	» 47
Στὸν Κόδρο	» 48
Ἄβδηριτοβασιλιάς	» 49
Οἱ Ἄη Γιάννηδες	» 51
Εἰς Κουρταπάσην ἀναχωροῦντα	» 52

Β'. ΕΛΕΓΕΙΑΙ

Εἰς Γεώργιον Παράσχον	» 55
Ὁ Κουμουνοῦρος	» 56
Στὸν Βίκτωρ Οὐγκώ	» 57
Στὸν Κόρακα	» 58

Γ'. ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Ὁ Ραμπαγάς	» 61
Ἡ Μαργιόλα	» 62
Τὸ κρασί	» 63
Τραγούδι τῶν ψαράδων	» 64
Τὸ Μάρις τοῦ Πυροβολικοῦ	» 65
Προσωπίδες	» 66
Φτώχεια καὶ πλοῦτος	» 67
Περασμένα νιάτα	» 69
Ἄσπρο χαρτί	» 70
Τὸ πρῶτο χιόνι	» 71
Μυτιές	» 72
Ὅλο γελᾶ	» 73
Εἰς γυμνόστηθη	» 73
Ἄν ὅ,τι ἔσπερνε	» 73
Σὲ μιὰ ξερακιανή	» 74
Ἡ ροδακινομάγουλη	» 74
Σ' ἐκείνη πού μ' ἐπρόδωσε	» 74
Ψυχοσάβατο	» 75
Ὁ Αἰλικός	» 75

Οἱ καρβίδες	Σελ. 76
Πλάτανος καὶ λεύκα	» 77
Μεγαλοβδομαδιάτικα	» 78
Πασχαλιάτικα	» 80

Δ'. ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΣ

Ὁ Περιπλανώμενος Ἰουδαῖος	» 83
Γιάννης ὁ Γεωργός	» 86
Ἄνοιξη καταραμένη	» 88
Ἡ κηδεῖα μου	» 89
Τὸ κλειδί τοῦ Παραδείσου	» 91
Προσευχή Ἐπικουρείου	» 94
Στὴν κόλαση	» 95
Ὁ Πάπας ὅπου τούρκεψε	» 97
Οἱ οὐραγγοτάγκοι	» 100
Ἡ μακαρίτισσα	» 102
Ὁ Διονύσιος δάσκαλος	» 104
Ὁ βασιλιάς τῆς Ἀβδηριτιάς	» 106
Ὁ Θεοῦλης μας	» 109
Ὁ κατακλυσμός	» 111

Ε'. ΔΕΡΟΥΑΕΔ

Καλὸ κονάκι	» 115
Τὸ εὐζανάκι	» 116
Ὁ σαλπικτής	» 120
Σημειώματα.	» 123

